

311402

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, అమాశమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. ౬౦
సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివారదు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి చూచి కొన్ని మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటనలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

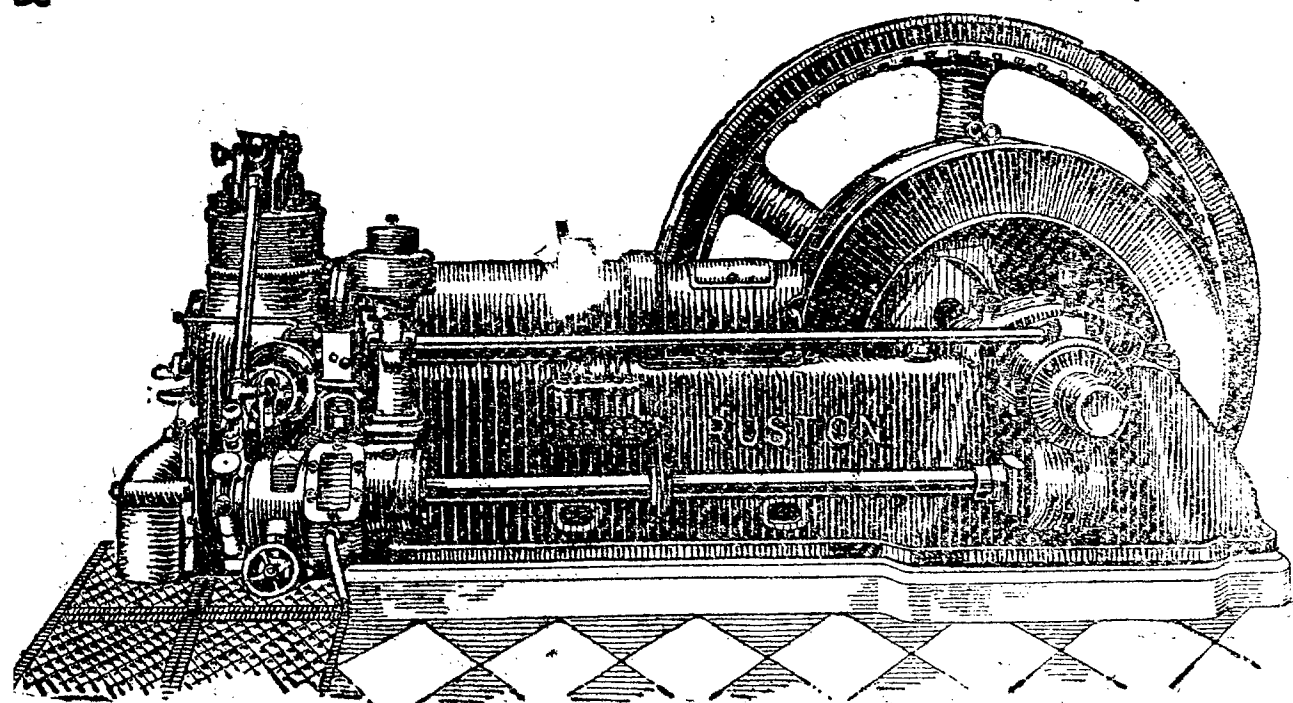
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0, డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ఫ్రేరి రోడ్డు ఫోర్టు చొంపాయి.

ది రస్ట్ క్రాడ్ ఆయింజిస్

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కధులును.
హోట్ బల్బు, స్ట్రోక్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ౪512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయును
మద్రాసులో ఫోల్ టిజంట్లు, మాస్కి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

(388)

గారు, కోడూరి చంద్రశేఖరం పంతులుగారు, శ్యావరి హనుమంతరావుగారు, రామడుగు కోటయ్యగారు, పాపన్నాడ రామకోడేశ్వరరావుగారు, తెజవాడనుంచి శిష్టు కాంభోజులుగారు, దోర్నల శేషుద్రికాస్త్రిగారు మున్నగు ప్రముఖులనేకులు వచ్చిరి. కొంతనేపు కాశీ బ్యాసాచారిగారు మరళిగానము గా వింది సభికులకు శ్రవణానందము గొప్పిరి. పిమ్మట అభివాద సమర్పణము జరిగెను. పూర్వవిద్యార్థిసంఘము తరపున రాయప్రోలు శింగనసోమయాజిగారును వారికి జవాబు స్కూలు హెడ్డుమాస్టరుగారును రామచంద్రరావుగారును, స్కూలు మేనేజిమెంటువారికి దానరాజు పుండరీకాక్షుడుగారును వారికి జవాబు కమిటీ సెక్రటరీగారును సరసింహాచార్యులుగారును, ప్రముఖ విద్యార్థులకు కోడూరి లక్ష్మీపతిగారును, వారికి జవాబు ఒక స్కూలు ఛైనులువిద్యార్థియు అభివాదములు సమర్పించిరి. పిమ్మట సమావేశముపై ప్రార్థనముగా పుండరీకాక్షుడుగారిచే రచింపబడిన పద్యములను సభలో చదువబడెను. అనంతరము అగ్రసాధిపతిగా రగు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ చిన్న నాటివిషయములను స్మరణకు దెచ్చుకొనమ ఆఖరు ఉపన్యాసము నొసంగిరి. వారివి పూర్వకాలపుసిద్ధాంతము లనియు ఈకాలపువారికి రుచింప వనియు వారే చక్కగా నెల విచ్చిరి. విద్యార్థులకు విద్యాంధోళన దప్ప మరియే యితర ఆంధోళనయు పనికిరాదనిరి. వారు నెలవచ్చిన ఒక విచిత్రసిద్ధాంతమును మాత్ర మిచ్చట ప్రాయశలనివచ్చినందుకు చింతిల్లు చున్నాను. దేశభాషల నభివృద్ధిచేయుటకై ఇంగ్లీషుభాషను వెనకకు నెట్టిననో వనకు వెనుకటి మహమ్మద్ బీజ్-టోక్ల నాటి దురవస్థ మరల సంభవింపనునని వారు తమ వివరీతాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. ఈ ప్రసంగము తప్ప వారి మిగతాఉపన్యాసము సభికుల కాసందదాయకముగ నుండెను. పిమ్మట మైలవరపు జానకిరామయ్యగా రందరికి వందనశీలము లర్పించి సభను ముగించిరి. ఇదివరకున్న మేనేజింగు కమిటీయున్న కార్యదర్శి యగు రామనాథము గారున్న నూతన సంవత్సరమునకు గూడ అధికారములోనుండున లేకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడెను.

నగలవర్తకులు, 25 చెనా బజారులోడు, ముదాసు.

గంధములతోని కుంఠముక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎల్ల శాస్త్రములను చక్కగా తెలుసుకొనుచును,

పవన్ టెవీనా. ఎక్స్
సెజు మాడెట్టు, డ్రా
యింగ్, గ్రాఫిక్సులు,
ఫూలిష్ క్యాబ్ పేపర్,
జేపర్ మిక్సిలి మేలే నవి.

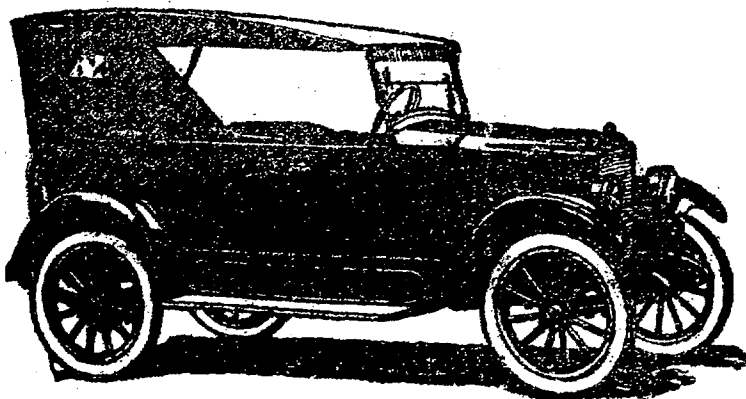
మనస్సు అయ్యు ద్వేషాపదములు సరస మైనధరలకు విక్రయింపబడును. కొద్దుదారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

ముఖ్యమైన ప్రకటన

కొత్త మాదిరి

రగ్ బి

టూరింగ్ కారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్ తోను
అమర్చబడినది.

తగ్గించబడిన

ధర రూ 2990

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

ధరయందు తగ్గునల కొంతకాలమువరకు మాత్రమే

ఏజెంట్లు:-

నెస్సర్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండినట్లును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆశించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, ఫిలిప్, వలక్ నువ్వు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశీయులందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆశించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్ర) పంపిణీలు, బాలెంజరు, పడుచు వారు, ముసోవారు, వారు పీఠనశేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త పీఠములు, సకలజ్వరములు, మాంసము, శిశువారము, ప్రకృతియొద్ద, ఆకలిచేతుండటం, చలబుచ్చు, వీర్తింపినదేలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, చర్మ క్షయకాసము, పల్లనోష్ఠి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్మాయెంజా, క్షేగు, జ్వరములు మొదలగు న్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాసపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాదిన తప్పక సుఖమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకలలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పొట్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

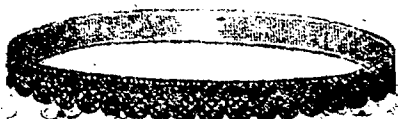
"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంవారిగాజులు, చెయినలు, ఆడి గలు, మల్లెమొగ్గులు ఉంగరాలు వగైరా నగలు, చెందిసామానులు, సామానుల సేవగుటకు యోగ్యమైన మరయొకసారి మావద్ద తప్ప వేరే స్థలములందు అద్దరు యివ్వరు. మహారీయ చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

పతకములు కంకులు వగైరా నగలు గ్యారంటీగానున్నా చెప్పినట్లు నున్న సరిగా కంపెనీయను. మావద్ద నుంచీ వాసాతి తెప్పించినచో మీరు

ఇండియన్ జ్యూవెలరీయార్డు, నగర్తవేల, బెంగళూరుసిటీ.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో

భీమ ప్రమోద ట్రస్టియస్

672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ లైఫ్

భీమా చేయించుకొనుదు.

దీర్ఘ కాలమునుండి

అనేక కాలాదారులను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

గావ్ పొందూదేశీయ

భీమాకంపెనీ,

Apply for full particulars to

Oriental Assurance Buildings,

F. E. VAID

} Branch Secretary

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:

No. 3, South Parade, Bangalore

Trivandrum Branch:

Trivandrum,

బ్రహ్మచర్యము

అద్వైతసిద్ధాంతచర్య

(యంగింగెర)

యంగింగెరలో నేను నేనెవరని మట్లాడుటలో ఒక యువకుడుగూడ నున్నాడు. ఆయనయు యేదో అంధుడగు రింపవలెనని యేమో చెప్పును తానును దేవుని పనిచేయువాడని. బ్రహ్మచర్యము ననుసరించుచున్నట్లు గొప్పగా తెచ్చెను. ఆయనకును దేవుని దైవరీతము తాముగాబట్టి అట్లు జేయుచున్నామన భావమును జూడ నాకు అసహ్యముగోచెను. ఆయన తేలియనివిషయములనుగూర్చి నట్లాడుచున్నాడనుకొంటిని. ఆయనలో పనిజేయుచున్నవా గంభీరము అట్టిది లేదని జెప్పితిని. ఈయనకునుగూడ నేను ప్రశ్న విధాన ప్రశ్న నేయు నప్పటికి నుచు నిలుపుకొనవలసివచ్చెను. ఎంత చక్కనో ప్రశ్ననను నూచినపుడు స్థానికమునందువాడు బ్రహ్మచారిగాడు. అననముచచ్చి శరీరమును స్వాధీనముజేసికొనువాడు మంచిపని జేయునని బ్రహ్మచారిగాడు. కామును పాపముజేయునను నునా తోసి సాధముజేయువాడు బ్రహ్మచారిగాడు. పచ్చిత్రసు పవనముల న్యగ్ధముగ నుపయోగించి వాని నపహసించువాడు. నిజమైన బ్రహ్మచర్యమునలన మంచిలా భయము గలుగగలవు. ఈయనకును నభ్యసించుట చాలవ్యయము. చాలవంద ప్రయత్నము జేసెననిగాని దేవునిదియో జయించగలరు. సన్యాసిజీవముజేసికొని దేశములో దిరుగువారు మామూలుగా విధులలో దిరుగువారినన్న యెక్కువ బ్రహ్మచారులే మియుగాడు. ఈవిధులలో దిరుగువాడే వంధ్యుడయ్యెను లేకుండుటచేత అంతకు మంచివాడనలయును. అయినచోందు పరీక్షలును, మోహములును వానిని నిరోధించుటలో గాంచు విజయములును యెంతటిదో ప్రయత్నముజేసెను గల్గు నపజయమును లేన్ను సృష్టించిన భగవంతునకే దేలియు నని ఆయన తృప్తిజేందియుండును. తన ఆపజయముల గూర్చి ప్రపంచము నిర్ణయించునని ఆయన తృప్తిజేందియుండును. ఆయన గాంచిన జయములను లోభించె రహస్యముగ పెట్టెలో దెప్పకొనును. వానిని దెప్పెట్లుటకు ఆయన కిష్టములేదు. అంతవచ్చుర గోయుండును. అట్టివానికి మోక్షము ఆశయుండును. నిరోధమును మాట కట్టకు దేవునికి ఆత్మతృప్తితోనుండు సన్యాసివిషయమునాత్ర మట్లుగాడు. ఇతను సన్యాసి జీవముల చాల్చుచుండ దేశసేవ జేయువాడు తాగము బ్రహ్మచర్యములనుగూర్చి చాకగా మట్లాడుచు లేచును తాము జేయు సేవనుగూడ అగౌరవము గలుగజేయుచుండురు.

సమర్థుని ఆశ్రమమును నడుపుటకు నేను కొన్ని నిబంధనలు జేసి వానిపై ఫలహాసము వినుచునమునకును మిత్రులకు బంపితిని. ఒకటి కి|| శే|| సర్ గురుదాసు ధైర్యగారికి బంపబడెను. వారు అది ముట్టినపని వ్రాయుచు ఆదిబంధనలలో దెప్పిన ప్రతిపదలలో ననుసరించుట జేర్చులసినదిగ సలహానిచ్చెను. ఆయన వ్రాసిన ఉత్తరమునందు యిప్పుడు పనిజేయు యువకులకు నమ్రత లేదు చెప్పెను. వారిచ్చిన ఫలహా చాలమందియని యెప్పుకొనుచు నమ్రత చాల ముఖ్యమైనపని దెప్పి దానిని ఒక ప్రతిన గ నుంచు దానిప్రతిష్ఠకు భంగపరచుని నేను సర్ గురుదాసు గారికి దెప్పితిని. సత్య, అహింస, బ్రహ్మచర్యములను అవలంబించు వారు నమ్రతోనుండురని యనుకొనవలయును. నమ్రతలేని సత్య సంధత ధూర్జమునకు. సత్యము ననుష్ఠించుట యెంతవలెనో దేవుని సేవకు జరియును. ఆయన గాంచు జయములను జూచి ప్రపంచము మార్చింపవచ్చును. కాని ఆయన గొట్టుపట్టు ప్రపంచమునకేమియును దేయవు సత్యసంధుడు నిగ్గిరియైయెంతయో సమ్రథుడోనుండును. ప్రపంచమునంతయు, తన శత్రువునకొనుదానిగూడ ప్రేమింపగోరువాడు తనకున్న బలముతోనట్లు జేయుట యెంత సాధ్యముగాని తెలుసుకొనగలడు అహింస ప్రధాన ధర్మములను దేవునికి నులకు నుండు వ్యక్తిహానుడగు నుండుననియు ప్రేమతో బాట నువ్వులయంగునాడ కోజును ప్రపంచమునకును దేవుని దేవునియను బాధ్యులను ధృష్టి ఒక్కచో నేయుంచి ప్రతి ప్రానిని తన సోదరిగను తల్లిగను భావించువాడు ధర్మకర్మ కర్మవారముగనుండవలెను అట్టివాడు కొండగట్టు ఒడ్డుననుండు ఏ మాత్రము లేదనిగినను క్రిందపడిపోవును. దేవునిగనునుగూర్చి తనలో నైనను అనుకొనరాదు. నేను కనగా, యింకొకవిషయమునకు అతని కేమి రానున్నదో అనిచి చింతించుచు పతనమునకు ముందు గర్భవతికయింపనని ఆయనకు దేయిన "ఉపనాసము"జేయు

వానియందు రాగము లగియుండును. కాని వానియెడ కాంక్షమాత్రము లేదు. భగవంతుని ముఖముని జూచినపుడే ఆ కాంక్షగూడ పోగలదు" అని గీతజెప్పిన వాక్యములు బాగుగ నున్నవి. ఆఅహంభావ మున్నవారెవరుగాని భగవంతుని ముఖముని జూడజాలరు. భగవంతుని జూచునపుడు ఆయననున్న గాగలము. ఈమహావిశ్వమునందు "నేను గెల్చితిని" అని యెవరు చెప్పగలరు. మనలో భగవంతుడు జయముగాంచునుగాని మనము గాడు.

మనకంఠరకును యీసుగూడును లున్నవని చెప్పుకొనుచు వాని విలువను తగ్గింపరాదు. భౌతిక ప్రపంచవిషయమెట్లొ ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచవిషయమగూడ నంతే. ప్రపంచ సర్వగామును జయించుటకు యూరోపు క్షణికమున క్రిందటి యుద్ధములో లక్షలకొలది ప్రాణములను కోల్పోయినపుడు ఆధ్యాత్మిక సం గ్రామమున, ఒక్కడు ప్రపంచమునకును ఆర్యముగనుండును" లేలుటకై, లక్షలకొలదియంది నాశనమైన ఆత్మర్యమేమి? అత్యంత ప్రాముఖ్యతతో మనము ప్రయత్నముజేయవలసినవారముమాత్రమే.

ఈఉన్నత సుగుణములను పరిశ్రమజేయుటయే దాని ఫలితము. వీనిని గుప్తముజేయునా తనరై నను ఆత్మ సుఖో గొప్పకొందురు. సుగుణములతో వ్యాపారముజేయుట కూడదు. నాసత్యము, నా అహింస నాబ్రహ్మచర్యము నాకును నాస్వప్తి కర్తవ్యము సంబంధించినవే. అవి వ్యాపారములో జేరునవిగావు. ఏ యువకుడైనను వీనితో వ్యాపారసరళికి దిండునెడల నాశనమొందును. వీనినిగూర్చి నిర్ణయించుటకు ప్రపంచమునకొక ప్రమాణము గాని సాధనముగాని లేదు. వానినిగూర్చి పరీక్షలను పరీక్షించు నలనుపడదు. కాబట్టి మనము వానిని ఆత్మపారిశుధ్యమునకే సాధనజేయవలయును. ప్రపంచము మనము చేయుపనిని బట్టియే నిర్ణయింపవలయును. ప్రజాసాహాయ్యమును, గోరుసంస్థగాని ఆశ్రమముగాని భౌతికసాధన మగు ఆసుకత్రియో, పాళకాలయో, రాటయో, ఖడ్గతో యేదో ఒకదానిని పెట్టుకొనవలయును. ఈ పనుల విశేషమును ప్రజలు దెలిసికొని యిష్టమున్నయెడల వానిని సహాయము జేయవచ్చును. ఇందు యే విధముగ నుండవలెనో తెలిసియేయున్నది. మ్యాజీజరులు చిత్రకర్తగల్గి సాహధ్యము గలవారై యుండవలయును. పాండిత్యము లేకుండ గౌరవనీయుడైన యుపాధ్యాయుడు ప్రజాపోషణమును బొందజాలడు. ప్రజాపోషణను బొందు సంస్థలు లెక్కలను తనికీ జేయించు చుండవలెను. సంస్థలను నడుపువారి విధముగ నుండవలెను. వారినడతను జూచి అందరును పొగడవలెను, ప్రస్తుతింపవలెనని మాత్ర ముండరాదు. మా. క. గాంధీ.

కావలెను

ఈ మునిసిపాలిటికి అప్పర్ సబార్డినేట్ సూపర్ వెజరుపదవికి నెల 1 కి రూ 80-4-120 జీతముపైన కావలెను. 15-7-1925 తేదీలోగా దరఖాస్తులు ఈదిగువ విలుసమునకుచేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } ఎస్. బాపనయ్య
రాజమండ్రి } చేర్మన్.
28-6-1925

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము
కొద్దిరోజులయరకు వెల 8.0.0
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము

పోతనామాత్యప్రణీతము. ఇదివరకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగ ముద్రించుచున్నారము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము క్లజ్జకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్లు చేరు రూ. 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి రెండు సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లు చేరు రూ. 8-0-0

సంపూర్ణప్రతి కి సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్లు చేరు రూ. 9-0-0

ఎ. కల్లన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

గుటకుగూడ నంగీకరించుట యని నిర్ధరింపవలయును. ఇట్టిది భారతదేశమున కవసరము. భారతదేశమునకు కన్న యాహార పున కెక్కువ అవసరము. ప్రపంచమున కంతకును అది అవసరము. ఇయ్యది యేజాతీయమితి తన యిష్టము నచ్చినట్లు పని చేయుటకు బలమునీయగలను. ఇయ్యదియే నిరాయుధము లగు దేశములు పోరుషమును జూపి యెండులో నైన కపటసంహమందు శక్తి నీయగలదు. దీనితో శాంతిరక్షణలను లెక్కజేయక స్వాధీకృతమునకై యుద్ధములకు దిగుదేశముల తమస్సును తొలగింప వచ్చును. నూత్నప్రపంచము ఈ నూత్నసందేశమువలన యెదురు జూచుచున్నది. భగవంతుడు మీ కొనంగిన బలమందెంతోను విజృంభించి యానందేశమును చాలుము

ఆహారభోజన సమస్యగూడ శాంతిసమస్య యంతటి ముఖ్యమైనదే. మీరు మీపతాకముపై రాటమును నెలకొల్పినపుడు చిన్న పెద్ద యనక దేశము లన్నిటియొక్క ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునుగ దానిని నెలకొల్పితిరి ఆ స్త్రీసంపాదనము సాక్షియు వీనివెంట నెట్లగ బడినయెడల సుఖము గలుగజాలదు. ఇవి కామాగ్ని నెక్కువజేయును. ప్రతిగృహస్థుడు తన కవసరమైనదానిని లభ్యురూప జేసికొని లేనకింకను జాలకున్నయెడల తన భూమి సరిహద్దులకు ప్రక్క వాని నద్దముండి కావలసిన దశిపుచ్చుకొన నిండు వర్తకము ఒక దేశము మరియొక దేశము నాక్రమించుకొనుటకు గాక విశాలహృదయముతో ప్రపంచ ఆర్థికసంబంధముల సనరించుకొనుచు వస్తువుల నొకదానినొకటి మార్చుకొనుటకు నుండవలయును పని జరుగుటకు రాటము నొకమూలముగ నుంచుకొందును గ్రామము లో కావలసినంత ఆహారము బట్ట యేర్పడుటకు విద్యుచ్ఛక్తిని నెలకొల్పి బట్టలుసేయుట, నీళ్లుతోడుట, న్యూనదీయలు మొదలగు పనుల నేకములను జేయించి నవీనమార్గములలో బెట్టవలయును. ఈ కాలమున క్రొత్తక్రొత్త యంత్రాలులు తమాషాలు చచ్చిన పిదప యేదేశముగాని వానికి లోబడకుండనుండజాలదని మీకు తెలియును. గ్రామములలో పనిజేయువారికి యాక్రొత్త మార్గములను జూపి ప్రోవేశబెట్టి మానవ ప్రకృతి ఉన్న తిని గాంచునట్లుల వారలకి ప్రయోజనములను మీరు దెలుపవచ్చును భారతదేశము ప్రతిహులపరిశ్రమ లలో నెన్నియో శతాబ్దములు కష్టపడియున్నపుడు రక్షించిన నాటికప్పుడు ఆవర్తములు జెప్పించి పని యున్నను కృషి గల్గనట్లుల నీతిధర్మము వారి కెక్కువలగు మీరు జేయగలరు.

మీరు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సఖ్యమును గురుర్చు మహాత్మాత్వమును దలపెట్టితిరి. ఈ హృదయమాన ప్రైక్యములందు ఆంగ్లేయులను విడిచివేయ రని నేను నమ్మెను. మీరు మీ మనస్సు కిష్టము లేకున్నను ఒడంబడికలు సమాధానములు సాధ్యమున మార్గముల నాలోచించుచు మీ మిత్రులు వారి కనుమాలమైన మార్గముల ననుసరించునట్లుల ఒప్పుకొనిరి. వారపజయము గాంచిరి ఇప్పుడు మీరు మీ మార్గమున పోవు నట్లుల వారి తో కై ష్ట వచ్చును. నేడు మిమ్ముల ననుసరింపక పోవచ్చును గాని సత్యము జయింపగలదు మీరు మీ ఆవర్తము ప్రకారము నడుచుకొనుచు ఆరేజి ముతోనే విజ్ఞానదీపిక విరాజిల్లునట్లుల జేయును ఎంచైనయంతెన్న యెక్కువ యేయలేరు ముఖ్యవకాశములై దృష్టిగల హిందువులును మహమ్మదీయులను నమ్మకము లేకుండనే క్రీడును పడవజే జెప్పుచుందురు వారికెప్పటికిని మైత్రిగలుగజాలదు, వారి కధికారముగల ఉద్యోగములు గావలయును. వారి నాచార్యకాలము తమోహృతము లగు గహలలోనే పరియండునందు. గ్రామములవైపు దిరిగిజూడుడు. అచట నిదీరక మైత్రి యేర్పడియున్నది ఏ యేకారముల తితి విభేదములు గల్గుచున్నవో, మతవిరుద్ధములగు కార్యము లేవి జరుగుచున్నవో వానిని తొలగింపవచ్చును ఆహారభోజనవిషయములందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును అస్పృశ్యతను తొలగించుట. మహమ్మదీయులు ఆవులను బలి యియ్యగలడెడల వారి కా స్వాతంత్ర్యము నిందు మహమ్మదీయులు హిందూదేవాలయముల నవమిత్రము జేయగలరునెల అట్లే చేయనిండు. వారిని మిత్రులుగ దగ్గర జేర్చునపుడు వారియిష్టము విచ్చినట్లుల నూరే గింపులజేసి రానిబెట్టును నరకనిందు గొందువు గిందులకు సహనము నహించి యుండునుయేగాక ఆ ఉత్సవములలో గూడ జేరనిండు. మహమ్మదీయులుగూడ నట్లే చేయవలెను. హిందువులను శంఖము లూపనీయవలెను వారిపతాకములను వారు ప్రాధయమును మిత్రులమును భావముతో నెగుర నీయవలెను

ఈపని జేయుడు మీరినది దానంతట నదిజేరును. ఈపని గ్రామములలోను, ఆలయములలోను, మసీదులలోను, పట్టణములలోను మంచియించి మినుష్యులున్నచోట్లల్ల జరుగు

చుండవలెను. మీరీవిషయములగుర్ని పొట్లాడుకొనవచ్చు. హిందువులు తమ దేవాలయములను మహమ్మదీయులు తమ మసీదులను తెరచియుంచి ఒకరియుత్సవములలో నొకరు పాల్గొనుచుండవలయును అని ఉత్తరువుజేయుడు.

రాజకీయసమస్య నిజముగా ముఖ్యమైనదే కాని ప్రజల యవసరములను బట్టిపనిజేయుటయొక్కను ముఖ్యము. దున్నేలో జాలును, నాట్లలో జాలును, కోరలో జాలుగలవు. వ్యవసాయము దేనియనివాడు భూమిని పాడుగా దున్నుకొని విత్తునాటి పంట కోరలనాటి కెట్టును. మంచినీరుసాదారణుడు ఓపికతో తిరిగి తిరిగి దున్ని మంచిపంట పండించును. మనమింకను దున్నుట ములోనేయున్నాము. మంచివిద్య మంచిచాహారము, మంచియిళ్లు, జాతులు మతగులలయిక యివన్నియును మనకు కావలయును. నిజముగా పనిజేసేవా డెప్పుడును తొందరపడడు. ఆధునిక మార్గములను మానవు డుపయోగించుకొనునెడల భూమిపంట బాగాపండి నైతికముగను శారీరకముగను బాగుపడగలడు. ఇందులకై కొంత పనిజేయుడు. విద్యుచ్ఛక్తి మానవునకు ఇంట్లోను, బైటను, పొలములలోను యొక్కచుట్టిన నక్కడ తోడ్పడి మానవత్వమును బొందుటకు సాయపడునట్లుల జేయుము. మీ కేరీను స్వయంనిర్ణయము, స్వాతంత్ర్యములను బోధింపుము. మనుష్యుడు తనకర్మకు తానే అధికారియై యున్నాడు. తననుదాను జెలుగుకొనునెడల వెంటనే పరిష్కారము గావలసిన సమస్య లన్నియను సులభముగ పరిష్కారముగా గలవు. నే నీమాచనల గావించి నది నాకేమియును యెక్కువ చెప్పియు నని గాదు. కాని ప్రజకేమి యవసరమో యియ్యది మీకు సహాయకరముగ నుండగ దు. సత్యమును మాయముజేసి తాతానికము అప్రాముఖ్యము గువిషయములకు, కాశ్వప్రాముఖ్యవిషయములకు కన్న యెక్కువ ప్రాముఖ్యము నివ: నుపాయము రాజకీయములందు గలదు.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

ఈ పచ్చినదానిని వచ్చినట్లుల ప్రచురించుటకు సంతోషముగచున్నది. సర్దారు లోగిల్లదనిండు మాటలలో నున్నదానినంతను వ్రాసెను. ఆయనయచ్చిన సలహా చాల యుక్తముగనున్నది సర్దార్ జీవకు మాట్లాడితిమని వ్రాసినది బాగా జ్ఞాపకమునచ్చినది. నేను స్వరాజ్యపక్షమువారితో సమాధానము జేసికొనుట యేమి ఘనకార్యమని ఆయన అనుచున్నాడు. ఆ సమాధానమై యిప్పటికి. దాదాపు తొమ్మిదిమాసములు గడుచునవి. ఎందుకు సమాధానము జేసికొంటినని నేను చక్కాత్రాపబడుటకు కారణము గాన్నించలేదు. నేను యిందు యేధర్మమునుగాని విమనలేదు. కాంగ్రెసు యేజ్యుక్తిది మాత్రముగాదు. ప్రపంచసంతతును ప్రసిద్ధిగాంచిన నియోజకాధికారమును బట్టి నిర్ణయించిన ప్రజా సంస్థయై యున్నది. పని జేయుటయే ప్రతిష్ఠయను ధర్మము నది గుర్తించును. అదియే ప్రధానపరీక్ష గావలెనని నేను కోరెదను. అందుహింద, ఆసత్యము దప్ప అన్విరకములవారును గలరు. స్వరాజ్యపక్షమువారు యెక్కువ వోట్లను సంపాదించి తమ పంతమును నెగ్గించుకొన హక్కుగల్గియున్నారు. నేనిందులకు సమ్మతించజాలను. వోటింగు అధికారము ప్రజల నవనిశుల జేయును. ముఖ్యముగ యెన్నిక దారులు స్వతంత్రముగ నాలోచించి పనిజేయవలె డిట్టిది లేట స్థించును. స్వరాజ్య బలము యెక్కువ గుట ను నేను గుర్తించవలసియుండెను. వారు నిర్మాణ కార్యక్రమమున కాధిక్యమునీయ నిష్టపడిరి. వారంతెన్నయెక్కువయేమియు జేయుటరని లేలంపజాలము. వారలను వోట్ల దీసికొనునట్లుల జేసినయెడల శాసనసభాప్రవేశమును దేశముయొక్క కార్యవిధానముగ జేయుటయేగాక, అతీతములో నిర్మాణకార్యక్రమమును కొట్టివేసేవారు లేదా యేమాలో నెట్టి వేసేవారు. సిద్ధాంతమునుగూర్చి యంతవరకు జెప్పితిని.

ఇకను ఆచరణలో, యీ సమాధానము నలన మార్పుకానలే ననువారికిని వచ్చునవారికిని గలభేదమును ఆగిపోయెను. ఉధయలును అన్యేత్యసహనముతో కలసి పనిజేయుటకు వీలయ్యెను. ఒడంబడికలని లాభములను వక్షిగదేశములలో జూచితిని. దెంగాలలో జూచితిని. స్వరాజ్యపక్షమునా రహజము గాంచిరినే నేనొప్పుకొనజాలను. న్యాయస్థానములందుజేయు వాదనములకు నేనెక్కువ ప్రాముఖ్యమియజాలను. పెండ్లిండ్లసమయమునజేయు ప్రతినలనలన యెన్నికలసమయమునందు జేయు ప్రతినలను గూడ నమ్మరావనవిషయము అందును యెరిగినదే. శాసనసభా ప్రవేశము పూర్తిగ చెడ్డదిగావను విషయమును ఒప్పుకొనునెడల స్వరాజ్యపక్షమువారు తాము జేయుపనులను జూచుకొని యేమియును నిర్ణయనక్కరలేదు. వారు శాసనసభా మందిరములందు నిర్ణయముగ మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమును ఓడించిరి. తాము నిర్మించిన నియోజకవర్గమునకే ప్రభుత్వమువారి యందు నమ్మకము లేనని వారు చూపిరి. ఇంతవరకు శాసన

సభ్యు లెరుగనంతటి శిక్షణమును గట్టిరసమును వారు జూపిరి. వీని యన్నిటికన్న యెక్కువ నాకు ముఖ్యమైనది యీ నిషేధించిన వోట్ల ఖర్చును ప్రవేశబెట్టి, మామూలుగ నిండ్లలో ధరించు చున్నట్లతో నే జె అ పు ను సి గ్గు ను యిదివరకునలె లేకుండ బోజొచ్చిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు జేసిన పనులనలన ప్రభుత్వమువారిని ఆలోచనలో బెట్టలేదా? ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు లెక్కజేయనిమాట నిజమే. ప్రతిహులముగ సమ్మతులున్నను వారి యిష్టము ప్రకారము వారు జేసిన మాట నిజమే. కాని స్వరాజ్యపక్షము వారందుకేమియు జేయజాలకపోయిరి. వారలకు జనుక బలముగినయెడల ప్రభుత్వమును దింపివేసి తమ సమ్మతికి ప్రతిహులముగ బోయెచరాయని యడిగియుండెడివారు. ఆబలమింకను రావలయున్నది. అది నెమ్మది నెమ్మదిగ వచ్చుచున్నది. నిశ్చయముగ రాగలదు. ప్రభుత్వమువారికిగూడ యెల్లకాలమును ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రతిహులముగబోలేమని తెలియును. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమునకున్న యీ లోపమును బాగా తెలియనట్లుల జేసిరి. రాజకీయముగ నేను వారితో కొన్ని విషయములందు యేకీభావముననున్నాను. కాని వారి కష్టమును, శిక్ష

శాంతిచిన్నామని గూడ చెల్లెనను. క్రైస్తవము, యూధులను అంతమునుకలసి రాటమును భారతదేశములో న్యాయము చేసినయెడల విద్యమును జేసార్చుటయు విదేశవస్త్రమును బహిష్కరించుటయు మాత్రమేగాక ఆర్మివిశ్వాసమును నిర్మాణకీయు నలనడగలదు. ఇందులన మనము స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు హింద అవసరమే లేకుండపోగలదు. కాబట్టి రాటముయొక్క జయమునగా అహింసయొక్క జయమనియే నా భావము. దీనివలన ప్రపంచమంతయును గుణపాతమును నేర్చుకొనగలదు.

గ్రామములలో రాటముతో బాటు విద్యుచ్ఛక్తినిగూడ ప్రవేశబెట్టవలెనని సర్దార్ కోరుచున్నాడు. పంజాబులో ఆయన కొన్ని గ్రామములను మార్చిమే యెరుచును కాబోలును. నాకు తెలిసినంతగ ఆయనకు భారతదేశజీవనము విషయమై తెలిసియున్నయెడల అంతగట్టిగా విద్యుచ్ఛక్తిమాట వ్రాసియుండరు. భారతదేశమిప్పుడున్న స్థితిలో మన గ్రామములందు విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రవేశబెట్టుట అయ్యేదనిగాదు. ఆకాలము రావచ్చును. కాని ప్రతియింటను రాటము స్థావరముగనుండుటకు పూర్వము మాత్రమేదరాదు. కాబట్టి ప్రజలవనస్సులందు యేవో ఆశలుకన్గించుట నాకిష్టములేదు. సర్దార్ గారు జెప్పిన దానికన్న రాటములో నెక్కువయేమియు లేకున్నను అది విజయము గాంచవరకును మనము దానినిరావనే దృష్టిని కేంద్రీకరింప జేయవలయును. తద్వారా మనము గ్రామీయులకు పనిపాటలు లేనపుడు గౌరవముగ జీవనము జేసికొనుట కాధారము గల్గించునెడల మిగిలినసుఖము లన్నియును వానివెంటనే వచ్చును. అటుండె యంత్రములన్న నాకిష్టము లేకపోలేదు. రాటముగూడ ఒకయంత్రమే. కాని ప్రజలకన్నెని కాజేయుటకు నిర్మించిన యంత్రసామగ్రియంతయును నాకేమాత్రమును యిష్టములేదు. విశుత్తనగర్వమునందు ఆంగ్లేయులు నిషేధింపబడుదురని సర్దార్ యేమియుభయపడనక్కరలేదు. వీలనగాయిందు జన్మచేతగాని, నివాసముచేతగాని భారతీయుడైన ప్రతిమాడును సండుజేరును. ఇందు అన్ని తెగలును జాతులునుజేరును. ఈసమ్యేళనము యేమిటికిగాని యేకగ్రుటకుగాని, డయరునేనానికైనగాని ప్రతిహులముగనుండునట్లుల నుద్దేశింపలేదు. ఇంచుచేయబూనినపని పరినర్తనముగాని, వివాళముగాదు.

[ఈవాక్యములు దేశబంధు మరణానంతరపూర్వము వ్రాయబడినవి. స. సం. యం. ఇం.] (యంగిండియా)

దేశబంధుని సారకసభలు

ఆంధ్రదేశము

వడ్లమన్నాడు (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ది ౧-౭-౨౫ తేదీని సాయంత్రము ఘమారు ౫ గంటలకు శ్రీ రామాలయమున జరిగిన సమావేశముందు ఈ క్రింది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

శ్రీ శ్రీ దేశబంధు దాసుగారి అకాలవరణమువలన దేశమునకు తీరనికష్టము వాటిల్లినందుకు వగమము, చింతానిమగ్నులైయున్న వారికుటుంబమునకు మానానభూతిని తెలియపరచుటయే గాక శ్రీ దాసుగారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతి నెలకొని కలయని ప్రార్థించుము.

కావలి

1 తేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు మా పురంబునంగల బాలబాలికాపాఠశాల విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయ-ఉపాధ్యాయినులు బాలికాపాఠశాలా భవనమున సమావేశమై బాలికలు దైవప్రార్థనము సలుప- శ్రీయుత యస్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు బి. ఏ., అధ్యక్షతవహించి శ్రీ దేశబంధుని జీవితమును అనేకయువమానములతో శ్రోతలకు చక్కగ బోధపడునట్లు వెల్లడించి సమావేశాలకు నోకవిధమున సత్సహమును మరొకవిధమున దుఃఖమును కలిగించిరి.

అధ్యక్షులు శ్రీ చిత్తరంజనముని హృదయమునకు శాంతి ప్రసాదించ భగవంతుని ప్రార్థనాగీతములతో సభ ముగించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * * *

చవుటపల్లి

(ఒక విలేఖరి)

గొప్ప త్యాగియు, నిరుపమానమున దేశసేవకుండును, సంచితకేసరియు, నిరర్థకసంస్కారణ విధ్వంసకుడునగు, దేశబంధుని యకాలాస్మికమరణమునకు శ్రీ వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయని పుస్తకభాండాగార నిర్వాహకవర్గమువారు తమ గాఢసంతాపను వెల్లెబ్బచు తీర్మానము గావించిరి. మరునాడు భాండాగారము దుఃఖసూచకముగ మూయబడినది.

జూలై ౧ వ తేదీని పురప్రముఖు లూరేగింపు టుల్సన్నము జరిపిరి. ఈ గ్రామవాస్తవ్యులను సుప్రసిద్ధ శ్రీవిద్యాభిలాషియు నగు మ. రా. శ్రీ కరాల వెంకట్రామయ్యచౌదరిగారు దాసుగారి జ్ఞాపకవిష్ణుముగ పదునైదురూప్యములు వెలచేయగల నోక గడియారమును మా బాలికాపాఠశాలకు కొన్ని మాసము లుపయోగించుకొనుటకు దయచేయుటయే గాక తమచక్కని భవనమునందు కొంతకాలమువరకు బోర్డు బాలికాపాఠశాలకు నద్దెలేకుండ నుంచుట కంగీకరించి తమ యుదారాశయమును వెల్లడించిరి.

* * * * *

తెనాలి

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

1-7-25 తేదీన దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుయొక్క ప్రార్థన మగుటచే మహాత్ముని యాతేశాసురజి సాయంత్రము గాంధీ చౌకునందు గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. సుంటూరు వాస్తవ్యులను మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. మల్లాది దేవేంద్రుడుగారు జాతీయగీతమును ప్రార్థనయు జేసిన పిమ్మట సభ ప్రారంభింపబడినది. తొలుత శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులుగారు దేశబంధుని సూర్యముల ప్రశంసించుచు ప్రతి మనుజుడు దాసుగారు ప్రారంభించి విడిచిన వనిని పూర్తి రీతియవలయు ననియు దినమునకుగల 24 గంటలలో అర్ధగం పైనను దేశమాత ఋణవిముక్తికై నూలు వడుక దీక్షపూని కాంగ్రెసునం దసంఖ్యాకులు మెంబరుగా జేరవలయు ననియు పాచ్చిరించి దేశబంధుని పవిత్రజీవితచరిత్ర కోస వేంకటరాయశర్మగారు రచించి రనియు దానిని వారు అందరూ ఒదువుటకు విలసనములు 0-4-0 కే విక్రయించుచున్నారనియు చెప్పిరి. తరువాత శ్రీ కోన వేంకటరాయశర్మగారు చక్కగను క్లుప్తముగను దేశబంధుని జీవితమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఇంక నెందరో యువవ్యసించిరి. ఇట్టి సంక్షిప్తపరిస్థితుల మధ్య దేశబంధుదాసుగారి యకాలమరణమునకు వగమము నొక తీర్మానము చేయబడినది.

స్వరాజ్యసాధనకై జీవన్మయము ధారవసిన శ్రీయుత దాసుగారి నామము చిరస్థాయి జేయుటకై శ్రీ ఆంజనేయులు గారు దీక్షపూని వారిపేరకు నొక "దాసు స్వరాజ్యసంఘమును" నెలకొల్పి తీర్మానించిరి. ఆ సంఘమునందు గడియారముగూడ నిర్ణయము చేయవలసినది తెలియుచున్నది. ఆంతకాలమువరకా స్వరాజ్యసాధనము నిలువబడి స్వరాజ్యసాధనకై దేశబంధుని సన్నివర్త్యగమనకుఁ జేసినప్పటికి నిరర్థకముగానుండిన, తెనాలి పురజల కుత్సాహజనకముగా నుండు ననుటకు సందియము లేదు.

తెనాలి పురజనులు శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారి యుద్ధయమునకు సాయపడి మృపనిర్వాణ భుచిరకాలములో కొనసానునట్లు చేయుదురని కలముచున్నారు.

భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డుయొక్క అవసరసభ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి నిర్వాణమును గురించి సానుభూతిని తెలుపుటకు 1 తేదీ సాయంత్రము సరిగా 5 గంటలకు సమావేశమైనది. ఈదిగువతీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినవి. సభకు శ్రీయుతులు పె. బాపిరాజుగారు, ని. లక్ష్మీనారాయణగారు చెం. సత్యనారాయణగారు గం. వెంకయ్యనాయుడుగారు, ప. సాగరముగారు, మ. శేషయ్యగారు, గో. రామరాజుగారు, చి. సూరయ్యగారుమాత్రమే హాజరైరి. బెంపారీ అధ్యక్షులు అస్పష్టముగా నున్నందున రాజాలమని కబురుచేయుటచే, ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులు శ్రీయుత బాపిరాజుగారు అధిపత్యము వహించిరి.

1. అఖండ త్యాగశాలియు దేశసేవాధురంధరుడును దేశబంధువు నగు శ్రీ చిత్తరంజనదాసుగారు తమ ఘాతకరీరమును వీడి పరమపదము చేరినందున ఈబోర్డువారు తమ విచారమును సానుభూతిని వెల్లడించుచు, పరమేశ్వరుడు దాసుగారి ఆత్మకు పూర్వమైన శాంతి నొసంగుగాక మరియు ఆయనయాత్మ సంతపించునట్లు దేశీయప్రజలు ఆయన ఆరంభించిన కార్యక్రమమును సాధించి తమధర్మమును నెరవేర్చుకొందు రనియు ప్రార్థించుచున్నారు.

పైతీర్మానమును దాసుగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయుటకు అధ్యక్షుని కోరబడినది.

2. శ్రీ చిత్తరంజనదాసుగారి చాయాపటము నొకదానిని తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో నుంచుటకు తీర్మానించడమైనది.

(3) శ్రీ దాసుగారి స్మారకచిహ్నముగా ఈబోర్డు పరిపాలనలోని పాఠశాలలను 1-7-25 వ తేదీని మూసివేయుటకును ప్రార్థనలు సలుపుటకును తాత్కాలిక అధ్యక్షులు భారీ చేయించిన 25-6-25 తేదీ ఆర్డరు మంజూరు చేయబడినది.

కాంగ్రెసు యజమాన్యముక్రింద పురమండలములో 5 గంటలకు చిత్తరంజన స్మారకసభ యొకటి జరిగినది. ఆ సభకు శ్రీయుత పెన్నెత్త బాపిరాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు దాసుగారి జీవితమును గురించియు వారి జీవితార్థము త్యాగశీలత ధైర్యము మున్నగువాటిని గురించి క్లుప్తముగా నుడివిరి. తదనంతరము ఈదిగువతీర్మానము నుపసాదించిరి

అఖండత్యాగశాలియు, దేశసేవాధురంధరుడును, దేశబాంధవుడును, భారతపుత్రుత్వమునకు శ్రీ చిత్తరంజనదాసుగారు తాము పూనిన ద్వంద్వప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠంభన మహాకార్యము సిద్ధించినవెంటనే తమ ఘాతకాయమును వీడి పరమపదము జెందినందుకు యీ తాలూకాప్రజలు భవ దుఃఖములను వెల్లడించుచు వారి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించు చున్నారు.

(2) ఈ పైతీర్మానమును దాసుగారి కుటుంబమునకు యీతాలూకా ప్రజల తరపున సభాధ్యక్షులు పంపించుటకు తీర్మానించబడినది. శ్రీయుతులు ములుకుట్ల సుబ్బారావుగారు తమిరస అప్పారావుగారు, అత్తోట వీరరాఘవరావుగారు ముష్టి లక్ష్మీనారాయణ గారు నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణ గారు దాసుగారిని గురించి కొంతసేపు మాట్లాడి వారినిర్వాణ కార్యక్రమము సాగించుటకును ముఖ్యముగా నూలువడుకుటకును ప్రజలను ప్రోత్సహించిరి. పెద్దాడ రాజలింగ మూర్తిగారిచే వ్రాయబడిన పద్యములతో చదువుటతో సభ ముగిసినది.

* * * * *

పోతునూరు

ఏలూరుతాలూకా పోతునూరు గ్రామవాసులు బుధవారము (1-7-1925 సం॥) సాయంత్రము 5 గంటలకు "ధర్మసాధనాశ్రమ" భవనమున కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై పలువురచే దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి జీవితధర్మమును గురించి ఉపన్యసించబడిన పిమ్మట అందరును నిలబడి "పోతునూరు గ్రామవాసులు శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి ఆకస్మిక మరణమునకు చింతిల్లుచు వారి యాత్మ శాంతి బోయనటుల సర్వేశ్వరు డనుగ్రహించును గాక!" అను తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. సమావేశానంతరము భజన సంకీర్తనలతో దాసుగారి పటమును పూజింపి దేవాలయమునకు జని దేశబంధుని ఆత్మశాంతికొరకు ప్రార్థన సలిపిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పట్టు (తెనాలి తాలూకా)

గ్రామ వాసి

ఈనెల 1వ తేదీన బోర్డుపాఠశాల ఉపాధ్యాయులును బాలురును ఒక సమావేశము జరిపిరి. దాసుగారి జీవితమును, వ్యాదేశసేవయు, వారి మరణమువలన దేశమునకు కలిగిన అపారనష్టమును, బాలురకు విశేషకరింపబడినవి. దాసుగారి జ్ఞాపకార్థము పాఠశాల యి-కోణ మూసివేయబడినది.

బోర్డు బాలికాపాఠశాల స్థాపక

ప. గ్రామ నూతనబోర్డు బాలికాపాఠశాల యాగోజన, ప. రా. రా. శ్రీ అంబిపూడి నారాయణ పంతులుగారివలన తెరచబడినది. వీరు విద్యార్థికుల విభులనుగూర్చి బాలికలకు సుబోధములగల్గి చెప్పిరి. బాలికలు మంగళహారతుల బాడిరి. తాలూకాబోర్డువారి ఉత్తరువు ననుసరించి, దాసుగారి జ్ఞాపకార్థము యీ పాఠశాల కిగోజన వెలపియబడినది.

* * * * *

ఉంగుటూరు

దేశబంధు నిర్వాణ స్మారకదినము

పట్టు గోదావరిజిల్లా ఉంగుటూరులో దాసుగారినిర్వాణ స్మారక దినము జయప్రదముగా జరుపబడినది. గ్రామములోని గురకాములు యావత్తు, ప్రైవేటులున్న మూయబడినవి. తణుకు తాలూకాబోర్డువారి యుక్తవృద్ధప్రకారము పాఠశాలు మూయబడినవి. ఈయమున దేవాలయములో రుద్రాభిషేకము భజనము జరుపబడినవి. పద్మావతి గు ౧ గంటలకు దాసుగారి జీవితచరిత్రను గురించి పాఠశాలలో బాలురకు చెప్పబడినది. సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రైవేటులు మేనేజరుగారు శ్రీయుత సహాచర గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. గ్రామములోనున్న సంస్కరణశాలోపాధ్యాయులకు ప్రత్యేక వ్యవస్థుక్రితాశ్రయిగారిచేతను, హతుమిడి చంద్రయ్యశాస్త్రిగారిచేతను రచింపబడిన ప్లోకములున్న తురగా వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు చేసిన పద్యములు చదువబడి యీ క్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

"దేశభక్తాగ్రేసరుడు, అఖండ త్యాగశాలియు, వంగ శేసరియనగు శ్రీ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి యకాలమరణమును యీ సభగారు దుఃఖించుచు, వారి కుటుంబమునకు నానభూతికాపుచు వారి యాత్మకు శాంతి గలుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు."

గుంటూరు

(ఒక విలేఖరి)

1 వ తేదీని గుంటూరు పురమందు, దేశబంధుని సంస్కరణ దినమునకు కొట్లు మాయబడెను. మధ్యాహ్నము పుర పాలకసంఘమువారు రన్నదానము బీదలకుగావించిరి. సాయంత్రము స్వరాజ్యమైదానమందు మహాసభ జరిగెను. పురమందలి ముఖ్యులందరు విచ్చేసిరి. శ్రీయత దేశరాజు హనుమంతరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మంత్రివాది వెంకటరత్నముగారు రామానందశర్మగారు కలిసి ప్రార్థన సల్పిరి. హిందీలోను తెనుగులోను పద్యములు చదువబడెను. శ్రీకొండ వెంకటప్పయ్యగారు శ్రీ దాసుగారి అకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని యొకతీర్థాన మపహించిరి. వింజమూరి రంగారావుగారు వానిని ఆహ్వాదించిరి. కొంపల్లి కోటిలింగం, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, అంచె శివయ్య, మాడపూడి వేదాంత నరసింహాచార్యులు, నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు, గ్రంథి సుబ్బారాయుడు, కళాసాల్ పున్న రామానందశర్మగారు దాసుగారి గుణములను ప్రశంసించుచు, వారి యకాలమరణము మూలమున దేశమునకు నష్టము వాటిల్లినదని యు, దాసుగారి పథము ద్రొక్కుటయే మన కర్తవ్యమనియు విన్నవించిరి. తీర్థానము నందరు నిలుచుని యంగీకరించిరి. అధ్యక్షులు చిన్ని అంత్యోపన్యాసము నెలవిచ్చిరి. చిట్టచివర కొన్ని తెనుగుపద్యములు మంత్రివాది వెంకటరత్నముగారు చదివి సభ వారి మనముల హృదింపజేసిరి. సభ ముగిసెను.

తోట్లపాలెం

హిందీవిద్యార్థులు

18-6-1925 వ తేదీ సాయంకాలము ఆంధ్రపత్రికా పతనమువలన మహాభోగి, సర్వసంగపరిత్యాగి, నిష్కల్యమ దేశభక్తుడగు దాసుగారి ఆకస్మిక, అకాలమరణము మాకు తెలిసెను. అపుడు మేము దుఃఖితలమై విచారసాగరమున మునిగితిమి. భారతమాత ఒక మహా అమాల్మమున పుత్రికత్నమును గోల్పోయెనని మేము బహు విలపించితిమి. అపుడు సభ జరుపుటకై సమయము లేకపోయెను. సుమారు రాత్రి 7 గంట లయ్యెను. మరునాటిదినము హిందీప్రచారకులగు శ్రీయత తిపిరేని లక్ష్మీ నారాయణ చాదరిగారి ప్రోత్సాహమువలన మధ్యాహ్నము సభ సమావేశము గావించ బడెను. గ్రామవాసులు యావన్నిండి పిన్నులు, పెద్దలు వచ్చిరి. శ్రీయత రామశేని అంకమృతాదరి గారు, నందమూరి రాజయ్యచాదరిగారు ఇత్యాది పెద్దలు, సభ సలంకరించిరి. అపుడు దాసరి నాగయ్యచాదరిగారు అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించిరి. సభలో ప్రతివారును దాసుగారి అఖండ త్యాగమును సంస్మరించుచు బహువిలపించుచుండిరి. అపుడు తిపిరేని లక్ష్మీనారాయణ చాదరిగారు హిందీభాషలో దైవ ప్రార్థనానంతరము సభాధ్యక్షులగు దాసరి నాగయ్య చాదరి గారు దాసుగారి దేశభక్తిని గురించియు త్యాగమును గురించి యు, బహు వృదుడుధురముగ ఉపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట హిందీప్రచారకులగు తిపిరేని లక్ష్మీనారాయణ చాదరిగారు దాసుగారి నిష్కల్యమ దేశవదరిత్రమును గురించియు, అఖండ త్యాగమును గురించియు, పరమపవిత్ర సద్భావనమన్విత మన అసహాయోద్యమమును గురించియు బహు విపులముగ ఉపన్యసించిరి. తనంతరము అధ్యక్షకోపన్యాసము ముగించుచు ఈక్రింది తీర్మానము చేసిరి.

1. దేశోపార్జుడగు దాసుగారు మరణించిరిగాన వారి గౌరవార్థము హిందీపాఠశాల మాయబడెను.
2. మహాభోగి, అఖండత్యాగిమూర్తి అపరిమితప్రతిభాశాలుడగు దాసుగారి మరణమునకు చింతించుచు వారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగుగాక అని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుధూతి తెలుపుచున్నాము. (ఒక విలేఖరి)

కుమార దేవం

(ఒక విలేఖరి)

1. 1-వ తేదీని జరిగిన సభలో ఈదిన తీర్మానములు చేయబడినవి. భారతమాతయొక్క దుఃఖివిముక్తికి బద్ధంకరలైయుండి హతాత్మగ సర్వము సలంకరించిన చిత్రరంజనదాసుగారి వియోగమున కిసభవారు మిగల షినారించుచు వారికుటుంబమునకు తమసానుధూతిని తెలియజేయుచున్నాము.
2. దేశపితృకరములగు రాజకీయ రంగములందు అగ్ని

నునివలె దైర్యశాలియై తమ పట్టుదలను నిరూపించుచు ప్రకటించి నెగ్గించిన మహానీయుం డగుటవలనను, క్రియారూపకముగ ఆనన్యసాధ్యముగు స్వార్థత్యాగమును చేసిన మహాపురుషుం డగుటవలనను దాసుగారిలో సమలగు నాయక శిఖామణులు లేరనియే చెప్పవచ్చునని ఈసభవారి రక్షిప్రాయపడుచున్నాము.

గంజాం జిల్లాబోర్డుసభ

తెక్కిబోర్డు స్కూలులో జూనువెల 27 తేదీని జరిగిన బోర్డుసభలో యాక్రింది ముఖ్యతీర్మానములు గావించబడెను. శ్రీమాన్ విశ్వనాథ దాసుగారి ఉపపాదనపైని బి. నాగేశ్వరరావు, సుబ్బారావుగార్లు ఆమోదముపైని దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారి అకాలమరణమువలన భారతమాతకు గొప్ప నష్టము సంభవించినదని, తమ విచారమును చూపెట్టుచు, అతని జ్ఞాపకార్థమై జూలైవెల 1 తేదీని బోర్డు స్కూల్స్ నియమాయుటకు తీర్మానము గావించబడెను.

నవ పిట్టిగారి మరణమునకు విచారించుచు ఒక తీర్మానము నుసూడా ఉపపాదించబడెను.

భాషాదానది వంతెన

గవర్న మెంటువారు భాషాదానది రోడ్డువంతెన గురించి చేసిన రూ 2,83,000 ఎస్టిమేటు అంగీకరించినారు. ఈరోడ్డు వంతెన బ్రంకురోడ్డుపైని వున్నది. బోర్డువారు గవర్న మెంటు వారియెడల సంతోషమును చూపుచు తీర్మానమును గావించిరి.

ఉపాధ్యాయవేతనములు

బోర్డుస్కూల్ ఉపాధ్యాయుల వేతనములు మార్పుదల విషయమై ఒకకమిటీ యేర్పాటు కాబడినది. అందులో తాలూకాబోర్డుల ప్రసిడెంట్లు బి. నాగేశ్వరరావు, ఉన్నవ సుబ్బారావుగార్లు వున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంస్కృత పాఠశాల

జూన్ 30:—తనత్యరము పై పాఠశాలను కళాశాలగా మార్చుటకు ప్రభుత్వముహా రంగీకరించియున్నాడు. కాన యీ వత్సరమునుండియు సాహిత్య, వ్యాకరణశిరోమణి, విద్యాకామున్నగు వద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి పరీక్షలకు విద్యార్థులకు శిక్షణ మొసంగుటకు తన ఏర్పాట్లులు గావించబడినవి. జూలై ౧ తేదీనుండియు పై తరగతులు ప్రారంభింపబడును. విశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్చులైనవారు మాత్రమిందు తేర్చుకొనబడియెరు. కాన కళాశాలయందు ప్రవేశించి విశ్వ నభ్యసంపగోరు విద్యార్థులు త్వరలో జూలై 1 తేదీలోపుగా కళాశాలాధ్యక్షులగు పండిత గాజులపల్లి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారికి దరఖాస్తుల సంప్రకొనవలయును.

ఆయుర్వేదము

ఈ పాఠశాలయందు 4 వత్సరముల నుండియు ఆయుర్వేదముగూడ బోధింపబడుచున్నది. ఈవిద్యార్థులలో గడచిన వత్సరము ఆయుర్వేదవహానుంజలి పరీక్షలయందు ముగ్గురు జయముగాంచి, ప్రథమము కావో, ముత్యమారు, కలిగిరి. నెల్లూరు ఆయుర్వేద వైద్యశాలయందు పనిజేయుచున్నాడు. ఈవత్సరముపాద 10 మంది విద్యార్థులు మహానుంజలి పరీక్షలకు వెల్లియెన్నాడు.

ప్రస్తుతము విద్యాలయమునందు కర్వాభ్యాసమునకు వలయు యేర్పాట్లులు జేయుచున్నాడు. అధ్యాపకులు ఆయుర్వేద భూషణ ప్రసంగండ్ల నరసింహశాస్త్రిగారు కీర్తిశేఖరల పండిత గోపాలాచార్యులుగారి శిష్యులు. గోపాలాచార్యులుగారి ఆయుర్వేదకళాశాలయందు కొంతకాలము అధ్యాపకులుగాపాడయించిరి. ఏడు శ్రేణితో విద్యార్థులకు శిక్షణ మొసంగుచున్నాడు.

విద్యార్థులగు చేరవెంచువారు పాఠశాల అధ్యక్షులకు త్వరలో దరఖాస్తులు సంప్రకొనవలయునని కోరుచున్నాడు.

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘము

గత సమావేశమున ఈసంఘమువారు, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి అకాలమరణమువలన దేశమునకు వాటిల్లిన భగోర నష్టమునకు చింతిల్లుచు, వారి కుటుంబమునకు తమ సానుధూతిని తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

దాసుగారి శ్రాధ్ధవిషయము

జూలై 2:—గాంధీమహాత్ముని యజ్ఞానుసారము యెల 1 తేదీ, కీర్తిశేఖరల దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగా శ్రాధ్ధదినమహాత్మ్యము, ఈపురమందు జయప్రదముగ జగెను. జిల్లాబోర్డు సెకెండరీపాఠశాలలు, నెల్లూరు వెంకటగిరిర జాగారి కళాశాలమున్నగువిద్యాలయములును మాయబడెన జిల్లాకాల్ గ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యమున పురమందెరము నొక బహిరంగసభ జరిగెను. అన్నిచోటనులవారును, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు, మిశ్రవారులు, బాతీయవారులు, అతివదులు మున్నగువారు ఎల్లరును విచ్చేసియుండిరి. శ్రీయతలు నెల్లూరు రామానాయుడు, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగార్లు చిత్రరంజనదాసుగారి సుసుణరాశినిగూర్చి ప్రశంసించుచు కొన్ని పద్యములను చదివి వారిఆత్మకు భగవానుడు శాంతినిసంగుగా యని ప్రార్థనలుసలిపిరి. ఈవిషయము గూర్చియే శ్రీయత కాకుటూరు రమణారెడ్డి యం. యల్. ఏ. గారును, తిక్కవరద రామిరెడ్డిగారును, జగరయ్యగారును మున్నుటించుచు, చిత్రరంజనుని ఆపర్యప్రాయనిగానిని వాని ననుసరింపవలయునని కోరిరి

శ్రీయత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు దాసుగారి కార్మక్రమమును విస్తరించి వర్ధించుచు, హిందూమహమ్మదీయ మైక్రికిని, అస్పృశ్యతా నివారణమునకును, నిష్పాజ్యభరణమునకును సంపూర్ణ విశ్వాసముతో పనిజేయవలయుననియు, ఇదియే దాసుగారి ఆత్మకు ప్రీయమైనదిగానశాంతిని జేహర్మగులనీయును నడిపిరి.

అంత ఆగ్రహంబు లేతీర్థానమును జరుపుచుండ, సభ్యులెల్లరును, నిలిచి కనులుమూసి, తదేకధ్యానమున ప్రార్థనలుసలుపుచు, తమ అంగీకారమును వెల్లిబిచ్చిరి.

దాసుగారికి యీపురమందు స్మారకవిమ్మమును నెలకొల్పి నుద్దేశించి శ్రీయత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు కొంతముచ్చటించిరి. దీని కైయొక ఉపసంఘముపాడనియ వింపబడెను.

అన్నదానము

ఈ పదితేదినమున నెల్లూరు పంత్వేట చిన్నబజారు, సర్దుకులు మున్నగువారు ఘనము 1000 మంది దీపజనులకు అన్నదానము గావించి, చిత్రరంజననియందలి తమ ప్రేమను వెల్లిడించుచు, పరమేశ్వరుని వారి మాతృకు శాంతినిసంగుగాక యని ప్రార్థించిరి.

శ్రీమత సభ

శ్రీమత కాల్ గెసు కార్యాలయమునమాడ నిట్టి సభ యొకటి జరిగెను. శ్రీమతపాద ప్రార్థనలు గావించిరి.

* * * *

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కీర్తిశేఖరల దేశబంధు దాసుగారి అకాలమరణమువల్ల దేశమునకు వాటిల్లిన భగోరనంతాపమును వెల్లిబిచ్చుటకుగా నీ 1 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీ దొడ్ల వెంకట్రామి రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యమున నొక బహిరంగసభ గావించబడెను. శ్రీ శింగంపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు కొన్ని పద్యములు చదివిరి. తీర్థానములు గావించబడెను. కాల్ గెసు పాన్టీలునా రందరును యేకమై స్వరాజ్య సంపాదనకు కృషి సలుపవలెనని యొక తీర్మానము యేకగ్రీవముగా అంగీకరించబడెను.

కావలి తాలూకాబోర్డువారు పాఠశాలన్నిటికిని తే 1 దిన తెలపు నొసంగిరి. బోర్డు వారికాపాఠశాల భవనమునందు ఉపయము నొక సభగావించిరి. శ్రీ సిద్ధాంతి వెంకటసుబ్బయ్యగారు పుషస్యాసమునొసంగిరి.

బహుసూత్రార్థచంద్రిక

తెనుగు వచనము

- రెండుసంపుటలు (ప్రతి 1.5 రూ. 12. తైలిరీయోపనిషత్తు, పటిక " 3. ద్వైదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైనతెలుగు 8 అష్టావీయము, మాతముగదితిము రావునామోలు గిడుగు వేంకటరామూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము పరిష్కృతలపితితో నున్నది. (ప్రతి 1.5 రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు నన్న

292, ఎస్లెనేడు, మద్రాసు.

శ్రీ శ్రీ దేశబంధుదాసుగారు

మురాదాబాదులో స్మారకసభ

మూరదాబాదు, జూలై 3:—మహాత్ముని ఆదేశము సారము పురమందిరమందు దేశబంధుని స్మారకసభ జరిగి, మా మహాత్ముని యాత్మకాంతికి ప్రార్థనలు కావించబడెను. సభకు కేంద్రబాసనసభ్యుడగు మహాత్ముడు యాతాబాదు రహస్యత నహించిరి. బదురులో హుస్సేనుగారిచే సానుతాపతీర్థము ప్రతిపాదించబడెను. పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడగుఖానుబాదుగు మహాత్ముడు మననూత్తరసానుగారిచే ప్రతిపాదించబడి పి. శంకరుబ్రహ్మగారిచే నుపపాదించబడిన రంజన తీర్థమును శ్రీ శ్రీ స్మరణార్థము సర్వపక్ష వంగిరించు రాజకీయకార్యక్రమమును నిర్ణయింపవలెనని గోరిరి.

సభయందు రెండుపద్యములు చదువబడెను. అవి సభ్యుల హృదయములను గరగించెను. (అ. ప్రె.)

* * * * *

[వెద్దాడ రాజలింగమూర్తిగారు]

శ్రీ. భారతవర్షాన స్వాతంత్ర్యశ్రేణింబు

పురించు నాకోటి పోయినందు,

జేకోన్నతికి బ్రయత్నించి తీరముపూర

వోసినగోటి భాసె నందు,

గీతాతపస్యము నూత్మభావము చెల్లు

లోకమాన్యుడు చేత నాక మందు,

చిత్తము దేశభివృద్ధికి నెచ్చించు

రక్షింప లేక స్వర్ణమున కందు,

బాష్పధారల నెప్పుడు చర్మమును వినుచు

భారతాంబును దుఃఖింబు పాలు జేసి

సోదరులమది నిరాశ పాడుకొని

చిత్తంజన! నాకంబు జేరినావో?

శ్రీ. తెగవ, కాంక్షనెన్నవేదిక నెక్కి భావము

సింహనాదమున గర్జించునపుడు,

మన కనహయోధ్యమమే ముక్తిసాధన

మంచు నెల్లరఁ బ్రోత్సహించునపుడు,

భావభేదమును పట్టుచైర్యమున వాగ్వి

వాదయినను లేటవలెనపుడు,

తనసర్వమును దేశమున కర్పణముచేసి

దేశసేవయు నేతెంచునపుడు,

కన్నులారగ నీమూర్తి గాంచెయిండ్

మఱియున్నను నెట్టులు మఱిపుకలుక?

కలుకటా! దేశబంధు! అకాలమృత్యు

నోటు బడిపోతివా దైవపాలులోన.

శ్రీ. నిర్యాత్రమమెల్ల నియతితో గొనసాగి

సంతృప్తి చాల నొసంగలేదు,

ముసలునూ నేతరముసలుమానులయందు

పూర్ణకమత్తంబు సానగలేదు,

అనూనకరము, హాస్యాస్పదంబును పైన

యస్పృశ్యతాదోష మొకలేదు,

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యసౌఖ్యంబు లభియించు

ననునట్టిగట్టిమాచనయు లేదు.

ఇట్టితటి మము విడ మన నెట్టులాప్యే?

నాకసౌఖ్యాల్లి నోలాడ నాయముననె?

దేశజల కీర్వాసంసందేశ మేమి?

భారతీదేవి మాజుటపల్కు లేమి?

శ్రీ. భారతీయసమస్య నాకోటితాతతో

నాలోచన మొనర్చ నరిగినావో?

గోపాలకృష్ణునిగూఢభావముల

నెఱుంగంగ భక్తిమే నేగినావో?

బాలగంగాధరం బ్రార్థించి యనతార

మెత్తి ప్రావణ ప్రోత్సహించినావో?

శ్రీమహాభిష్టుని జేరి న్యాయము ప్రసా

దింపుడీ" యంచు వాదించినావో?

నిన్ను గారాముతోడ మన్నించునట్టి

శ్రీరమాదేవిమనసు రంజింపజేసి

యీప్సితార్థములనుబోయ నెంచినావో?

లేకయుండిన జనబోవు నాకమునకు.

దాసు స్మారకచిహ్నము

స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకు లెవ రయ్యెదరు ?

[బాబు విమల చంద్రపాలుగారు ఇంగ్లీషుమేను పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు]

దేశబంధు దాసుగారి భవనమునే స్మారకచిహ్నముగ మార్చవలయునను సలహా ఎవరిచ్చిరోగాని ఈసలహా మిగల శ్రేష్టమైనదని నాఅభిప్రాయము. మన నాయకులలో ఎవరికిని ఇట్టి ఉచిత స్మారకచిహ్నము స్థాపించబడియుండలేదు. సాధారణముగ ఒక నాయకుడు వంగిలించగనే సానుభూతిసభ జరుపుట స్మారకనిధిని స్థాపించుట విరాళమొనరు ప్రాసంగ్యముల కొక ఉపసంఘమును నియమించుట సాంప్రదాయము. ఉత్సాహము అంతటితో అంతమొందును. కాని దాసుగారి విషయమున ఇట్లు జరుగదనియు చిరస్థాయిగనుండు స్మారకచిహ్నము స్థాపించబడుననియు నమ్ముచున్నాను.

148 రస్నారోడు

చిత్తరంజనదాసు పెత్తందొడి కలిమోహన దాసుగారు రస్నారోడునందు 148 వ కవాటసంఖ్య గల భవనమును నిర్మించిరి. చిత్తరంజనపెత్తందొడి యగు భవనమోహనాదు కలిమోహనుని కడపటి తమ్ముడు. హైకోర్టులో అప్పేలేటు నైడునందు కలిమోహనునకు గొప్ప ప్రాక్టీసు ఉండెను. కాని వారు స్వాతంత్ర్యప్రియు లుటచే వారికి హైకోర్టుజడ్జిపదవి రాకపోయెను. కలిమోహను కుమారుడు మనోరంజనుడు 1980 సంవత్సరము ఆప్రాంతమున మరణించెను. అతనిభార్య చిత్తరంజనుని తమ్ముడగు వసంతకవాదను నత్తు తీసికొనెను. 1909 సంవత్సరము వసంతకవాదను పట్టా పుచ్చుకొని న్యాయవాదివృత్తి ప్రారంభించిరిగాని త్వరలోనే వృత్తిపొందిరి. వారు తమ పిలులో ఈ గృహము సి. ఆర్. దాసుగారికి అతని తమ్ముడును ప్రస్తుతము పాట్నా హైకోర్టు జడ్జిగానున్న పి. ఆర్. దాసుగారికి చేరవలయునని వ్రాసిరి.

ఈ భవనముచరిత్ర మిగల విశేషము. కలిమోహనకాలమున దక్షిణ కలకత్తాయందలి విద్యావంతులు ఇచ్చట సమావేశమగుచుండెడివారు. పి. ఆర్. దాసు అతని సోదరుడగు పి. ఆర్. దాసుగారు ఈ భవనము చేరినపుడు జాతీయోద్యమములకు మూలస్థాన మయ్యెను. 1906 సంవత్సరమున జరిగిన జాతీయ మహాసభ సందర్భమున లోకమాన్యుడు ఇచ్చటనే బసచేసెను. భారతజాతీయవాదుల పక్షము ఈ భవనమునందే ఉదయించెనని చెప్పవచ్చును. గాంధీగారి రాజకీయ కార్యక్రమమును దాసుగారు అంగీకరించిన పిమ్మట అసహాయోద్యమమునకు ఆ భవనము కేంద్రస్థాన మయ్యెను. కడచిన నాలుగుసంవత్సరములు ఈ భవన మొక పూర్ణ తేజస్సుగ నుండెను. అసహాయవాదులకు పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇది ఒక దేవాలయముగను ధర్మశాలగను నుండెను. ఇట్టి విశేషములతో కూడిన ఈ భవనమును దాసుగారికి స్మారకచిహ్నముగ నేర్పరచుట ఎంతయో ఉచితముగనున్నది. కడచిన 5 సంవత్సరముల జాతీయోద్యమమునకు అపారమునవేద చేసినవారికి ఈ భవనమును స్మారక చిహ్నముగ మార్చుట ఒక గొప్ప సలహా యని చెప్పవలసియున్నది.

ఇంతేకాక స్త్రీల కొకవైద్యశాల ఏర్పరచవలయునను సలహా ఉత్కృష్టమైనది. దాసుగారి తండ్రియొక్కయు పెత్తందొడియొక్కయు కీర్తికినూడ ఈ స్మారకచిహ్నము నిదర్శనముగ నుండగలదు. పి. ఆర్. దాసు పెత్తందొడియు, ప్రస్తుతము అద్యక్షేటుజనరలు గనున్న వారి తండ్రియగు దుర్గమోహనదాసుగారు స్త్రీవిద్యను వృద్ధిచేయుటలో ఉత్సాహముగలవారై కీర్తిగాంచిరి. వీరు ఆనందమోహన బోసుగారు వంగమహిళా విద్యాలయమును స్థాపించిరి. ఆవిద్యాలయమే ఇప్పుడు తేతున కళాశాలగమరినది. కొంతకాలము వీరువురు ఈ ప్రతిష్ఠాపనమున కగు ఖర్చు లన్నిటినీ భరించుచుండిరి. విధవావివాహోద్యమమును వంగరాష్ట్రమున ప్రచారమునకు తెచ్చినవారిలో దుర్గమోహనదాసుగారు ప్రముఖులు. తనపిల్లకు వైద్యమును ప్రాప్తించినప్పుడు ఆమెకు వివాహముచేసెను. వంగరాష్ట్రమున కిదియే ప్రథమ విధవావివాహము. కావున ఈ భవనమును స్త్రీలకు వైద్యశాలగ మార్చి దాసుగారి స్మారకచిహ్నముగ నేర్పరచుట ఎంతయో ఉచితముగ నున్నది.

నాయకు లెవ రయ్యెదరు ?

దాసుగారికి తన స్మారకచిహ్నము నేర్పరచు విషయమే అన్ని రాజకీయకటలవారు ఎట్టి భేదములు లేక పనిచేయుచు

న్నారు. నాయకుని మరణసందర్భమున స్వరాజ్యపక్షమునూ మాడ కొంతివరకు ఆగినది. స్వరాజ్యపక్షమునకు వైద్యము కల్గినందున ప్రతిపక్షులు కొంతసానుభూతికూడ చూపుచున్నారు. దేశబంధుదాసుగారి స్థానము లెవ రాక్రమించవలయునను విషయమై చర్చసలుపువా లొకముఖ్యవిషయమును గమనించుట లేదు. దాసుగారి స్థానమును ఆక్రమించుకొని వారివలె నాయకులుగ నుండగినవారు మరొక్కరులేరని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. దాసుగారివంటి నాయకులు జన్మమునుండి నాయకులు ఇట్టివారు దొరకుట దుర్లభము కావున స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు దాసుగారు భరించుచున్న బాధ్యతలను పంచిపెట్టుట ఉచితము. శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమునకు అధ్యక్షునిగ ఒకరిని నియమింపవచ్చును రాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమునకు మరియొకరిని అధ్యక్షునిగ నియమింపవచ్చును. కలకత్తా మేయరుగ మరియొకరిని ఎన్నుకొవచ్చును. ఇట్లు చేయుటచే పక్షమునకు చేరినవారిలో భేదము లుదయింపవు. స్వరాజ్యపక్షపు బలము కూడ క్షీణించుదు అంతేకాని దాసుగారి స్థానమున మరియొకరినిమాత్రమే నియమించుట అసాధ్యమైనదని.

దేశబంధు దాసుగారిస్థానమును తా నాక్రమింపవలయునని మహాత్ముని కెట్టి ఉద్దేశము లేదని వారు తెలుపుచున్నారు. వంగరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమునకు వీరు అధ్యక్షులుగ నుండ యత్నించుచున్నారని నే నెన్నడు నూచించియుండలేదు. కాని స్వరాజ్యపక్షపు రాజకీయములపై నాయకత్వము వహించవలచినమాత్రము నూచించితిని. వారి కీ అభిప్రాయము కొంత నరకున్నది జె. యం. నెకను పగారు పక్షపు నాయకులుగ ఎన్నుకొనబడుటకు మహాత్ముడు తనపలకుబడిని కొంతివరకు ఉపయోగించెను. ఆసాము పర్యటనము రద్దుచేసి వంగరాష్ట్రమునందే కొంతకాలముండుటకు మహాత్ముడు నిర్ణయించుకొనెను. ఈ కారణములవల్ల నే మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షపు రాజకీయములందు జోక్యము కలుగజేసికొని ఆపనులను కూడ నిర్వహించునట్లేమిందుచున్నారని వ్రాసితిని “విలేతువును దగ్గరకు తీసి ప్రేమించుచున్నా”ననిమహాత్ముడే చెప్పెను. లోకమాన్యుడు మరణించగానే వైద్యముగాంచిన మహారాష్ట్రవాసులను ప్రేమించి దగ్గరకు తీసికొని మహాత్ముడు ప్రయత్నించెను ఇప్పుడు కూడ వారట్లే వంగరాష్ట్రీయులను స్వరాజ్యపక్షమువారిని దగ్గరకు తీసికొని యత్నించుచున్నారు.

* * * * *

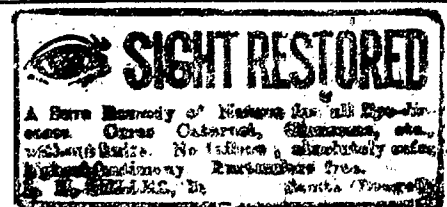
కళ్యాణదుర్గం స్మారక సభ

కళ్యాణదుర్గం కాంగ్రెస్ కమిటీవారి సానుభూతి

కళ్యాణదుర్గం, జూలై నెల 1 తేది:—కళ్యాణ దుర్గం కాంగ్రెస్ కమిటీవారి రస మలే పంపణ్యగారి యాజమాన్యము క్రింద గూడి యీ క్రిందితీర్మానములు గావించియున్నారు. భరతమాతపుత్రులలో శ్రేష్టులయినట్టియు దేశమునకై అఖండ త్యాగము గావించినట్టి దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి అకాల మరణమున దేశమునకు తీరరాని నష్టము వాటిల్లిన దని యీసభ వారు తమ దుఃఖమును వెల్లడించుచు పరలోకమునకేగిన దాసుగారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరు గాతయని తమ సానుభూతిని వెల్లడించుచున్నారు.

హరితాళము

మహాత్ముని ఆదేశముసారము యీ గ్రామమందు మొదటి నుండియు కాంగ్రెసు ఆమోదనమునకు లోబడి దేశభక్తివేత దేశహితైక కార్యములందు శ్రద్ధ గనబరచు చుండునట్టి మహారాష్ట్ర పబ్లిక వోలంటరీ శ్రేష్ఠిగారు హరిభజనలచేత గ్రామములో అన్ని దేవాలయములకు నారికేళఫలములతోను తాంబూలాది మంగళద్రవ్యములచేతను దేవతాపూజలు గావించి సర్వజనులకు శరీర తాంబూలములను పంచిపెట్టి దాసుగారిపై వారికి గల భక్తిని వెల్లడించి యుంటున్నారు. సర్వేశ్వరుడు వీరికి దీర్ఘాయు రావోగ్యు విశ్వవర్ధములు నొసంగుగాతి యని ప్రార్థించుచున్నాడను. (విలేఖరి.)

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, loss of manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
MUKATTA HOMA, M. SANTI (Bengal).

కర్ణాటక ప్రభుత్వం దేశబంధు దాసుగారు వ్యవసాయాభివృద్ధి

ఆర్. ఎం. టాగోరుగారి లేఖ

వ్యవసాయవిషయములను, ప్రజలకు బోధించుట ఆత్యవసరమని దాసుగారు తలచుచుండిరి. దేశము ధనవంతునుగట్టుకు వ్యవసాయాభివృద్ధియే ప్రధానమని దాసుగారు నడుపుచుండిరి. దాసుగారు అధికముగా రాజకీయములందే కృషిచేయుచుండినను యితరవిషయములనుగూడ గమనించుచునే యుండిరి. దాసుగారు విద్యాభివృద్ధి, ఆర్థికము, భద్రము, దేశాభివృద్ధి, నిరుద్యుతము చాలసార్లు దాసుగారిని సందర్శించి గ్రామాభివృద్ధిని గూర్చి చర్చించిరి. "గ్రామములోని నిర్మాణభావము చిట్టచుట్టలలో సాగించవలెను. జాతీయతకు గ్రామమే మూలస్థానము కావలెను. దేశీయులను పిప్పిచేయుచున్న దారిద్ర్యమును నిర్మూలించుటకు గట్టిప్రయత్నము జరగవలెను. అందుకు నిర్మాణవిధానముకంటె శ్రేష్టమైన దింకొకటిలేదు. వ్యవసాయమును పరిశ్రమలను వృద్ధిపొందించి గ్రామస్తులను ధనవంతులను చేయవలెను. అందుకు మనదేశమునకు పనికివచ్చు నూతన సాధనములనుగూడ నుపయోగింపవలెను. వెనుక ప్రతిగ్రామమునను నొక పాఠశాలయుండెను. ఆపాఠశాలలో నందరికిని వ్రాయుట, చదువుట, గణితము మున్నగువానిని ముఖ్యముగా నేర్పించుండిరి. ఇపుడాపద్ధతి అంతయును పోయినదిగాని ప్రజలు నూతన భావములను గ్రహించి పనిచేయుచున్నారని యానాడు గ్రామములలో ముఖ్యముగా విద్యను మొదలు వ్యాపింపజేయువలెను. లేనిచో తక్కిన అభివృద్ధి సరిగా కలుగజాలదు. అట్టి అవకాశము తప్పక లభింపవలెను." అని దాసుగారు చాల ధైర్యముతో నుడిపిరి. 1918లో సర్ ధామను మద్రాసుగూడ నిటలేనుడి వియుండిరి. ఇట్టి భావముతోనుండిన దాసుగారు తరలిపోయిరి. ఇక దాసుగారి జయప్రసముగా కొనసాగించుట కెవరు పూనుకొందురు. దాసుగారు తనవు దొరసవరకును యేకాగ్రతతో నేనజేసిరి. అందులకు ప్రతిపక్షులుగూడ ఆయన నభినందించుచుచున్నారు. "అని టాగోరుగారు వ్రాసిరి. (అమృతబహు పత్రిక.

సర్ అబ్దురహింంగారు

దాసుగారిని ప్రశంసించుట

వారలించిన రాజకీయ పద్ధతులనుగూర్చి దాసుగారికిని నాకును అభిప్రాయభేదము చాలకలదు. కాని దాసుగారి దీక్షను, కార్యనిరతని, దేశీయ, ఉత్సాహమును, ధైర్యమును త్యాగమును నేను ప్రశంసించుచుండజాలను. వానినన్నిటిని వారు రాజకీయములందు వినియోగించిరి. మహమ్మదీయులలో పాచ్చిమంది మున్ననను బడయగలిగిన హిందూనాయకులలో దాసుగారు మొదటివారు. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము కలుగకున్న దేశాభివృద్ధి కలుగజాలవని దాసుగారు బాగుగా గుర్తించిరి. ఇంకను కొన్నియేండ్లైనను కనీసము కలెనైనను ఆయన జీవితగతినిచూచి స్వరాజ్యపక్షమువారి సహాయముతో దొరతనమునకు ఒత్తిడికలుగజేసి ప్రజల అభివృద్ధి కవసరమగు యేర్పాటులను కలుగజేసియే యుందురనిగూడ నాకు సస్పృహకముకలదు. 18 నెలల గండి కలిగిన అనుభవమును సరిగా నుపయోగించియుండుదు. ఆ రీతిగా భారతజాతి కధికముగ గౌరవమును సమకూర్చియుండుదు. దాసుగారికి ప్రాచీన సాంప్రదాయములపై భక్తిను చిహ్నములపై ననుభవక్రియండిన పునరావృత్తముగా ఆయనకు సభివృద్ధికులపై నే అభిమానము మొదలు. అని సర్ అబ్దురహింంగారు నుడిపిరి.

దాసుగారి బాల్యదశ

ఎస్. ఆర్. దాసుగారి లేఖ

"దాసుగారును నేనును అన్నదమ్ముల విడదలము. ఆయన యును నేనును నా సోదరులను ఒక్క కుటుంబమునందే పుట్టి పెరిగితిమి. నేను నాలుగేండ్లవాడనై యుండగా నా తల్లియును తిమ్మడును చనిపోయిరి. అప్పుడు దాసుగారి తల్లియే నన్నుగూడ పెంచినది నాకు 18 వ యేడు వయస్సువరకును ఆమె సంరక్షణలోనే పెరిగితిని. అప్పుడు నేను ఆంగ్లేజీమున కేగితిని. బాల్యమునందుగూడ దాసుగారి పీలమును మాకందరికిని పెద్దగా నుండి ముందుదారి గీయుచుండెడివారు. ముమ్ములనందరనుచేరదీసి ఉపన్యాసముల నిచ్చుచుండెడివారు. భరణవార దాసుగారుగూడ ఆంగ్లేజీమునకు భచ్చిరి. అప్పుటగూడ మేముంధరమును కలిసి

కలకత్తా విద్యార్థుల సభలో మహాత్ముని ఉపన్యాసము

80 వ లేదీ పంగళవారమునాడు సాయంత్రము యూనివర్సిటీ యినిస్టిట్యూటులో గాంధీవహాత్ముని అభ్యుత్తర క్రింద సభజరిగినది. పాశ్చాత్యులపక్షమున వరద్యున దుగారును వెయింటు నేమయట కళాశాలపక్షమున ఫాదరు పాస్టేరిగారును దాసుగారిని ప్రశంసించిరి. పిమ్మట మహాత్ముడిటుల నుడిచెను. "దాసుగారు ప్రతిపక్షుల కెన్నడును నీచముగా నిందించి యుండలేదు. అటులనిన, వారిలో పలుకులను వెల్లడించుటలో దాసుగారు వెనుదీసిరిని యెవ్వరును తలంపగూడదు. యుద్ధములో నట్టి సైనిక సేవ్యుడు కొరతనుగూడదు గూడనుగూడవని మనము పురాణములలో చదివియే యున్నాము. అతిరక్తశ్రేష్ట మన యోధపుంగవుడు అభ్యుత్తరమునకు ఒడబడడు. భర్తయుద్ధమునకు వెనుదీయడు. దాసుగారుగూడ నటులే భర్తయుద్ధ మొనరించిరి. దాసుగారు శత్రువులపట్లగూడ నాదార్యమును చూపుచుండిరి. శత్రువులరాజ్యమునపిమ్మట దాసుగారు పగతునిపై కెన్నడును పగబూనియుండలేదు. దాసుగారి కెల్లప్పుడును విజయమే కలుగుచుండెను. నేను డార్జిలింగ్ లో గడవిన 5 దినములను పుణ్యదినములే. అనేకముఖ్యవిషయములను నేనా 5 రోజులలోను గ్రహించి గతిగితిని. దాసుగారి ఉత్తమగుణముల నన్నిటిని గ్రహించగలిగితిని. చాలసార్లు నేను దాసుగారి నెదిరించితిని ప్రతిసారియును వాదము ముగిసిన పిమ్మట దాసుగారు ఎప్పటివలెనే మిశ్రప్రేమను వెల్లడించుచునే యుండిరి. మేమెన్నడును కలహించనేలేదు. మాపైత్ర కెన్నడును భంగము కలుగలేదు. దాసుగారికిని నాకును డార్జిలింగ్ లో జరిగిన సంభాషణలను బట్టి దాసుగారి కెవ్వరిపైననుగూడ ద్వేషము లేదనియే నేను చెప్పగలను. కూడిరా నంగీకరించునట్టివారి సంసరిని కలుపుకొని పనిచేయుటకే దాసుగారు కొరతనుండిరి. దాసుగారికి ఏకేశమునందును భయములేదు గాన సమాధానము కలుగ నవకాశము లేదని తోచినపు డాయన విడిపోవుటకు జంకలేదు. కావున భర్తయొధుడనుచేడు దాసుగారికి సార్థకమునను.

దేశబంధు అను విరుదము, దాసుగారికి చక్కగా కుదిరినది. ముఖ్యముగ విద్యార్థుల యందు నుచు నంగయు వ కలయందును ఆయనకు ఆ దిరము పాచ్చు. నేనతిశయోక్తులను పలుకువాడను కానని మీరేయరు గుడురు. నేను నాసంచారమున కేలకొలదివిద్యార్థులను చూచి వారికి దాసుగారిపట్ల గల గాఢభక్తిని సరిగా గ్రహించగలిగితిని. ఇప్పుడు చాలమంది విద్యార్థులు నాకు వ్రాయుచున్న లేఖలలో గూడ నట్టి భక్తియే వెల్లడియగుచున్నది. దాసుగారికి యువకులపైన గలప్రేమ అపార మగుటవలన ఆయనచర్యలు చాలమంది పాశ్చాత్యులకును ఒకపుడు నాకునుగూడ వింతగా కనబడెను. ఇప్పుడు నాకది బాగుగా బోధపడినది. ఆయనయాదార్యమునకును విద్యార్థులపై ఆయనకు గల ప్రేమకును పరిమితియే లేదు. నేను భ్రమితుడ నని పలువురు తలంచెదరు. నూటిగా పనిచేయువాడనని కొందరు భావించురు. వారికి నాస్వభావము సరిగా తెలియదు. దాసుగారిని పొగడుటకు నేను నే దీప్తభక్తురాలేదు. యువకులు దాసుగారికి తీర్చవలసిన ఋణము మేర లేనిదని స్పష్టపరచుటకే నచ్చితిని. దాసుగారికి తమపై నుండిన ప్రేమను వారు సరిగా గ్రహించగలిగిన కొలదిని వారు తీర్చవలసిన ఋణముభర్తీయి తీర్చిపెట్టావుమనే యుండును. ఆయన మరణమువలన కలిగిననష్టము ఖాళీ ఇప్పుడు సరిగా తెలియదు. క్రమక్రమముగా భాగ్యగా బోధపడగలదు. ఆయనవలె మిమ్ములను ప్రేమించు వారు పాఠశాల లభించుటకు నాకు అంగములపై భక్తిమను నన్యుకముండుటవలననే మిత్రుల కొందరుసమృద్ధింపకపోయినను పదిలకలరాపాయలను సమకూర్చులెననియే నేను ప్రకటించితిని. ఇది మొదటివాయిదా. ఇదితొలికానుక. ఇటుపైన మీరు చేయవలసినదెంతయోకలదు. ఆయన నిధికిచ్చుటయనిన మీకిచ్చు యుంటిమి. ఆంగ్లేజీమున నివిలుసర్వీసు పరీక్షకు చదువుచున్న పుడుగూడ దాసుగారు రాజకీయములలో ప్రవేశించుచునే యుండిరి. బాల్యమునుండియు ఆయనకు దేశాభిమానమును కార్యదీక్షయును మొదలు రాజకీయములలో మొదటినుండియు మాకిద్దరికిని భిన్నాభిప్రాయములే యుండెను. చివరకు అవి చాల హెచ్చిపోవుటగూడ తలపించెనుగాని పరస్పర బాంధవ్యమునకును ప్రేమకును ఎట్టిలోపమును కలుగలేదు" అని ఎస్. ఆర్. దాసుగారు వ్రాసిరి. (సర్వము)

కొనుటయే. అనుగా దేశమునకిచ్చుటయే. ఆయనకేమియు నక్కరలేదు. ఆయన ఆత్మనేడిచుటనేయున్నది. స్వరాజ్యముకొరకు మీరందరును దీక్షగా పనిచేయవలెననియే ఆయన ఆత్మ సుమపుచున్నది.

స్వరాజ్యమునగా కేవలము రాజకీయాధికారము మాత్రమేకాదని దాసుగారి అభిప్రాయము. నాఅభిప్రాయమునదియే. ఆయన స్వభావమును సరిగా గ్రహించగలవారికందరికిని ఆరహస్యము తెలియగలదు. 1918-1919 సంవత్సరములలో మేము తొలిసారికలిసికొనినపుడుగూడ దాసుగారు గాజకీయముల యందు నిరసననునే వెల్లడించిరి. దేశీయులు బహిష్కరిత స్వరాజ్యమును బడవినవెంటనే రాజకీయములను నవని గంగాతీరమునందొక పర్వతాలను నిర్మించుకొని తనమును ధ్యానమును చేయుచుండునని ఆయనతేలిరి. 148 రహస్యకర్తలనువలె రాజభవనమును విక్రయించి ఆయనకు స్వరాజ్యపక్షమునకుగాని కాంగ్రెసుకుగాని యిచ్చుననియే దాసుగారు కానవము వ్రాయలేదు. రాజకీయములందు యువకులకు ప్రావిణ్యమును కలిగించుటకు ఆధనమును వినియోగించుట ఆయనకోరలేదు. అదియును ఆనవలెనే. అట్టిసంస్థలో గాజకీయ సన్మానులను తయారు చేయవలసియే యున్నదిగాని దాసుగారుందులకు పూనుకొనలేదు.

ఏలనగా రాజకీయములు తాత్కాలికములని దాసుగారు యెరుగుదురు.

"స్త్రీలకు విద్యకాలము పెట్టించుడు. స్త్రీలకు ప్రసవవైద్యకాలము కట్టించుడు. ఇట్టి భర్తకార్యములకి ధనమును వినియోగించుడు" అనియే దాసుగారు వ్రాసిరి. భర్తకార్యముల కనిగిగాని రాజకీయముల కనలేదు. దాసుగారు రాజకీయములందు పూర్తిగా మునిగియున్న సమయమందే యిట్టి కానమును వ్రాసిరి. ఎవరను ఆయనకు సలహా చెప్పియుండలేదు. ఇంతకీ ధ్రువుగా వ్యతిరేకుడనుదని దాసుగారుకాగగన. తనకెట్టి స్వార్థకమిచ్చాము నిర్మించబడునో ఆయనకు తెలియదు. ఆయన స్వయంతో బాగుగా యోచించియే అటుల కానమువ్రాసిరి. రాజకీయము లనుపరిశ్రేణింప నలెనను బుద్ధిఅందరికిని యేదోయొక పుడు కలగ నూనగు. ఆ స్థానముని కిగూడ నొకసారి అట్టి భావముకలిగినది. అట్టి భావముకలిగినపుడే మీరు ధైర్యమును బూనవలెను. కార్యకర్తలనుసహకరణ రాజకీయములను విరమింపగూడదు.

దాసుగారికి పాశ్చాత్యులపై లేకమైన ద్వేషము లేదని నేనీసభలో నిర్ధారణగా తెలుపగలను. ఎప్పుడైన పరుషాత్తులను దాసుగారు ప్రోత్సహించవచ్చుననిగాని వారికి ఎట్టి ద్వేషమును లేదని మీరు నమ్మవలెను. నాకు ఆంగ్లేయులయందు చాల గౌరవముగలదు. దాసుగారికి వారింక గౌరవముకల దని నేను డార్జిలింగ్ లో గ్రహించగలిగితిని. ఆంగ్లేయులు దుర్బులలకు లొంగరు. బలయుక్తులనే వారు గౌరవించెదరు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఆంగ్లేయులలో నాకు మిత్రులవారు పెక్కువందలమంది యిప్పటికిని కలరు.

దాసుగారికి స్వార్థపరత్వ మేమియును లేదు. ఆయన ధనమున కాశించువాడుకాదు. ఆయన యితరుల కెన్నడును ధనమిచ్చి వశపరచుకొనలేదు. అట్లు చేసెనని ఎవరైన ఒక్క నిదర్శనమును చూపగలిగినచో తలంచుకొని మూలకూర్పుండెనని ఆయన నాతోచెప్పెను. ఆయన సునిపోయినందున నేనిప్పుడు తెలుపుచున్నాను. ఆయన ఎవ్వరికిని లంపమిచ్చలేదు. ఇతరులాయ నపేరుచెప్పి లంపమిచ్చిన సంగతిగూడ ఆయనకు తెలియదు. ఎవరైన నట్టినిదర్శనమునొక్క దానిని చూపగలిగినచో నేను ప్రపంచమునందంతటను చూటించెదను. అంతవరకును దాసుగారు గర్హిషియనియే నేను ప్రకటించెదను. ఆయన బుద్ధిపూర్వకముగా ఎవరికిని ఎట్టి అపకారమును చేయలేదు.

యువజనులను ప్రోత్సహించుటకు నేనివిషయముల నన్నిటిని తెలిపితిని. వారు పూనుకొని పదిలకలును పూర్తిచేయవలెను. మీరుమీ పరిశ్రమలను మిమ్ముల అడిగి భగమును సమకూర్చవలెను. దాసు యోగ్యుడకాదని యెన్నైన ననినచో నిదర్శనమును చూపవలెనని మీరనుగవలెను. నిదర్శనము దొరికినచో నేను వెల్లడిచేసెదను. దాసుగారు నాకు మిత్రులనియు వృత్తినిండినియు నేను ఆలోచించువాడనుగాను.

రేపు బహిరంగసభలు జరుగును. మీరందరును సభలకు వెళ్లి నిశ్చలముగా ఉండువలెను. ఇతరులనుగూడ నటులే బోధింపవలెను. త్రోసికొనిరావలదని వారిని ప్రతికూలనలెను. సభలో స్వాజ్ఞలేగాని నోటిమాట వివబడగూడదు" అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వమును నిర్వహించు 2500 రూపాయలు మహాత్మునకు సమర్పించి యిది నేను చేతి నాయిదా మొత్తమని తెలిపిరి. దాసుగారిని చాల ప్రశంసించిరి. (న్యాయమూర్తి.)

గుంటూరులో దాసుగారికి ధర్మోదకము వదలుట

“ఈనెల మొదటి తేదీ ఉదయమున నల్ల చెరువున వద్ద పాగులు దాసుగారికి ధర్మోదకమును వదలిరి. హైస్కూలును, లా లూకాబోర్డు- మ్యూనిసిపాలిటీ పాఠశాలలును, కచేరీలును, దుకాణములును మూయబడినవి. మ్యూనిసిపాలిటీవారు బీదలకు అన్న దానము చేసిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు బహిరంగసభ చేసి రాజా సానుమంతరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. అన్ని పక్షములవారును వచ్చిరి. ఆత్మశాంతి తీర్మానమును దేశభక్త కొండె వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రూపొందించిరి. రంగాచారి, కొంపల్లి కోటిలింగం, సీతారామశాస్త్రి, అంచె శివయ్య, సుబ్బారాయ గుప్త, గన్నాలయ్య, నరసింహాచారిగారు అనునవారైరి. వారందరును దాసుగారిని ప్రశంసించిరి. కొందరు పవ్యములను కీర్తనలను చేసిరి. తీర్మానమును సభ్యులందరు లేచినిలిచి ఆమోదించిరి. వ్యాయవాదులు ప్రత్యేకముగ వరియొక సభనుగూడ జరిపిరి.”
(ఒక విశేషం లెంతివార్త.)

సాంవేట

(విశేషం)

హైస్కూలు యాచార్యులవారు జూలై 1 తేదీన సం తాపదిన వాని సమప్రముగ నడుపబడినది. ఉత్తమ వ్యాయవాదులును సమాజ మార్గదర్శకులును మ. గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తి పంతులుగారు ఉదయమున సాయంకాల సభకు హాజరు కాగోరి ప్రోటెస్టుచేసిరి. సాయంకాలం 5 గంటలు సక్రియానియట్ బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు శ్రీయుత డాక్టర్ చంద్ర శేఖరంగారు మున్నగు ప్రముఖులును వ్యాయవాదులును ఉపాధ్యాయులును చుట్టుపట్టునుండు గ్రామస్థులును విశేషముగ విచ్చేసి సభ నలంకరించిరి. ప్రోగమును కీ॥ శే॥ దాసుగారి పటమును పెన్సిలుతో పెద్దపైజాన వ్రాసి నాను బాలపూర స్వామిగారు బహిరంగపరచిరి. పటము పూలమాలలతో నలంకరింపబడినదివలన తిరువల పెద్దిగట్టి పవ్యనాథస్వామిగారు భాగవతమునందలి కొన్ని పవ్యములను చదివిరి. పిమ్మట గరిమెళ్ల వెంకటరమణమూర్తిగారు (సంగీతవిద్యావిశారద)ను గంటి భోగయ్యగారును ఆంగ్రిపత్రిక యందలి పవ్యములను చదివిరి. వీరీపవ్యములను దుఃఖ శోకనామలతో బాదినపుడు సభ్యులు పరవశిలై కన్నీరుగాల్చిరి. అనంతరమున శ్రీ సీతారామమూర్తి పంతులుగారు చిత్రరచనను చదివిరి చదివినపిదప తాతా నరసింహంపంతులు డి. పి. ఎల్. టి. గారు వక్రీలు బల్లపైగడ్డి కొట్టలో చెప్పా ఆర్థ్యమెంటువలె సమాజవాక్యటిమతో నిజమయిన కారణములతో దాసుగారు ఉత్తమోత్తమలని నిరూపింపగలిగిరి. దుష్టపాపాంతి సీతారామశర్మ సోంపేట పౌరజన సూచకముగ వ్యాసినపవ్యములు చదువబడినవి. సీతారామమూర్తి పంతులుగారు మంగళమును (స్వప్న) చెప్పినపిదప సభ ముగిసెను.

దేందులూరు (పశ్చిమగోదావరిజిల్లా)

జూలై 1 వ తేదీన దేశబంధు స్మరణదినము యాగ్రామమున జరుపబడినది. గ్రామములోని బాలుర బాలికల పాఠశాలయొక్క విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు పురజనులతోడను గ్రామమంతయు దేశబంధుని ఛాయాపటమును పల్లకియందుంచి జాతీయకీర్తనలతో పూరేసింపు టుత్సవము జరిపిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు సరిగ యాగ్రామముందున్న వివేకానంద పరనాలయమందిరమున శ్రీయుత తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద (ఆనందనికేతనమును, ఆశ్రమసంస్థాపకులు)జరుపబడినది. ఈజిల్లా ఖిద్మతుబోర్డు అధ్యక్షులగు శనివారపు సుబ్బారావుగారుగూడ వాటిసభకు మాత్రామమునకు వచ్చిరి. మాపుర వాసుల కోరికచే బిర్రునున్న విచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షులు అరివిపులముగ దేశబంధుని జీవితచరిత్రమునంతటిని ఒకగంటకుపైగా ఉపన్యాసమిచ్చి సభ జయప్రకముగ జరిపిరి. ఈకార్యక్రమ సంతయు యాతలూకా కౌన్సిలను సంఘాధ్యక్షులగు పైడిపాటి వెంకటరామయ్యగారు వాలంటియరు దుస్తులను వేసికొని “నేటి కార్యక్రమసంతయు జరిపినందులకు మాపురవాసు లెల్లరు వారికిన్ని అధ్యక్షులవారికిన్ని నందనము లర్పించిరి.”
(ఒకవిశేషం)

అ. భా. విశ్వకర్మ సంఘము

శాసనసభల సంస్కరణచట్టమును

సూచించుట

సార్వభౌమనికి ప్రభుత్వమునకు వేడుకోలు
జాతి సార్వభౌమని సన్నిధానమునకు వేటు పెక్రటరి
గారి ద్వారా అ. భా. విశ్వకర్మ లిబరలు ఫెడరేషను వారంపు
కొనిన వేడుకోలు:—

మీ భృత్యులము ఇండియాదేశవాసులము. భక్తి
పూర్వకముగ వినయ విధేయతతో విన్నవించున దేమన—

ఇండియాలో 4 కోట్ల జనసంఖ్యగల పరిశ్రామికులమును
మాకు, విశ్వకర్మకుల వివిధచోట్లనుండుటచే సామ్రాజ్యములోకి
శాసనసభలకు ప్రతినిధుల సంప అవకాశములేకున్నది. మా కోర
కు మాత్రము ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము కోరగా ఇండియా ప్రభు
త్వమువారు నిరాకరించియుండిరి.

ఈ దేశములో వివిధ శాసన సభలకు ఎన్నికలు రాష్ట్ర
ముఖ్యమునబట్టిగాక సంఘములబట్టి యుండవలెను. లేకున్నచో
వివిధజాతులవారికి న్యాయము దొరకదు.

మాసమాఖ్యయందు సాధారణ సభలో ఇండియా
కాన్సిలు సంస్కరణ చట్టము నొక దానిని చిత్తు
తయారు చేసి నాము. మీరు మీ ప్రీవీ కాన్సిలు
వారు ఆమోదించినచో మీ భృత్యుల యిబ్బందులు పోవును.

ఈ మార్పు ప్రవేశపెట్టువరకు భారతశాసనసభకు, స్టేటు
కాన్సిలుకు రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు
మాసంఘమునుండి ప్రతినిధుల నియమింపవలెనని చెప్పవలెను.

మాసంఘమును తన జౌన్వల్యమునకు తెచ్చునని నమ్ముచు
విరమించుచున్నాము.

ఇట్లు మీ భృత్యులు.

చట్టము

కారణోద్దేశములు:— ప్రస్తుత నియోజకవర్గముల స్థల
విభజనమునబట్టి యుంటుచేతను, భారతదేశము విశ్వముగలిగి
ఒక్కటిగా లేకుండుటచేతను, వ్యవసాయపరిశ్రామిక జాతులకు
ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము లేకున్నది. ప్రజలలో అన్ని తరగతు
వారికి సమానావకాశము లాసంకుటకును, నిమ్నజాతుల అంగ
దొక్కుచున్న ఉన్నతజాతులు కొన్నింటి ఒల మూనుటకును
కొంతమార్పు జరుగవలసియున్నది. కావున నియోజకవర్గములను
వివిధసంఘములందు ప్రత్యేకముగ మంచవలెను.

చట్టమునందు 8 భాగములు గలవు. (1) ప్రివిమరీ:—
ఇందు ముఖ్యమైన హక్కులుగూర్చి తెలుపబడినవి. భారతదేశము
నందు అనేకమతములు జాతులు సంఘములు యేర్పడి
యున్నవి. సాంఘికాభిమానములే యొక్కవ. భారతరాజ్యము
ను భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముగ విభజింపవలెను. శాసనసభల
ప్రాతినిధ్యము మతములబట్టి యుండవలెను. హిందువులలోవివిధ
తెగలవారికి గూడ ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

(2) స్టేటుకాన్సిలు:—ఈ సభకు సభ్యులు కాన్వనూరు
ఎసంఖ్య సభ్యులగును 30 ఏండ్లు దాటినవారుగ నుండవలెను.
సభ్యులకి ఏండ్ల వరకుండును.

మూడవ పంతు సభ్యులు ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడుదురు.
మూడవపంతు వైస్రాయిగారు నియమింతురు. మిగతా 3 డవ
పంతు శాసనసభవారు సంఘములబట్టి ఎన్నుకొందురు. గవర్నరు
జనరలుగారు సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించవచ్చును.

(3) ఎస్సంటి:—ఈసభయందు 500 సభ్యులుండురు 45 ఏండ్లు
దాటి ప్రాథమికవిద్య నేర్చినవ ప్రజా సంస్థయందు పనిచేసినవ,
భూమి యున్నవ, సభ్యులయ్యవలె అర్హుడు కావచ్చును. ఈసభ
గూడ 3 ఏండ్లకొకసారి ఎన్నుకొనబడును.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు భారతీయ సభ్యులగు ఒక
మహమ్మదీయుడు, మిగిలిన యిరువురు బ్రాహ్మణతరులుగ నుం
వలెను. వ్యవసాయ పరిశ్రామికజాతుల ప్రతినిధిగా విశ్వకర్మని
నియమింపవచ్చును.

(4) రాష్ట్రసభలు:—ఈసభకు, 21 ఏండ్లుదాటి, యా
నియలు లేక తాలూకా లేక జిల్లావోర్డుల పనిచేసినవారెవ
రయినవ సభ్యులగు నుండ అర్హులగుదురు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య
ముండును.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు హిందూసభ్యులగు బ్రా
హ్మణతరులే యుండవలెను. అభివృద్ధికాభిమానం విశ్వకర్మకు
లేదా వ్యవసాయజాలివాడు కావలెను.

ఒకసారి సభ్యునిగా కామిటీలు చేసినవారిని తిరిగి ఆ
సభకే నామితులు చేయరాదు.

గ్రాడ్యువీటులు గాని, డాక్టరు మున్నగు గౌరవవ్యక్తి
లందున్నవారు జనరలు నియోజకవర్గమునుండి యెన్నుకొన
బడరాదు. వారికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ ముంధవచ్చును.
హైకోర్టు జడ్జిలలో, సగముసంఖ్య బ్రాహ్మణతరు లుండవలెను.
చట్టములోని ముఖ్యంశము లీరిగానున్నవి.
ఇదేరిగా కామన్న సభకు, ఆంగ్లప్రధానికి, స్టేటు సెక్ర
టరీగారికి వినతిపత్రముల సంపుటకు నిశ్చయించిరి.

బక్రీదు పండుగ

కలకత్తాలో మతకలహములు

నిన్న 3 వ తేదీన కిద్దరపూరులో శాంతిని కాపాడు
టకు చాలమంది పోలీసు భటులను పంపిరి. పెనుగు ప్రగారు
మున్నగువారు గూడ వెళ్లిరి. కార్యణము లింకను తగ్గలేదు.
గాయములు తగినవారికి వైద్యశాలలో చికిత్సచేయుచున్నారు.
పం గ రాష్ట్రమున మరెచటను అల్లరులు జరుగలేదని
వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

2 వ తేదీన వైద్యశాలకు పంపబడిన 38 మంది మహమ్మదీ
యులలోను 31 మందిని పంపివేసిరి. వారికి బలమైన డబ్బులు
తగలలేదు. సలుగురిని పోలీసు వైద్యశాలకు పంపిరి. ఇద్దరు
మాత్రము అపాయస్థితిలో నున్నారు. చాలమంది మహమ్మదీయ
ప్రముఖులు కిద్దరపూరు వెళ్లి శాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్రయ
త్నముచేసిరి. చుట్టుపట్ల నున్న షాక్టరీలు మూసివేయబడినవి.
వేయిమంది మిల్లు పనివాండ్లు అడట చేరిరి. 3 వ తేదీ మధ్యా
హ్నము 3 గంటలకు మరల వందతులు కలుగగా చాలమంది
హిందువులు గతకోజాన కొట్లాట జరిగిన స్థలమునకు కర్కరీలు
పట్టుకొనివచ్చిరి గాని పోలీసువారు వారిని అరిమివేసిరి. డబ్బులు
తగినవారందరును నాకహాలిజిల్లాకు చేరినవారని తెలియ
చున్నది. ఇప్పుడు శాంతి నెలకొనెను.

జకరయ మసీదువద్ద గలభా

నిన్న మధ్యాహ్నము జకరయ మసీదువద్ద నొక పెనుగువరు
మహమ్మదీయుడు ఒక మార్వాడీబాలుని కొట్టెను. ఆప్రాంత
మున మహమ్మదీయులు హెచ్చుగా నున్నారు. వెంటనే 4000
మంది అచటచేరిరి. కొట్లాట జరుగుచున్న దని కొందరు తుంటు
రులు వచంతులను వ్యాపింపచేసిరి. బారాబజారులోను కానింగు
స్ట్రీటులోను దుకాణము లన్నియును మూయబడినవి. పోలీసు
వారు వచ్చి దుకాణదారులకు దైర్యముచెప్పిరి. కొట్లాట జరుగ
లేదు; దుకాణములు తెరువుడని బోధించిరి. ప్రజలింకను
గుంపులుగా చేరుచున్నారు. పోలీసువారు 5 వలి కాయ
చున్నారు. ఒక హానిరరీమేజస్ట్రేటు గూడ వచ్చి ప్రజలకు
బోధించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

మీకు స్వదేశాభిమానముగలదా

మీకు స్వదేశాభిమాన ముండిన మీస్వదేశమునందున్న
భీమాకంపెనీలలో శ్రేష్ఠమైనదానికే ప్రోత్సాహ మొసగుదు.
ఎంతైనా ఆఫ్ ఇండియా హిందూదేశపు కంపెనీ. దీనికి సంబం
ధించిన ప్రైవేటుతయము ఈదేశమునందే యున్నది. వివరములకు ఈ
దిగవ విలాసమునకువ్రాయాడు. (7)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd
POST BOX No. 237 MADRAS.

నోటీసు

కర్నూలు డి. శిరువెళ్లతాలూకా వోబురేంద్ర గ్రామము
గువ్వారిమ్మరెడ్డికి సదరు గ్రామము దేగూడి కందులవోబుర
రెడ్డి 12-7-1922 తేదీ 120-1-7 లకు నె 18 రు 100-0-0 కి
రు 0-12-0 ప్రకారం అగు అప్పులు సద్దీ చేరి రు 153-1-7
లకు సదరు గువ్వారిమ్మరెడ్డి చనిపోవుటవల్ల అతని
భార్య గువ్వారిమ్మ సంద్యాల డి. ఘు. కోర్టులో
OS 200/1925 రుగా దావా తెచ్చి సదరు మొత్తమును
యీమె రాబట్టుకొనుటకు గువ్వారిమ్మరెడ్డికి యవరు వా
ర్డులు లేరనిన్ని సై గువ్వారిమ్మ వార్డు సర్టిఫికేట్లు సాం
దుటకు O. P. 17/1925 రుగా అర్జీ దాఖలు అయియున్నది
సదరు అర్జీ వాయిదా 16-7-1925 తేదీన వెయ్యబడినది అందుకు
యవరై నా ఆదేశించువారు యున్నయడల సంద్యాల డి. ము.
కోర్టులో హాజరు అయి ఆదేశించవచ్చును.
సంవత్సరం }
1925-26 }
పి. రామచంద్రయ్య
వాకీలత్వమున వక్త్రీలు.

మదరాసు వార్తలు

మదరాసు రైల్వే ఉద్యోగుల సంఘము:-

ఈ సంఘమువారి సాధారణసభ పెరంబూరు రైల్వేస్టేషనుకు యెదురుగ 6 వ తేదీ సోమవారంనాడు జరుగును. ఎ.క. శ్రీరాములుగారు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు రుపన్యసించెదరు.

కృష్ణగౌడ సభ:-

తిరువర్తిక్కణ్ణి శారదాపాళుల (81, పెద్దపేర్) ఆదివారము 4-15 గంటలకు సుబ్బయ్యభాగవతారు (మధుర) గాత్రపాట, మద్వామి అయ్యరుగారు (వరహూరు) ఫీడలు వాయిద్యము జరుగును.

ఎన్నిక సభలు:-

పగడాల వీధిలో కృష్ణమణి కోవిలవద్ద 5 వ తేదీన 6-80 X. కార్పొరేషను సభ్యత్వమునకు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను బ్రా సత్వవారాయంగారి ఆధ్వర్యము జలపరచుటకు బహిరంగసభ జరుగను.

‘గాలవ’ హరికథ:-

శ్రీ శ్రీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు తొండమండలం స్కూలు హాలులో బ్రహ్మశ్రీ నాగరాజ భాగవతరుగారు (రంజాపురు) గాలవమును చరిత్రయును కాలక్షేపము జేసెదరు.

చీనా తంతివార్తలు:-

చీనా కంపెనీల కంపు టెలిగ్రాములు హాంకాంగునవద్ద నిలిపివేయబడుచున్నవి. టెలిగ్రాములు ఇంగ్లీషులోగాని, బాంట్సీస్కాటు కోడలోగాని, మర్కొనికోడులోగాని వ్రాయవలెను.

వాతావరణము:-

సూర్యుడు హార్వరులో కాష నరీ పిగ్గులు కట్టిరి. పెరిసిడెన్సీ పోర్టాఫీసరు కాంటెలుగారు నిన్న రాత్రి ఎర్నాకులం బోయిరి.

శ్రీ ఆత్మహత్య:-

రాయపురంలో 45 ఏళ్ల శ్రీ కొన్నేండ్లనుండి పిచ్చినిగ్గనుండి వారములకోజలక్రిందట నుండి వ్యాధిగ్రస్తులయి ఉండెను నిన్న 3 X. అగపడెను. నాలుగు గంటలకు మాతిలో శవము తేలుచుండెను. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

ఎగ్జూరులో సభ:-

కాంగ్రెసు, కిలాఫతు, స్వరాజ్యపక్షముల యజమాన్యముక్తి పోషకవారము 6 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు స్వామిరెడ్డి వీధిలో డా|| వి. లక్ష్మీచరిగారి ఆధ్వర్యము జలపరచుటకు సభ జరుగును. శ్రీ|| ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, చక్రయశెట్టి, మన్నుగు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు పాల్గొందురు.

కృష్ణలీల:-

చెన్నపట్నము, పెద్ద నాయక వీధిలో, శ్రీనివాసయ్యవీధిలో స్థాపించియుండు శ్రీశరణాభిమత విష్ణుచిత్ర రామానుజ సభయందు ఈజూలై నెల 6 తేదీ సోమవారము రాత్రి 9-గంటలకు పై శ్రీ కేళుగానలోభ కజనభ వారిలన శ్రీకృష్ణలీలను జననముమొదలు గోపికాప్రసాదరంజను వరకు నమపించబడును. భగవద్గీతలంబును ధర్మశిల పరిపాలకులున్న విజయముజేయుదురని ప్రార్థించెను. వయసు 11-వ సంవత్సరముగల వేదాచలము షను బాలుడు కృష్ణాప తారముగవచ్చును.

రాకపోకలు:-

సర్ పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు, నిన్న రాత్రి ఉదకమండలపు బోయిరి. టి. ఎం. రాసుగారు తెంగళూరు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

ఎ. రంగనాథముదల్యారుగారు, తేఫ్. విల్క్వాళ్ళుగారు, ఎ. కె. కర్ణమ వెనుగారు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి.

మేటూరుప్రాజెక్టు స్వేచ్ఛలు ఆఫీసరు ప్లాన్ గారు కోయంబత్తూరునకు, సోలిండియను రైల్వే ఏజంటు స్కాటుగారు ఉదికమండలమునకు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

గా|| ష్యా|| వీణ్ణిగారు మదరాసు జడ్జి, సోమవారము నాడు రానున్నారు.

రైల్వే పోలీసు సబు ఇన్ స్పెక్టరు యతిరాజులనాయాడుగారు 82 పం||లు సర్వీసు జేసి విరమించుచున్నారు. వారివిద్రులు వి.ందోశంగిరి.

మదరాసు రాజధాని జైల్లు

వాటిలో మార్పులుచేయు సూచనలను ప్రభుత్వ

మంగీకరింపుట

ఉదక మండలము, జూలై 4-1917 నుండి విడుదల కాబడిన పిమ్మట జీవనోపాయము కలగనటులే లేదనివృత్తిని నేర్పుపద్ధతుల వాలోచించుటకును, జైల్లుయందు మార్పులను సూచించుటకును ప్రభుత్వముచే నొక డ్రైటిక్రిందనేర్పడిన సంఘమువారి సూచనలపై ప్రభుత్వము తఖ యు భరతులనిచ్చిరి. సంఘము చాల ముఖ్యమగు కొన్ని సూచనలను జేసెను. ప్రతిజైలునందును నేతకును, లోహపరీక్షకును భవయోగింపు విద్యుచ్చక్తాలయనుల నిర్మించుటకు సూచించబడెను. ప్రభుత్వము కొంచెమించుసూచన లన్నిటి నంగీకరించెను. మదరాసులోనున్న పెని టెన్నియరీ జైలునందు ప్రడంగిపని నేర్పుటకు వ్యయమును మంజూరుజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాసపూజా మహోత్సవము:-

శ్రీమత్వరహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీమానానంద సరస్వతీ స్వామిలవారశ్రీ శ్రీ శివవిద్యానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు చెన్నపట్నం, కీలోపాకం, పూనమిల్లి హైరోడ్డు, లండన్ లోటలో ఉన్న ‘బృందావనంలోని’ శ్రీ వరసిద్ధి విద్యాయకస్వామి పన్నిధిలో క్రొధన సంవత్సర, ఆహార శుద్ధపూర్ణిమ సోమవారము (6-7-25) నందు వ్యాసపూజను ఉదయం ప్రారంభించెదరు. కావున, భక్తు లందఱు ఈ వ్యాసపూజా మహోత్సవమునకు విజయముజేసి అనుగ్రహప్రసాదముల స్వీకరించునాధీశులు.

కంట్రాక్టరు కావలెను

హులీరు, బండవారికి భోజనము తయారుజేసే సరఫరా చేయుటకు ఒక కంట్రాక్టరు కావలెను. =ల 1-కి రు 75 లకు తక్కువకాని ఏదంటికి కంటేనీ పూచీగానుండును పని 9-7-1925 తేదీ నుండి ప్రారంభించవలెను. వివరములకు ఈ దినప విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Manager, Thiruvannamudi Mire, Post Sandur Bellary Dist.

న్యూయిండియా పత్రిక

విసెంటుగా రాంగ్ల దేశమునందుండునంత ననుక

పి. కె. తెలంగాణుగారు సంపాద

కత్వము వహింతురు

మదరాసు, జూలై 4-1917 లో డా|| ఆరిటెసెంటుగారి ప్రవాస సమయమున పత్రికా సంపాదకత్వము వహించిన పి. కె. తెలంగాణుగారి యిప్పు డామె యాంగ్లదేశమునం దున్నంత కాలము సంపాదకత్వము వహింపురు.

ప్రతి పుట్టిన తేదీ యల జూలై 14 నుండి న్యూయిండియా విశేషపత్రిక యొ యాదావ్యక్తమే ఖరీదు యెంబడునని తెలియచున్నది.

విసెంటుగారి ప్రయాణము

డా|| ఆరిటెసెంటుగారు తాము లింగురుజేసిన పిల్లను గూర్చి ప్రబోధించుటకై యాంగ్లదేశమునకు నేల దోడ వెళ్ళుదురు. టి. శివరావుగారు రామెలోగూడ నుండిరి (ఆ. ప్రె.)

రాబర్టుసనుగారు

ఉదకమండలము జూలై 4- ఆనే పుష్క సులను వాగ్గిసి నట్టయు పత్రికా సంపాదకత్వమునకు సమీపాత్మక రాబర్టు సనుగారు పత్రిక ముదకమండలందు బి తిరిగిన మాంసుగా యూ యనుకోక బర్మా పిచ్చిగానికడను వ్రాయుచున్నారు. పిచ్చివాడయినను పత్రికా సభ్యులనునునెల నటించినట్లు పాత్రపోషణమొనర్చుటకై రాబర్టుసనుగారు బారెయ్యు, బర్మీ పషిగా ముదలపడేము లనేకములు తిరిగిరి బర్మాలోకొంత కాలము జేపు వైటను పత్రికాసంపాదకిరి. టిరి తిండిగారు ఎ. జే. రాబర్టుసను రంగూను బారిబ్టరుగారు కీరు ముప్పదిసంతకర్తర ములక్రింద మదరాసు మెయిలు పత్రికలో పని జేసిరి. రాబర్టు సనుగారు పత్రికలకు హాస్యరస వ్యాసములు వ్రాయుచుండురు. హిందూ పత్రికకు పిల్గికోసపు గి. పి. మొదలగునవి వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మ రి ణ ము

ఆలహాబాదు, జూలై 4-నిన్న రాత్రి సయ్యరుహాబీ ఖల్లా (లక్నోలో బారిష్టరు; ఆఫిలభారత మహమ్మదీయ సంఘమున కొకప్పు డన్యక్షాడు) గారు మరణించిరి.

మొదటనే భద్రముగా నుండుడు

మలేరియా (Malaria)

జ్వరములను దగ్గఱకు చేర్చునట్లు

ఇసనోవెలీని (Esanofele)

వాడుబడే ఈవ్యాధిని నుల్లభముగా ఆరింకపరచు వచ్చును

ఇది మలేరియాకు అద్వితీయమైనది, మరియు రానీయక ఆటంకపరచును. ఆటంకపరచుటకు ఉదయము సాయంకాలములందు ఒకమాత్రము వాగిన చాలును. బిత్తలకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనోవెలీనిను వాడుడు.

బేషధదుకాణములకు వ్రాయుడు లేక ఈదిగున మీసమునకు వ్రాయుడు.

ఇదే ప్రకారమే ఉండుదానిని మూచి మోసపోకుడు.

Messrs Gorio Ltd, P. B. No. 159, Bombay.

అ జీ ర్గ వ్యా ధి ప్ర బ లి

భోజనముచేయ వీలుకొనవుడు

ప్రతిదినము, ప్రతితర్య, భోజనమైన తరువాత నిరంతర యుక్తమే భోజనవ్యాధిచే నేల బాపడెకరు. విశేషము, విశేషము, విశేషము, అతీర్ణవ్యాధిచే నేల బెహోట్టుకొనెదరు. తైసుకేటెడ్ మెగ్నీసియా Bisurated-Magnesia. ఎప్పుడును జయముగా వాడుచేయు ఈవిశేషము మిక్కిలి కఠినస్థితిలోనున్న వాటినిగూడ ఎత్తు మే పురుషులు వ్యాధి మూలకారకమైనట్టి పులుపునకు విరుగుడును కల్గించి, పులుపునకు ఆరింకము కల్గించి వ్యాధిని తక్షణమే మర్చి, శిశుకొని అయినచుండులన తోడ్పడి, వారిపనులను స్వాభావికముగ ఏలాటి ఆటంకము లే. చెనుకొనుచున్న తోడ్పడుచు ఇది వైద్యులచే శిఫార్సు చేయబడినది. అనేక గొప్ప వైద్యులందు ఇది ఉపయోగించబడుచున్నది. దేగ్గనానును తైసుకేటెడ్ మెగ్నీసియా (Bisurated Magnesia) లేక ఉండుకూడు.

'BISURATED' MAGNESIA

మార్గముగాను, లిక్కలుగాను దొరకును

ప్రతి బేషధదుకాణమునందును స్టోరునందును దొరకును

ఎర్రక BISMARCK నుడు.

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనించును,

నున్నది. విదేశీయులకు చీనాలో నెట్టి హక్కులుండవలయునో, వెంటనే నిర్ణయింపవలెనని, అమెరికాతలంపు. ఇది జరుగుచో, చీనా కల్లోలము తగ్గిపోక మానదు. చీనా నిస్సహాయస్థితియందున్నపుడు సంపాదించిన హక్కులను, విదేశీయులకును చలాయించవలెననుట యోగ్యముగాదు. చీనాయందు స్వాతంత్ర్యోద్యోగము గలిగినప్పటికీ, వెనుకటివద్దతులను పాశ్చాత్యజాతులు మార్పుకొనుట శ్రేయస్కరము. అమెరికా నిజస్థితిని గుర్తించినది. కలవర కారణమును తొలగించినగాని, ఉపద్రవ మంతరించదు. పెద్దజాతులవారు తమ బలమును ప్రయోగించుటవలన, చీనా కలవరము తాత్కాలికముగ దగ్గిపోయినను, శాశ్వతముగ దొలగజాలదు. శాశ్వతోపాయముల నవలంబింపవలయుననియే, అమెరికా గోరుచున్నది. అమెరికా యవలంబించెడి సాధనమేమి? ఇందుకు అంతర్జాతీయ విచారణసంఘము నొకదానిని నెలకొల్పవలయునని, అమెరికా రాయబారి యుద్దేశ్యము. బ్రిటిషుమంత్రియగు ఆస్టిన్ ఛేంబర్లెనుగారు సయితము, యీసూచనకంగీకరించిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమున కీ వ్యవహారమును బంపుటకన్న యిదియే మేలని చెప్పిరి. నానారాష్ట్రసంఘము నందు అమెరికా సభ్యురాలుగాకుండుటచే, అమెరికా తోడ్పాటు నక్కడ బడయుటకు వీలుండదు. కాని యింకను ఆలోచనలతో కాలముగడువక, యూరపియను జాతులవారు చీనా వ్యవహారమును వెంటనే పరిష్కరించుట యవసరము. ఇదివరకే బాల్టిమోర్ ల ప్రోద్బల మెక్కుడుగ నున్నదని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారి విషయమై ఖండితముగ సభిప్రాయమిచ్చిరి. కాని, రుష్యామంత్రియగు చిచిరెగ్ గారి విషయమై ప్రతికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, తమకట్టి యుద్దేశ్య మేమియులేదని వాక్రుచ్చిరి. ఛేంబర్లెను గారు మాత్రము బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి భీతినే బలపరచుచున్నారు. బ్రిటిషుమంత్రుల ప్రతిపాదనలు నిజమగుచో, చీనాయందు బాల్టిమోర్ ల పలుకుబడి విశేషముగ వ్యాపించకముందే, చీనా సమస్యను సామ్యముగ పరిష్కరించుట లాభకరము. అమెరికా ప్రయత్నములకు, ఇంగ్లండును, తదితర యూరపియను జాతులును ఎంతవరకు తోడ్పడునో, ముందుగాని తెలియదు.

స్వదేశవస్త్రములపన్ను
దేశీయ వస్త్రములపై విధింపబడుచున్న ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేయకుండుటచే, బొంబాయిలోని మిల్లులు విశేష నష్టముల పాలగుచున్నవి. జపాను పోటీతో తూగజాలకున్నవి. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దు చేసెదమని ప్రభుత్వము వారిదివరకు వాగ్దానము చేసినను, ఆ వాగ్దాన మింకను చెల్లలేదు. ఇందును గూర్చిన ఆందోళనము నిన్న నేడు జనించినదిగాదు. కాంగ్రెసునం దెన్ని సంవత్సరముల నుండి యో, అడిగి అడిగి ప్రాణము విరిగినది. ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికనభ్యుగ్రు సర్ జేసీల్ బ్లాక్ట్యుగారిని బొంబాయిమిల్లు యజమాను లీ విషయమై గ్రుచ్చి యడుగగ, వ్యాధిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల ఆశాభంగము గలిగించుచున్నది. రాష్ట్రపు కష్టములను పూర్తిగ దొలగించినగాని, వస్త్రములపన్నును

దొలగించుటకు వీలులేదని బ్లాక్ట్యుగారు పలుకుట విచిత్రము. రెంటికిని ముడిబెట్టుట, మిగుల అసభ్యము. బ్లాక్ట్యుగారు తలపెట్టుచో, మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గించి, ఇటు వస్త్రములపన్నును, అటు రాష్ట్రకష్టములనుగూడ తొలగించవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున, మిల్లులు మిగుల బాధపడుచుండగ, ఎన్నడో కష్టములు తగ్గవరకు వేచియుండవలెనని కోరుట, ఏటిన్యామో తెలియదు. ప్రపంచమునందంతటను వాణిజ్యము పీణదశయందండుటచే, మిగిలిన దేశములతో బాటు హిందూదేశము సయితము కష్టమునుభవించుచున్నదని బ్లాక్ట్యుగారు రోదార్చుటవలన లాభములేదు. మిల్లు యజమానులు వీరికి బహుజెప్పెను, ఇతర దేశములలో నెక్కడను స్వదేశ వస్త్రములపై పన్ను విధించుటలేదని, స్పష్టపరచిరి. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేయవలెనని, భారతీయ వస్త్రకమునకు ప్రబలనష్టము వాటిల్లక తీరదు.

రాయల్ కమిషన్
హిందూదేశపు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను మార్చి స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు, రౌండుటేబిలు సమావేశమును వెంటనే సమకూర్చవలయునని కొందరును, రాయల్ కమిషనును నియమింపవలయునని మరికొందరును కోరియుండిరి. ముడ్డి మెను కమిటీయందలి మైనాట్టి రిపోర్టులో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవద్దటి బనికీరాదనియు, రాయల్ కమిషనును నియమించుట ముఖ్యమనియు, సూచించబడెను. రీడింగు ప్రభువుగారు బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారిలో సంప్రతించినందులకు ఫలముగ, నేమి వరములు లభించునాయని కొందరు వితర్కించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో, సంస్కరణములకు సంబంధించిన రాయల్ కమిషనును నియమింపక బోయినను, వేరొక కమిషను రావచ్చునని, తెలియుచున్నది. హిందూదేశపు గ్రామముల స్థితిని కనుగొనుటకై విచారణసంఘమొకటి బయల్పెడవలయునని ప్రొఫెసరు గంగూలీగా రిటివల కోరియుండిరి. వీరి సూచనకు, బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారామోదము జూపిరి. రీడింగు ప్రభువుగారును సానుభూతి జూపినటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. గ్రామ ప్రజల స్థితిని కనుగొనుట ఎంత ముఖ్యమయినను యీ విచారణ కసినము అయిదారు సంవత్సరములయినను పట్టు ననుటకు సందియము లేదు. అంతవరకును యితర వ్యవహారములను కట్టిబెట్ట వలయుననుట హాస్యాస్పదము. ప్రధానమగు స్వపరిపాలనమునుండి, దేశ దృష్టి నితర దిక్కులకు త్రివృట, పాడిగానేరదు. స్వపరిపాలనా ప్రదానముగూర్చి వెనుకాడువారు, గంగూలీగారి సూచనను ఆమోదించుటయం దర్థము లేకపోలేదు.

ఆంధ్రప్రిన్సిపాలు
రాజమహేంద్రవరపు కళాశాలకు, విస్సా అప్పారావుపంతులుగారిని ప్రిన్సిపాలుగా నియమించుట, కొత్తమార్పనుటకు సందియములేదు. ఇదివరకు, కుంభకోణం కళాశాలకు భారతీయులు ప్రిన్సిపాలుపదవి నాక్రమించి దానిని సమర్థతతో నిర్వహించుచుండిరి. ప్రిన్సిపాలు గోపాలరావుగారి

నామమును ప్రసిద్ధమే. నేడు పి. వి. శేషులయ్యగారు రాజదవి నాక్రమించుచున్నారు. రాజమహేంద్రవర కళాశాలలో మాత్రము, ఇట్టి నియామక మిదివరకు జరుగలేదు. అప్పారావు గారిని తాత్కాలికాధ్యక్షునిగ నియమించినను, వీరి నా పదవియందు ఖాయపరచుట విశేషము. పంతులుగారు ప్రకృతి శాస్త్రమున భ్యసిం చి, తమ యభిమానవిద్యయందు ప్రతిభ గనుపఱచిరి. ఆంధ్రభాషయందు పాశ్చాత్యశాస్త్రముల ననువదించుటకువీరి కెక్కుడు కుమారముగలదు. సామర్థ్యాతిశయమునందు, అప్పారావుపంతులుగారు పాశ్చాత్యులకు తీసిపోరనుట నిశ్చయము. ఈ సమయమున సర్ వేంకటరత్నం నాయుడుగారు, విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులుగను, అప్పారావుపంతులుగారు కళాశాలాధ్యక్షులుగను నియమితులగుట, విశేషమని ఎంచవచ్చును.

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజాగారి ఆస్థికలు

ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో గ్వాలియరు నగరమునకు గొంపోబడెను.

బొంబాయి, జూలై ౩:— కీర్తిశేఖర గౌరవనీయులైన రెవ్విశంసు జనరలు సర్ మాధవరావు సింధియాగారి ఆస్థికలు రాంపూరా మేలుస్తీమరులో నేటి ఉదయమునకు బల్లార్లు చేవునకు 12-30 గంటలకు దీసికొని రాబడెను. 1-30 గంటలకు మేలుస్తీమరునుండి గ్వాలియరు నగరమునకు ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో ఆస్థికలు గొంపోబడెను. ఓడ చేరుటకు చాల పూర్వమందే మహారాజాగారియొడ గల గౌరవమును భక్తి యు జూపుటకు సంస్థానవాస్తవ్యులు భారతీయులు అధికారులు బల్లార్లచేవునందు తుదిసారి మహారాజాగారి ఆస్థికలను నందర్పించి కృతజ్ఞతను జూపుటకు సమావేశమైరి. ఓడచేవునందు చేరగానే పెద్ద వహారాణిగారు సంస్థానపు సర్దారులు ఓడలోనికి వెళ్లిరి. పారిసు నగర ముండుండి కీర్తిశేఖర మహారాజాగారి ఆస్థికలను దీసికొని వచ్చుచున్న చిన్న మహారాజిగారిని యువరాజుగారిని సర్దారులు పరామర్శ గాంచిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వపు డిప్యూటీ కార్యదర్శి, పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు, గవర్నరుగారి అంగరక్షకుడు, బొంబాయి వారసము తరపున చిన్న మహారాజిగారిని యువరాజుగారిని పరామర్శచేసిరి. గ్వాలియరు సంస్థానముందు సాటికలు యేజంటుల క్రంపుగారు రాజప్రతినిధి తరపున చిన్న మహారాజిగారిని, యువరాజుగారిని పరామర్శ చేసిరి. తదనంతరము బికనీరు మహారాజాగారు, సావంతవాడి, దేవానురాస్థానాధీశ్వరులు, మరికొందరు ప్రముఖులు ఓడలోనికి బోయి యుఖార్లు సన్నిగారిని సానుతాపవచనములతో నూరడించిరి. కీర్తిశేఖర మహారాజాగారి సమావంధువులు శివశేటికను ఓడనుండి దింపిరి. శాసాసంఘములు, పెద్ద ఉద్యోగులు మొదలగువారు దానిని పుష్పమాలచే నలంకరించిరి. బొంబాయి గవర్నరుగారు రాకమాలను బంపిరి. బొంబాయి జిల్లా సైనికాధికారి, నావిక దళ ముఖ్యోద్యోగియు గూడ పుష్పధామములచే శివము గల పెట్టె లనంకరించిరి. గౌరవపటాములు బొంబుధ్వజములతో మహారాజాగారిని గౌరవముచేయుచుండ బ్రిటిషు రిజిమెంటు విమలగీరములను బాడుచుండ, సుడ్డచే మూయబడిన రంధ్రాలు వాయింపబడుచుండ నిశ్చబ్దముగ ప్రత్యేకపు రైలుబండివరకును ఉత్సవము వెడలెను. గ్వాలియరు పదాతులుగూడ గౌరవపటాలనునందు గలరు. ఉత్సవముఖమందు యువరాజుగారు ముఖ్యమగు దుఃఖితుడుగ నుండ వారివెనుక స్వేముల సేనానవరకును పీనుగ ఉత్సవము వెడలెను. రాంపూరా ఓడరేవునకు రాగనే 21 ఫిరంగులు కీ॥ శే॥ మహారాజాగారి గౌరవార్థము ప్రేల్చబడెను. మేలుస్తీమరునుండి గ్వాలియరు నగరపు ప్రత్యేకపు రైలుబండి బయలుదెరగనే వారి 21 ఫిరంగులు ప్రేల్చబడెను. (అ.ప్రె.)

భారతదేశము

రైతులు ఋణగ్రస్తులగుట

రోయలు కమిషను విచారణ గావలె ననుట

రీడింగ్ ప్రభుని సానుభూతి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 2:—బర్మింగ్ హామ్ ప్రభునితో రీడింగ్ ప్రభువు మాట్లాడుటకు దండులను పూర్తి అయినది. ఇంత వరకు మాట్లాడుటకు తీరిక లేదని ఆపివేసిన అంబరీతోడను మాట్లాడుటకు మొనరిడిరి. నిన్నటిదినము ప్రాథమిక గంజీగారితో మాట్లాడిరి. రైతుల ఋణగ్రస్తలగుటకు రోయలు కమిషను నియమించు విషయమై సానుభూతితో రీడింగ్ ప్రభువు మాట్లాడిరి.

ఈ ప్రభు రీడింగ్ ప్రభునకు ఇండియా కార్యాలయమున వింజొనరుటకు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు 800 మందిని ఆహ్వానించిరి.

ప్రభువులసభలో చర్చ

బ్రిటిషు విధానము

లండన్, జూలై 2:—భారతరాజ్యాంగ సమస్యలను గూర్చి ఇకనైన బ్రిటిషు విధానమును దెలియజేయవలెనని ఆలి వియరు ప్రభువులగును. వారి విచారణ బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు బ్రిటిషు విధానమును ప్రకటించును.

ఇండియాకు వైమానికతపాలు

కాంతిరానుండి కరాచీకి వారిమున కొకసారి రవాణా

లండన్, జూలై 2:—కాంతరా కరాచీ మార్గమున తపాలను విమానముమీద బంపెదరనియు దీనివలన 5 లేక 7 రోజులు కలిసి వచ్చుననియు ప్రయాణీకులను గూడ ఒక పర్యాయము వారమునకు గొంపావు ఏర్పాటు చేసెదరనియు ఈ విషయమై రైల్వలోనే జేయ జేపరచుననియు కామన్సువల్లో కన్వర్సి నేనానియనుగ పిల్ ట్ క్యామరాగారు చెలయజేసిరి.

సామ్రాజ్యవర్తకము

బ్రిటనులో ముందగించుట

నివారణోపాయము

లండన్, జూలై 1:—బ్రిటిషు ప్రభువులను పునరుద్ధరించుటకు ఎన్నియో మార్గములను సూచించిరి. ఈ యుపాయములన్నిటిని ఆలోచించుటలో వెంట్లీని గూర్చి ఆలోచించుటకు తన క్రథను జూపుచున్నారో లేదోయని మైమ్స్ పత్రికా విలేఖరి చెబుచున్నాడు.

అంత సామ్రాజ్యవర్తకము వర్ధిల్లునీ జేయుటకు ప్రజల మనసులకు తైరపడుచున్నవని ప్రజల మృష్టాంతరము గన్పించుచున్నదనుచున్నాడు. సుంకములను మోపు జేయుటనే విదేశ మార్కెటుల దరికి బోవుటకు పీలుకేకున్నది. సున్నప్రజలే మనకు మంచికాతాదాకులని గ్రహించుకాలము నచ్చింది. ఆధునిక పోటీలో బ్రిటను ముగిలేకున్న సామ్రాజ్యము నిలబడును.

వెంట్లీ ప్రవక్తనమువలన సామ్రాజ్యమును గూర్చి దెలిసి కొనుటకు మంచి అవకాశముగల్గెను. కాని మనస్సునంతలను లగ్నము చేసి ప్రయత్నించవలెననుచున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా మంటుములో సామ్రాజ్యములోనే ఆలోచించి వస్తువులను కొనుటకుల జేయగొల్పుచున్నారట. ఇతర భూమిని యనులు అధినికేములగుడ దీనిని అనుసరించెదరుగాక. ఇది బెడ్డినవో అందరికిని లాభము.

సామ్రాజ్యసాంఘికసమితి

వలసరాఖ నియమించుట

అబ్జావా, జూలై 2:—ప్రతిసాలున 25000 పౌనలకు ఖర్చుపెట్టి వలసరాఖను నియమించుటకు తీర్మానించిరి. సామ్రాజ్యములో పూర్వము యుద్ధములో పనిజేసినవారి వలస కుపయోగముగ నుండును.

ఆక్స్ ఫర్డ్ చాన్సిలరు పదవి

కీ కేపు ప్రభువెన్నుకొనిరి. ఆస్కిన్స్ గారికి 441 ట్లు వచ్చెను. కేపు ప్రభునకు 987 ట్లు వచ్చినవి.

చీనా రాష్ట్రీయ స్వత్వములు

అంతర్జాతీయసభ నేర్పాటుచేయవలె ననుట

అమెరికా నూచన

లండన్, జూలై 2:—సాధ్యమైనంతవరలోనే చీనాలో అవసరమైన రాష్ట్రీయస్వత్వముల సమస్యనంతలను అమెరికా వారాలలోనించెదరని దెలియజేయవలెనని చీనాలోనున్న క్రొత్త యునైటెడ్ స్టేట్స్ చీనా మంత్రికి దెలియజేసిరి. చీనా అవసరమైన రాష్ట్రీయస్వత్వములను గాపాడుటకు త్వరలోనే అంతర్జాతీయ సభ నేర్పాటుచేసెదరు. అమెరికా న్యవహరములకు భంగములేకుండ నమ్మకమైనవారికి ఈ సమస్యను అప్పగించెదరు చీనాలో అవసరమైన రాష్ట్రీయ స్వత్వములను గూర్చి జాతీయమితికి అప్పగించుటకంటె అంతర్జాతీయ విచారణసంఘమువారికి దెలుపుట మంచిని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

మ్యాంగుహే అల్లరులు

కార్మికపరిస్థితులు కారణములుగావు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాంగుహే, జూలై 2:—ప్రస్తుత చిక్కులకు కార్మిక పరిస్థితులు గారణము కావనియు పాశ్చాత్యవిద్యను పూర్తిగ గ్రహించని అమాయక ప్రజలను బోషింపకులు ప్రభువెన్నుటనే ఈచిక్కులు గల్గెననియు మ్యాంగుహేలోనున్న 1000 బ్రిటిషువారి కరవున ఇంగ్లండులోనున్న కార్మికపక్షమువారికి కబురందిరి.

మ్యాంగుహే నీటిపనులందు ప్రధాన కార్మికుని (సోర్వర్) నేడు వీధిలో గొప్ప చంపిరి.

సమ్మె పరిస్థితులందు మార్పు గలుగలేదు. సాధారణ పరిస్థితులు సెమ్మడిగానే యున్నవి. నింగ్స్ లో సైనికశాసన నాను ప్రకటించిరి.

చీనా ప్రతినిధులు రాజీనామా

నిచ్చుట

షికింగ్, జూలై 2:—మ్యాంగుహే వ్యవహారమున పరిష్కారము జేయుటకు ఒక సంఘము నియమించబడెను. అందులో ముగ్గురు ప్రతినిధులు రాజీనామా నిచ్చినదియు ఈ విషయమును విదేశాంగ కార్యాలయమువారే పరిష్కారము జేయవలెనని ఒక లేఖనుగూడ అందజేసిరి.

డాల్లింగ్ రైల్వే కేటాల్డోత్సవము దివ్యముగ జరిగెను. మార్గము దండతులు వచ్చిరి.

ఇటలీయుద్ధము

వాసింగ్టన్ సభ

వాసింగ్టన్, జూలై 2:—ఇటలీ అమెరికా ఋణ చర్యలు గభీమని ఆగిపోవుటనుగూర్చి సభ ప్రారంభమైనపుడే ఉభయయులకును ఒడంబడిక కుదిరెనని వెల్లడిగారు చెబుచున్నాడు. సభలో అవాంతరములు గలుగలేదని రి. సీసరు ఆల్బర్ట్ గారు ఆగస్టులో ఇటలీనుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే చర్చ ప్రారంభమగుననిరి.

వర్ణవివక్షతచట్టము

సెనటునిరోధము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటపుక్, జూలై 2:—సెనటులో నేడు గనుల పని చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరనియు ఇంతవరకు తీవ్రముగ దీని నాక్షేపించినదియు దెలియచున్నది. సెనటు ఆపుచేయబడెను.

అధినివేశపుకార్యాలయము

నిధులను విడిచియుట్టి ప్రధానోద్దేశ్యము గాదనియు కాని అయ్యది నెగిన చాలాభకరముగ నుండుననియు పూర్తిగ విడచియుటకు ముందు ఇది మార్గదర్శకముగ నుండు ననుచున్నారు.

అటవీశాఖ

బర్మాలో ఆంగ్లో ఇండియనుల నియమించుట

లండన్, జూన్ 29:—బర్మా రాష్ట్రీయ అటవీశాఖలో

ద్యోగములనుగూర్చి లండన్ ఆంగ్లో ఇండియను సంఘమువారు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువునకు విజ్ఞప్తి నంపెదరనియు ఇది ప్రజాయత్త శాఖలోనిదినియు స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులలోనిదే యనియు వారికి దెలియజేయవలెననియు వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

తీర్థయాత్రికుల నాపుజేయుట

కారణము—కామన్సువల్లో ప్రశ్న

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 2 —జహంగీరు ఓడలో పయనము జేయు 1000 తీర్థయాత్రికులను వెడ్ రేవులో ఎందుల కాపు జేసెదరని కామన్సువల్లో కన్వర్సి గారడుగ రబీగలో యాత్రికులను ఉర్రేతముగ దింపుటకు పీలుగనుండునాయని అడుగుటకు ఆపుజేసెదరనియు యాత్రికులు పుడు రబీగానుండి మెక్కా కేసు చున్నారనియు భారతయాత్రికులను గాపాడుటకై ప్రభుత్వమువారి పుడును క్రథను దీసికొనుచున్నారనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సోవియటు ఉపద్రవము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు అసాయకరము

చిచిరనుగారు లేదనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును నాశనమైనట్లుటకు సోవియటులు ప్రయత్నించుచున్నారు. దానిని ఎదుర్కొనుటకు మనము అసహాయస్థితియందున్నారమాయని యదగవలసివచ్చునని బర్మింగ్ హామ్ ప్రభు వడుగ ఎటులైనను రషియాతో రాజ్యాంగ సంబంధమును తొలగించుటకు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఇక చేయనది యుద్ధమును ప్రకటించుటయే యనియు చిచిరనుగారు యాటరు ప్రసిధిలో మాస్కో లో దెలియజేసిరి. సోవియటు సోవియటును మానుకొనుటకు చీనాఅల్లరులను కారణముగ దీసికొనుచున్నాడు. చీనా అల్లరులకు కారణము ఆయాగొప్ప ప్రభుత్వములవారు వారిని రాచకీయములందు ఆర్థికవిషయములందును బాధించుటయేయనిరి. విదేశీయుల అధికారము లేకుండ చీనాలో క్రొత్త ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వమును స్థాపించవలెననియు అదియే, ఈ అల్లరులను లేకుండజేయు సాధనమనియు రషియా చీనా పట్ల సానుభూతిని జూపుచున్నదనియు అనవసరముగ జోక్యమును సోవియటులు గలుగజేసికొనిరనుట కవకాశము వీయుటలేదనియు చీనాను గాపాడెదమనుభోరణీ తమకు లేదనియు చిచిరనుగారు దెలియజేసిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నమునకు తామెంతమాత్రము ప్రయత్నించుటలేదనిరి. ప్రాపంచిక శాంతిని నెలకొల్పుటకు ఏ ప్రభుత్వముతోనైన ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారనుచున్నాడు. పైవిషయమును గూర్చి బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు మంత్రి వర్గమువారి బాధ్యతను వహించియే యుపన్యసించెననియు ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితులను గనితెట్టి జూచుచున్నారనియు బ్రిటిష్ ఆశయములను గాపాడుటకు ఎప్పటికీ పుడు ప్రభుత్వము వారు చిర్యను దీసికొనుచున్నారనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ప్రత్యేకముగ ఒకపాటినిగూర్చి జెప్పదలమకొన లేదనిరి. కాని జెప్పితరవలెనని నిర్బంధించిన చీనాలో సోవియటు పలుకుబడినిగూర్చి అనిశ్చయక తప్పదనిరి.

రీడింగు ప్రభుదంపతులను సత్కరించుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— లండనులో చాల సంతకరములనుండి ఇంత అత్యద్భుతముగ అభినందనము ఇండియా కార్యాలయమున రీడింగు ప్రభుదంపతులకు జరిగినటుల జరుగలేదట. రీడింగు దంపతులుగూడ అతిథులుగ వచ్చిరి. పెక్కు సంస్థానాధిశ్రులు, మంత్రివర్గమువారును, రాయబారులు, ఆయాశాఖాధికారులలో ప్రముఖులుగూడ వచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయమును బర్మింగ్ హామ్ మేష్టనుప్రభువులు, మరియు బోయి జూచిరి. ఇండియను వివిధసర్వీసు ఉద్యోగులకు యూరపియను అభ్యర్థులసంఖ్య పరీక్షకు ఎక్కువగ నున్నట్లు కనుగొనిరి. జూలైమాసాంతరమున పరీక్ష జరుగును. ఒక్క ఐ. సి.ఎస్. కే నేమి హోము వివిల్ సర్వీస్ లో కలిసిన నేమి మొత్తము 182 మంది అభ్యర్థులున్నారు. ఇందులో 70 మంది యూరపియనులు, 1922, 1923, 1924 లో నున్న సంఖ్యకు ఇది సరిపోవుచున్నది. యుద్ధమైనతరువాత యూరపియనుల సంఖ్య ఎక్కువగనుండుట కిదియే ప్రధానము. భారత అభ్యర్థులకంటె యూరపియనులే ఎక్కువ. భారతీయులలో సింహాళదేశీయులుగూడ కలిసియున్నారు. వీరిసంఖ్య మొత్తము 62 ఇందు 28 యూరపియను అభ్యర్థులే గలరు.

చీనాకల్లోలము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— ష్యాంగ్ హైవార్డు లిట్లు తెలుపుచున్నవి. చీనా ప్రతి మారకపు దుకాణములు మూయబడెను. ష్యాంగ్ హై వ్యవహారము లేలినగాని పనిచేయవు. సమ్మెదారు లీ సంఘముతాలకు సభ్యులను ధయ పెట్టుటచే మూయవలసి వచ్చెను.

ప్రెస్ లియా

(బ్రిటిషు ఇండియా దేశీయులు)

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— ఆఫ్ఘ్నిలియాలో నివసించు బ్రిటిషు ఇండియా భారతీయులకు సంపూర్ణ ఎన్నికసత్వమునిచ్చు చట్టము నేడు కామన్వెల్త్ సెనటుకమిటీవారిచే ఆమోదింపబడెనని మెంబర్లనువార్తలు తెలుపుచున్నవి.

రిపునంకులము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

శత్రువులను తరుముట

ప్యారిస్, జూలై 2:— శత్రువులు వరుసగ మూడుసార్లు ప్రెంచిపటాలములను తిరుగబెట్టెట కని కార్టులములు, శరభిష్టదళములు తరిమివేసెను. ఇంకను తూర్పున పెయిల్సు మున్నగు ప్రదేశములందు పోరాటము సన్నగి. కాని ప్రెంచిసేనలే నెగ్గెను.

ప్రెంచిసేనములు

ప్యారిస్, జూలై 2:— 400 ప్రెంచిఅధికారులు, మనుష్యులు చనిపోయినందు లేదా కనిపించు లేదనియు తెలియజేసిరి. ప్రెంచి సేనలు వారియందు విశ్వాస మున్నదని తీర్మానించిరి.

పార్సీ 'టెరియర్స్'

వీరు 1920 లో నియమించబడిరి. 11, 12 రెండవ బొంబాయి పటాలములకు జెందినవారు ఇండియా రాష్ట్రీయసేనలో నివారు వీరికన్న బ్రిటిషు ప్రతిపత్తిని తొలగించుటచే అసంభృత లగుచున్నారు. ఈ విషయమై ఏమిచర్యను దీక్షింపదలచినా కామన్వెల్త్ సభలో సదుగత్యపథములన్నియు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువను తెలియుననియు కాని ఎట్టిచర్యను దీక్షింపదలచుకొనలేదనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము తెలియువరకు ఏమియు జేయరాదు యుద్ధము ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

పారిశ్రామిక విషమస్థితి

వేతనముల తగవు

రైల్వేవారి నూచలు

నూటికి 5 పౌన్ల తాత్కాలికముగ తగ్గించి ఎట్లు పరిమించునో జూచెదమని రైల్వే సంస్థవారునున్నారు. ఇయ్యది డైరెక్టరుల కీయవలసిన కట్టుము, నిబ్బంది జీతములు, వేతనములకు వర్తించుట. ప్రస్తుతము కొద్దికాలము పనిచేయు కార్మికాగారములందు పూర్తిగ మామూలుగ పనిచేయునటుల జీతములు, యూనియనులు ఇంతవరకీ ఏర్పాటుల కంగీకరించలేదు. నిరాకరించిరి. ప్లాకు హోల్డర్లుగూడ దీనిని వర్తింపజేయవలెననుచున్నారు.

బొగ్గ యజమానుల మరతులు కఠినముగ నున్నవనియు ప్రతికల్పియందు కనీసపు రేట్లను ఏర్పాటుజేయవలెననియు గనుల పనివాండ్లి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించిరి.

ప్రాంసు యుద్ధము

మంత్రి ఎదుర్కొనవలసిన కష్టములు

లండన్, జూలై 3:— ప్రాంసు అమెరికా కీయవలసిన యుద్ధమును దీర్చువిషయమై ఆలోచించుటకు వాషింగ్టన్ ప్రెంచివారు ఆర్థికసంఘము నంపెదరట. ఇట్టిప్రారంభ చర్య లవసరములు. కాని దీనివలన ఇంతలో ప్రతిఫలము లేకుండుములేదు. ప్రాంసు తా నీయవలసిన విదేశీయులను దీర్చలేదు. ఆదాయవ్యయమును ప్రెంచి ఆర్థికమంత్రి సరిబుచ్చుటకు కొట్టుకొనుచున్నారు. దేశములో పరపతిబుట్టుటకు మరింత ప్రయత్నించుచున్నారు. కొంతకాలమువరకు ఋణమును దీర్చుటను ఆపుజేయవలెనని కెయిలోగారి యభిప్రాయము.

మదరాసు హైకోర్టు ఆకింగు

ప్రధాన న్యాయమూర్తి

న్యాయమూర్తి స్పెన్సరుగారు నియమించబడిరి

రీల్లీగారు స్పెన్సరుగారి స్థానమందు నియమించబడిరి

ఉదకమండలము జూలై 2:— యిండియా పరిపాలన కాసకమందలి 65 వ శ్లోకములోని 1 వ సబు సెక్షన్ క్రింద గవర్నరుకుగల అధికారముక్రింద గౌరవీయులైన సర్ విక్టరు మర్రె కూటుట్రాట్లరుగారి స్థానే మదరాసు హైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నుండుటకు జి. జి. స్పెన్సరుగారు నియమించబడిరి.

వీరిస్థానమందు బనిచేయుటకు హెచ్. డి. సి. రీల్లీగారు మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగ నియమించబడిరి.

మదరాసు గవర్నరు

ఉదకమండలము, జూలై 2:— ఆగస్టు ౧౯లో మదరాసువచ్చి మూడుదినములు నగరమందు గవర్నరుగారాగెదరు. ఆగస్టు 18 వ తేదీ ఉదయమునకు ఉదకమండలమునుండి గవర్నరుగారు వచ్చెదరు. ఆదినము ఉదయం 11-30 గంటలకు గవర్నరు బహుళ శాసనసభాసమావేశమునకు వచ్చెదరు. సాయంత్రం 5-30 గంటలకు పెంట్లెండువారును దెరచెదరు. 19 వ తేదీ సాయంత్రం 5-30 విడుదలయైన కైడిల సమావేశంపు వార్షిక సమావేశమున కధ్యక్షులవహించురు. ఉదయం 8 గంటలకు న్యవ సాయసంఘముయొక్క వార్షికసమావేశమున కధ్యక్షుల 20 వ తేదీన గవర్నరుగారు వహించెదరు. సాయంత్రం 4-30 గంటలకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయప్రధానోత్సవమునకు వెడలెదరు. మదరాసు క్రైస్తవశాఖల యొక్క వార్షికసమావేశమందు అధ్యక్షులవహించి 21 వ తేదీన బహుమతుల బంచి పెట్టెదరు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గవర్నరుగారు వెల్లూరు బోవుటకు పర్యాయము చేసెదరు. అచ్చటకొన్నిగంట లాగి మరునాటికి ఉదకమండలము జేరెదరు.

(ఆ. ప్రె.)

కావలెను

ధనముకలిగినట్టియు, అందమైనట్టియు, పవిత్రమునందు భర్తను పోగొట్టుకొనినయ్యవతి యెచోటికి చేరినదైనను ఒక బ్రాహ్మణ సంఘసభ్యుర్రును వివాహము చేసుకొనుటకు కావలెను, ఆర్. ఆంధ్రప్రతిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212 మదరాసు

అనంతపురంజిల్లాలో దౌర్జన్యము

టి. శివశంకర్లగారు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

అనంతపురమున ప్రకటింపబడు పినాకిని పత్రికయందును మరికొన్ని వార్తాపత్రికలయందును నాచర్యులను విమర్శించు వ్యాసములు కొన్ని ప్రకటింపబడినవి. రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము పండు రియందు ఆనపు పోలీసుదళము నేర్పరచు విషయమై నేను పనిచేసిననయ్య, ప్రస్తుతము చిన్నా రప్పరెడ్డిగారి పక్షమునహించి అదనపు పోలీసుదళమును ఆక్షేపించుచున్నాననియు పత్రికలయందు వ్రాయబడినవి. పండు రి గ్రామవాస్తవ్యులు 1920 సంవత్సరపు ఎన్నికలలో నాకు ప్రతిఘాతముగ నుండినయ్య, చిన్నారప్ప రెడ్డిగారు ఎన్నికలలో నాకు సహాయముచేసినయ్య, ఈకారణమువల్ల పండు రియందు అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపింప వాదించితినియ్య, గుత్తిలో నుండినాడదని వాదించుచున్నా ననియు నూచింపబడినది. నే నీ ఆక్షేపాలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట అవసరము.

1897 వ సంవత్సరమునుండి పండు రి వీరియలో దౌర్జన్యము అధికముగ నుండెను. 1918 సంవత్సరమున గుత్తిలో జరిగిన జిల్లా మహాసభకు అధ్యక్షులవహించి ఈ దౌర్జన్యమును ఖండించిరి. అప్పుడు కొన్నింటిమెంబరుగ నున్న సర్ ఆల్బెగాండ్రు కార్డుగారిలో మాట్లాడిరి. కొడవండ్లపల్లియందును మరికొన్ని గ్రామములందును అదనపు పోలీసుదళమును 1921 సంవత్సరమున ప్రభుత్వము వారుంచిరి. పండు రి గ్రామమునందు మాత్రము పోలీసువారి నుంచలేదు. జిల్లా పోలీసువారి అభిమానాగ్రహమువల్ల ఇట్టి విపరీతపు ఏర్పాటులు జరిగినని నేను తలచితిని.

1922 సంవత్సరము బడ్జెటు సందర్భమున ఈవివరము లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపితిని. దౌర్జన్యమును అంత మొందించుటకు అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుట సాధనమని ప్రభుత్వమువారే సంకల్పించుకొనిరి. ఈనిర్ణయమునకు నేనుగాని కేళవెట్టిగారి ఎంతమాత్రము బాధ్యులముగాము. పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్ పెక్టరు జెనరలు బ్లాంట్టునుగారు విచారణసలిపి అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుట ఉచితమని నిర్ణయించిరి. పండు రిలో దౌర్జన్యము మిగల అధికముగ నుండెను. ప్రభుత్వమువారు తగుచర్య పుష్కరింపట అవసరమయ్యెను. కావున అప్పుడు నేను ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఆక్షేపించాలకపోతిని. ఏప్రదేశమునందైనను దౌర్జన్యము అధికముగనుండి సాధారణ పోలీసువారివల్ల ఆదామటకు అసాధ్యమైనచో అదనపు పోలీసు దళము నేర్పరుచుట అవసరమనియే నా అభిప్రాయము. 1920 సంవత్సరపు ఎన్నికలయందు గ్రామములందు జరుగు దౌర్జన్యమును తీవ్రముగ ఖండించియున్నందున పండు రిరెడ్డు నాకు సహాయముచేయుదురను ఆశ నే నెన్నడు పెట్టుకొనియుండలేదు.

గుత్తియందలి పరిశీలకులను పండు రియందలి పరిశీలకుల కను ఎంతయు భేదమున్నది. 1921-22 సంవత్సరమున రెవిన్యూ పన్నులను రిమిటుచేయుట ఎంతవరకు అవసరమో అను విషయమై పరిశీలించుటకు జిల్లా ప్రతినిధియగుటచే గ్రామములందు పర్యటన మొనర్చితిని. చిన్నారప్పరెడ్డిగారు ప్రతిగ్రామమును పరిపాలకులను చూపించిరి. రైతులు చిన్నారప్పరెడ్డిగారిని ఎట్లు ప్రేమించుచున్నది నేను గుత్తిలోని.

చింతలచెరువు బండ్లిపాటు కేసునందు చిన్నారప్పరెడ్డి గారు వింతపు కంపాగారిపక్షమున నుండిరి. ఈవిధులపు ధాయాదులు గ్రామములో దౌర్జన్యముచేయుచుండెడివారు. ఈ కేసు విచారణయందు కొందరు క్షింపబడిరి. పరిశీలించరు నిర్దోషులని విడుదలచేయబడిరి. విడుదల చేయబడినవారిలో చిన్నారప్పగారి కొకరు. ఇరువురు పోలీసువారే. ఆ గ్రామమునందలి రెయు కాంటిని కాపాడుచుండిరి. చిన్నారప్పగారి పలుకుబడిని ప్రతిష్ఠను అంతమొందించి గ్రామములందు వారిపై అనూయిత ఏర్పడునట్లుగ చేయుటకు తిమ్మారెడ్డిగారు ఈ విధమున అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుట కై పాటుపడిరిని చిన్నారప్పగారి కథనము. విచారణయందు తిమ్మారెడ్డిగారి రహించినచెల్లెలి ఈవాదమునకు కొంతబలము కలుగజేయుచున్నది. చిన్నారప్పరెడ్డిగారి ఈదౌర్జన్యమున కంతయు కారకులనియు కేళవెట్టిగారి బలముండుటచే చిన్నారప్పగారు నిర్దిగనున్నారని చెప్పుట ఎంతమాత్రము సరికాదు. 5 సంవత్సరములకు పూర్వము ఎన్నికలయందు చిన్నారప్పగారు నాకు సహాయము చేసినందుకు నేనుపుడు వారి పక్షము వహించుచున్నా నని నూచించుట యోగ్యముగ లేదు.

హిందూదేశములో కరెన్సీ సమస్యలు

ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్డును తిరిగి
స్థాపించుట

దానివలన హిందూదేశములో గలుగుమార్పులపై
సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెట్ యభిప్రాయములు

బొంబాయి, జూలై 8:—ఆర్థికసభ్యుడు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెట్ గారు కరెన్సీ కమిషన్ లకు చెప్పినట్లుగా హిందూదేశములో బంగారు ప్లాండ్డును తిరిగి స్థాపించుటకు హిందూదేశముయొక్క రూపాయ సమస్యను చాలసంబంధము కలదు. బంగారు ధర నిలుకడగా నుండునది యూరప్ లను, దేశములో ధరలకు విశేషనష్టముకలుగ నుండ రూపాయ మారకము గూడ నిలుకడగా నుండవచ్చు నని సమస్యను కలుగుచున్నది.

లండనులో బంగారును కొను విషయమునుగూర్చి బ్లాక్లెట్ గారికి రిటనిరి: లండనుకు సామును చెల్లించుటలో అనలంబింప బడుచున్న పద్ధతులనుగూర్చిన విషయము లన్నియు ఇండియా కరెన్సీ, మారకముల విషయమై నియమింపబడు కమిషనుగాని కమిటీగాని చర్చింపవలసియున్నది. ఈలోగా ప్రస్తుతవిధానము లో ప్రభుత్వమువారి రెట్టిమార్పులను చేయదలచినారేదు. రూపాయ ఋణమును తీసివేసినందు కాయన కారణమును తెలియ జేసెను. తిరిగియొకవిషయమునుగూర్చి యాయన బొంబాయిలో నే నందుమాడుటలో జూలై 8 మాట్లాడగలడు. మెట్టను పరిష్కార మునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారియుద్దేశ్యము నతిథి చెప్పలేక పోయెను. పన్ను విచారణసంఘమువారి నివేదికను ప్రచురింపబడు వరకు తా నేమి చెప్పియు ప్రయోజనము లేదనెను. కేంద్రముగాను, రాష్ట్రముగాను, స్థానికముగాను హిందూదేశములో విధింప బడుచున్న పన్ను విధానముల నన్నింటిని ఎరింగియున్నట్లయిన మున్యుం దుపయోగముగా నుండగలరు. (ఆ. ప్రె.)

బ్లాక్లెట్ గారి యవన్యాసవివరములు

బంగారు ప్లాండ్డు

బొంబాయి, జూలై 8:—ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్డును స్థాపించినట్లయిన బంగారుధరలు నిలుకడగా నుండుటకు సహాయముకావచ్చును. జనోపాసభలో నూచింపబడిన ప్రకారము ప్రపంచములో నన్ను పెండ్లల బ్యాంకులన్నియు సహకారపద్ధతి నవలంబించినట్లయిన, బంగారుధరలలో ఆకస్మికమైన మార్పులు గలుగుటయు అందువలన సహాయస్థానవాటి నుండి యు కలుగుచున్న ప్రపంచక్షోభయు పూర్తిగా నశింపగలవని యు, ప్రపంచములో నికముందు బంగారే పరియైన నిలుకడగల ప్లాండ్డుగా నిలబడ గలదని యు నే ను గట్టిగా చెప్పగలను. ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్డును స్థాపించినట్లయిన మన రూపాయసమస్య లన్నియు నంతరించి పోవును. పానులయొక్కయు బంగారుయొక్కయు మారకము లలో ఆకస్మిక మార్పులవలన కలుగు అనర్థములు తొలగుటయే గాక బంగారుధరలు నిలుకడగా నుండుటవలన కొద్దికాలములో హిందూదేశములోని ధరలకు నష్టము కలుగజేయకుండ రూపాయ మారకము గూడ నిలుకడగా నుండునట్లు సూచనలు కనబడుచున్నవి.

లండనుకు రావలసిన సాముకై ప్రభుత్వమువారు
బంగారును కొనువిధము

క్రొత్తకమిషను

లండనుకు రావలసిన సాముకై ప్రభుత్వమువారు బంగారును కొనుటను గూర్చి కా ఆర్థికసభ్యు డ్లి చెప్పెను:—కొన్ని బిల్లులవలన ఫిటిని చెల్లించునపుడు పూర్తి వివరములు తెలియచున్నవి. కాని యాయభ్యాసమువలన వర్తకసంఘము వారికిని ఎక్సెంజి బ్యాంకులకును నష్టము సంభవించుచున్నదని నేను తలచెదను. వాటిని తరుమగా ప్రచురింపవలసిన యనవర మున్నదని గాని అందువలన హిందూదేశమునకు లాభము కలవని గాని నేను తలంపను. ప్రక్షిన్నంతటిని ఎక్సెంజి, కరెన్సీలవిషయ మై నియమింపబడు కమిషను గాని కమిటీగాని చర్చింపవలసి యున్నది. కాని యీలోగా ప్రభుత్వమువారి రెట్టి మార్పును చేయజోవుట లేదు.

రూపాయ ఋణము

ఈసంవత్సరము 12 కోట్లు కావలసియున్నదని నేను నాబడ్డెటు ఉపపాద్యములో చెప్పిపెట్టుట రూపాయఋణము లేకుండుటవలన కొన్ని దుర్భిప్రాయములు కలిగినట్లున్నవి. బడ్డెటను నేమియో తెలియక పారబాటు అభిప్రాయములు భిన్నముండుటవలన యిట్టి దుర్భిప్రాయములు కలిగిన వని

నేను తలంచెదను. బడ్డెటులోని లెక్కలు ఉజ్జాయింపు లెక్కల నియు నంతకంటె విశేషముగా వాటిని లెక్కగొనరాదనియు నేను రెండు మూడు పర్యాయములు జాగ్రత్తపించియు చెప్పియుంటిని. ఈ సంవత్సరము రూపాయ ఋణముక్రింద 12 కోట్లకంటె అవసరము లేదని నేను చెప్పియుంటిని. ఈమొత్తములో 1925 లో చెల్లింపవలసిన బాండ్లు 4 కోట్ల విలువగలవి కలవు. కాని అవి యిప్పుడు మరయొకవిధమైన ఋణములోనికి మారునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. శ్రద్ధరాష్ట్రీయముల కాపిటల్ అక్వాంటులలో కా నులిన దానికంటె లెక్కచెగా వెచ్చించుటవలన మిగతా భేదము సంభవించినది నేను బొంబాయిలో నుండగానే మరయొకసారి విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించి మీరునుమానులను పోగొట్టు బ్రయత్నించెదను. (ఆ. ప్రె.)

* * * సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెట్

మిల్లుయజమానులతో సంభాషణ

ఎక్సెన్స పన్ను

బొంబాయి, జూలై 8:—బొంబాయి మిల్లుయజమానులు నిన్న సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెట్ గారి తో మాట్లాడినప్పుడు మిల్లుయజమానుల కష్టములను వారి యభ్యుత్థుడైన యన్. యన్. వాడియాగారు బ్లాక్లెట్ గారికి తెలియజేసిరి. తా ముష్టజే వచ్చినందున యావివరములను గురించి యలోచించుటకు తమకు వ్యవధిలేదనియు చాడ్విక్కుగారు సోమవారమునాడు వచ్చుచున్నారనియు, పరిశ్రమలయొక్క పరిస్థితులనుగురించి వారలోచించెదరనియు సర్ బాసిల్ గారు చెప్పిరి.

ఎక్సెన్స పన్ను విషయమై దానిని తొలగించుటకై ప్రభుత్వమువారు పూనుకొన్నారనియు, కాని ముందు రాష్ట్రీయకష్టములను తమ తొలగించెదరనియు చెప్పెను. మిల్లు పరిశ్రమకు సంబంధించుచున్న యవాంతరముల కతడు సానుభూతినిజాపెను గాని ప్రతిదేశములోను వర్తము వుంపించినదనియు నన్ని దేశములతోబాటు హిందూదేశముగూడ అనుభవించుచున్నదనియు చెప్పెను. తరువాత జరిగిన చర్చలో నష్టము ననుభవించుచున్నప్పుడు తక్కిన దేశములు ఎక్సెన్సపన్నును చెల్లించుటలేదని మిల్లుయజమానుల సంఘమువారు తెలియజేసిరి. ఏజెంట్లు తమంద పరిశ్రమను సాగించుట అసాధ్యమాయు, కమిషను నిచ్చుట లాభముమీదనే గావున వర్తము వుంపించుటకు కమిషనుపద్ధతిగూడ కారణము కాజాలదనియు వారు తెలియజేసిరి ఏజెంట్లు లేకుండ ఏమేనేజరుకును పెట్టుబడిసాము దొరకదు. (ఆ. ప్రె.)

హైందవ వాణిజ్యసంఘమును కలిసికొనుట

బొంబాయి, జూలై 8:—సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెట్ గారి మధ్యాహ్నమున హైందవవాణిజ్యసంఘమువారిని కలిసికొనిరి. హైందవవాణిజ్యసంఘమును బాధించుచున్న వేరువేరు సమస్యలను గూర్చి అధ్యక్షుడైన శ్రీ శివోజుపెత్తెగారొక యుపన్యాసములో తెలియజేసిరి.

మారకము

ఆర్థికసభ్యు డ్లి జవాబుచెప్పెను:—హిందూదేశముయొక్క మారకమిప్పు యల్లలోలముగానున్నదని నే నంగీకరింపజాలను. మీదుమిక్కిలి హిందూదేశములోని ధరల కొక విధమైన నిలుకడనిచ్చినందుకు బాధ్యతగల యధికారులు తమవిధానమునకు సంకెంపపలసియున్నది. కడచిన కొన్ని సంవత్సరము ననుండి యిట్టి నిలుకడ యేదేశములోను లేదు కరెన్సీగూడ బలమైనదిగానున్నది అవకాశము వచ్చినప్పుడు చింతన నిలుకడ నిచ్చుటకు ప్రయత్నము చేయబడును. వేదించుటకు స్వీకృతముల వారు తేచ్చిన విషయములపై కొంతమంది ఫిర్యాదులు చేయుటయు దానివిధా అధికారులు చర్చదీసికొనుటయుగూడ పారబాట్లని నాకు తోచుచున్నది. మారకములో నిలుకడ నేర్పరచుటకై అప్పుడు ప్రయత్నించుట కేవలము లేవన అసమయము నన్నసంగతి లేరువారి చిరతవలనను రూపావేనది 1920 లో చేసిన తప్పు యాధమునకు పూర్వ మున్న రేటును మార్చుట గాదు. క్రొత్త రేటు నేర్పరచుటకై సమయము కాని వేళయందు ప్రయత్నించుట సమయముకాదని తోచినంతవరకు అటువంటి తప్పును మరల చేయకుండ నుండాలననియే నేను చెప్పుచున్నాను 1 షి-4 పెన్సీలరేటునుగలది యీసంఘమువారు గొప్పచేయుచున్నారని నేను తలచుచున్నాను ఈరేటు నీ సంఘమువారు పర్యేక్షకుగా పనిలోమైనదానిగా నేల యెంచవలెనో నాకు తెలియలేదు. చుట్టుప్రక్కల పర్యేక్షకులందు 4 రలు పెరుగుచున్నంతకాలమును క్రమముగాగాని ఒక్కసారిగాగాని మారకపు రేటును 1 షి-4 పెన్సీలరేటు మార్పుటవలన లాభము కలుగగలదు. మారకమువలన మార్పుల పొందునది తిగుమతిచేయబడు వస్తువు

లము గాన ప్రపంచములో ధరలగల విషయము గోరు నులు వాటిమీదగా నింతటి సరకులతో సంబంధ మున్నను లేక పోయినను చేతము లో నిధర లన్నిటిలోను మార్పులు కలుగును.

కరెన్సీ, మారకముల విషయమున నిండియా దొరతనము వారి చర్చను జూచినట్లయిన నితర దేశములయొక్క డ్రేమును గాపాడవలెననే యుద్దేశ్యములేప్ప వేరొక సమాధానము గానరావని సంఘమువారి వ్యవహారము అధికసభ్యుడు కాదని యిట్లనెను:—మీ రివిషయములలో నిటువంటి అనుమానమైన వైఖరిని మానివేయవలెను. హిందూదేశమునకు నష్టమైనపద్ధతి గ్రేటు బ్రెటునుకును నష్టమనియే మీరు నమ్మవలెను. ఒకవేళ ఎప్పుడైన అటువంటి సందిగ్ధావస్థ వచ్చినప్పుడు ఇండియాప్రభుత్వసభ్యుడు గావున నుండు నేను హిందూదేశ డ్రేమునునే ఆలోచించెదను.

వర్తకసంఘమునకు హెచ్చరిక

ఇంగ్లాండ్ సంగతులను సహకారములో పాల్గొనుటకు బొంబాయి వర్తకసంఘమువారు ముందురావలెను. ఇంగ్లాండులో బ్రిటిషువారందరును హిందూదేశ ప్రజలతో సహకారమును నహించి పనిజేయుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. కాని యీ సహకారము 1919 ఆగష్టు ప్రకటనను 1919 ఇండియా దొరతనము వారి శాసనమును అమలులో పెట్టుటకు మార్చిమీదగా హిందూదేశముయొక్క అధికారిశబ్దధికారకై యున్నవి; అధికమునగా వ్యవసాయ పారిశ్రామిక వాణిజ్యములు మొదలుగాగల వాటి కన్నింటికిని సంబంధించినది.

ఇంగ్లాండునకును హిందూదేశమునకును రాజకీయ సంబంధము లుండుట రెండు దేశములను లాభకర మని నమ్మిడివారలలో నేనొకడను.

కరెన్సీ కమిషను

కరెన్సీ కమిషనువారియంద రెట్టిలోపము తెంచకుండ ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మారకమును హెచ్చించుటకు ఇండియా దొరతనమువారి కిష్టములేదు, అనగా 1 షిల్లింగు 6 3/16 పెన్సీలకు మారకము మించుటకు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపరు. మారకము, కరెన్సీ విధానములను విచారించుటకై నియమింపబడు కమిషనునుగలది నేను కొంత జాగ్రత్తగా మాట్లాడవలసియున్నది. కమిషను నేర్పాడు యునప్పుడు హైందవ ప్రతినిధుల నందు నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారి కుద్దేశ్యము కలదని నేను గట్టిగా చెప్పగలను వారు విచారించువిషయముల పెక్కులు కలవని భారతశాసనసభయందే స్పష్టముచేయబడినది. బంగారు కరెన్సీ యుండుట హిందూదేశమునకు డ్రేముకరమగనో కాదో తెలియజేయవలసినదని కమిటీ నడుమనట్టి ఏర్పాట్లైవియు లేవు. కరెన్సీ కమిషనువారు విచారణ పూర్తింభించు లేదని గురించి యిదివరలో చెప్పిన దానికంటె నేక్కునగా చెప్పుటకు సాధ్యము కాదు. హిందూదేశములో కమిషను నేర్పాటు చేయు లేదని యింగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్డును తిరిగి స్థాపించుటకు చాల సంబంధము కలదని అందరను గుర్తింపగలరు స్టర్లింగు విలువలోను బంగారు విలువలోను డాలరు విలువలోను ఆ క స్ట్రీ త్తు గా కలుగు మార్పులన్నియు తొలగి పోవుటవలన చిక్కులలో గొప్పచిక్కు తొలగిపోయినది. లండనులో జరుగుచున్న సంభాషణలకు ఫలితముగా బాధ్యతగల యధికారు లొకతీర్మానమునకు వచ్చి ప్రకటనలుగానించువరకు బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారి రోషికపట్టి యుండవలెను. మారకమును రెండు షిల్లింగులనుండి 1 షిల్లింగు 6 పెన్సీలకు మార్పుటకు శాశ్వతచర్య లుంబించుట యీసంఘమువారి కిష్టమని అధ్యక్షుని యుపన్యాసమువలన నాకు తెలిసినది. అదియే యభిప్రాయ మైనయెడల అధికారిద్వారా తెలియజేసికొన్నట్లయిన ప్రభుత్వమువారు తప్పక యావిషయ ములోచించెదరు.

ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి సేవపత్రికను ఋణాభ్యుపగారములను సాగింపనందులకు అధికసభ్యుడు కారణములను వివరముగా తెలియజేసెను.

ప్రతి యెక్సెన్సపన్ను విషయమై అధికారికము లనుకూలించిన వెంటనే ఇండియా దొరతనమువారికి ఆ పన్ను తొలగించు సుద్దేశ్యము కలదని చెప్పిరి.

ఇహను పోటీని గురించి తానుహిందూదేశములో లేనప్పుడు ఏమి జరిగియుండెనో ఏమిజరుగకుండెనో తానేమియుచెప్పజాలననియు, ఆ పోటీవలన ఇండియా ప్రభుత్వమునకును అందు అధిక శాఖకంటె వాణిజ్యశాఖ కెక్కువగాను కలిగినమార్పులను తాను సిద్ధాకు చెల్లినవెంటనే తెలియజేయుదనని చెప్పెను. ఋణాభ్యుపగారములపై హిందూదేశముయొక్క వాణిజ్యవాహారాభివృద్ధిని గోరువారందరును ఆమోదించితిగినంతవలమును తెచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచునని చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్రంథస్వీకారము

జీవబ్రహ్మైక్యవేదాంతరహస్యము

ఈ గ్రంథము శ్రీపరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారిచే, ద్రావిడభాషలో రచింపబడెను. దక్షిణదేశముం దంతటను, గ్రంథము విశేషవ్యాప్తిగాంచెను. ఇది ఆంగ్లభాషలోని కనువదింపబడెను. తోలేటి సుబ్బారావు పంతులుగారు దీనిని తెలుగుభాషలోనికి తర్జుమాచేసి, ఆంధ్రులకు మహాపాకార మొనర్చిరి. అనేక దుర్గావ్యా విషయములు సులభముగ బోధింపబడుటచే, ఎల్లరును ఈ గ్రంథమును పఠించుటకు పిలువ నున్నది. ఉపనిషత్సారమును, శంకరసిద్ధాంతమును, కడు చక్కగ తేటపరుపబడినవి. సంసారతాపత్రయమునండి విముక్తులై, పరబ్రహ్మస్వరూపమును గ్రహింప నాసక్తులగువారి కీగ్రంథ మెంతయు సుపయోక్తముగ నుండునని చెప్పగలము. మాయాస్వరూపమును, దానినుండి విడివడి ఆత్మజ్ఞానము పొందు మార్గమును, సుబోధకము గావించబడినవి. దాశేషా, పుత్రేషా, ధనేషా, అను ఈషాత్రయమును జయించి ముక్తి బొందుట ఎటులో చూపుటకు, పలువిధములగు నిదర్శనములు సూచింపబడినవి. చెప్పట వేరు, జేయుట వేరను నిందకు బాలుగాకుండ, గ్రంథకర్త సన్నాహక్రమము స్వీకరించి అనుభవజన్యజ్ఞానమును వ్యక్తపరచుటచే, గ్రంథపు విలువ మరింత యధిక మగుచున్నది. ప్రాచీనగ్రంథప్రమాణము లనేకము లుదాహరింపబడి, కఠినముగ జీవబ్రహ్మైక్యసమస్యను సులభగ్రాహ్యము గావించుచున్నవి. ప్రాణాయామమునుగూర్చియు, యోగాభ్యాసమునుగూర్చియు, గ్రంథకర్త వివరించిన యనుభవములు, సాధకునికి దిక్పల్కి తోడ్పడగలవనుటకు సందియములేదు. బంగారమునకు వెలిగారము తోడయినటులు, ఆంధ్రానువాదము, సరళమై, సుబోధకమై, భాషాంతరీకరణముని తోపకుండ జేయుచున్నది. గ్రంథప్రాశస్త్యమున కీయనువాదము మిగుల సహాయపడుచున్నది. ఇట్టిగ్రంథమును, పఠించి తరించుట కాంక్షయు పూనుకొందురని నమ్మెనము. అమూల్యములగు విషయము లనేకములు గలిగి, ఏకపంచల పుటలుగల యుత్తమ గ్రంథమునకు వెల చూడు రూపాయలు మాత్రమే నిర్ణయింపబడినది. ఆంధ్రపత్రికా ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితమై, చదువుట కంతయు మనోజ్ఞమై యొప్పుచున్న యీగ్రంథమును పలయువారు, చెన్నపురిలో, పెరంబూరు బారక్కునందరి, ఆ. రాజగోపాలు అందుకంటెనీనారికి వ్రాసిన బహుయగలరు.

*** * * * *
దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు జీవితము

శ్రీయుత కోనవేంకటరాయశర్మగారిచే రచింపబడిన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు జీవితము, సకాలమున ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రుల హృదయములన్నియు చిత్తరంజననివంతు తిరిగియున్న యీ సమయమున, ఈ గ్రంథమును పఠించుటవలన, ఆ మహామహనిమగ్న మనలంబించుటకు ప్రోత్సాహము గలుగక మానదు. ఆంధ్రభాషయం దిట్టి గ్రంథములను ప్రచురించుట యరుదు. గ్రంథకర్తగా రింకను ననేక యుపయుక్తగ్రంథములను ప్రచురించుటకు ఆంధ్రులు వారికి తర ప్రోత్సాహ మొనగ గోరెదము. ఈ గ్రంథము సుబోధిని గ్రంథనిలయమునందు 11వ కుసుముగ ప్రచురింపబడినది. చిత్తరంజనని జీవితమును సమగ్రముగ వెలుపుటయ గాక, వారి మరణపుత్రాంతము గూడ చేర్చబడినది. గ్రంథము సులభమునైతిలో రచింపబడినది. శ్రీయుత ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు పీఠికను వ్రాసి గ్రంథకర్తను ప్రశంసించిరి. ఆంధ్రు లీగ్రంథమును చదివిన, తప్పక లాభముగాంచగలరు. సుబోధిని గ్రంథమాలా చందాదారులకు 0-8-0 లను, ఇతరులకు 0-12-0 కును గ్రంథము విక్రియింపబడును. పలయువారు, సుబోధిని గ్రంథనిలయము తెనాలి అని వ్రాసిన బహుయగలరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

4-7-25 తదివారమునుండి 10-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 తది, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 నిలి మాడ ప్రదర్శనము గలదు.
పాటిస్ క్రొత్త శీరియల్
రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (2 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు నమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుందుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగచేసి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0 12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్కసంపుటమునకు ఆద్యార్థముగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

వోకచోటు:—

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టిపేటి, జి. టి., మద్రాసు

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ప్రభుత్వ ఋణపత్రములు

మార్పుకొను మరతులు

యుద్ధఋణములు ఇతర ఋణములను కైకొనినపుడు ఇండియా ప్రభుత్వమునా కొనంగిన ఋణపత్రములను (బాండ్సు) నగదు జేయటకుగాని, యితర పత్రములతో మార్పుకొనుటకు గాని ఉంచవలసిన మరతులను మద్రాసు గవర్నమెంట్ జూను 30వ తేదీన ఇట్లు ప్రకటించిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమునాగు. నిగవప్రకటన తిరిగి ప్రచురించిరి:

సిద్ధా, జూను 30:—జూలై 13 వ తేదీనుండి సెప్టెంబరు 12వతేదీ 1925 వరకు.

ఆర్థికశాఖ.

(ఎ) నూటికి 5½ వడ్డీ గల 1925 యుద్ధఋణపత్రములు, 1926 సం॥ 6 రూ॥ వడ్డీ ఋణపత్రములు గలవారు వాటిని 1945-55 రూ 5 వడ్డీగల రాబడిపన్ను లేని ఋణపత్రములగవో లేక నూతనముగా వెలువడు రూ 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు 1935 గవో మార్పుకొనవచ్చును.

(బి) రూ 6 వడ్డీ 1927 పత్రములు, రూ 5½ వడ్డీ 1928 యుద్ధఋణపత్రములు గలవారు ఇష్ట మున్నచో వాటిని రూ 5 వడ్డీ గల రాబడిపన్ను లేని 1945-55 పత్రములుగా మార్పుకొనవచ్చును.

రూ 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని ఋణము

తీర్పులేదీ:—అదివరకే చెల్లించబడుచుండుచో యీ ఋణము 1955 సం॥ అక్టోబరు 15 వ తేదీన సరిగా (at par) చెల్లించబడును: కాని 1945 అక్టో 15 వ తేదీ వాటిని పివప నెప్పుడైనను మూడుశతల నోనీసు యిచ్చి ఋణము తీర్చినేయు ఆధికారము ప్రభుత్వమునాకి కుండును.

వడ్డీ:—సాలునను నూటికి 5 రూ॥వోప్పన ఏప్రిలు 15 వ తేదీన, అక్టోబరు 15 వ తేదీన చెల్లించబడుచుండును.

ఈ వడ్డీపై రాబడిపన్ను విధింపబడును కాని యితర రాబడులపై పన్నులేదు విధింపబడుటగాని ఇది లెక్క చేయబడును. దీనిపై సూపరుటాక్సు వేయబడును.

డిప్రెసియేషను ఫండు:—ఋణపత్రముల ధర రూ 100 లకు తగ్గిపోయినపుడు వాటిని థానేకొని కద్దుజేయుటకుగాను ప్రభుత్వమునాగు ఈ ఋణములపై కద్దుజేయుచుండి నూటికి 1½ నూ॥ ప్రత్యేకించి డిప్రెసియేషను ఫండుగా నుంచవచ్చును. ఈ ఫండు 1919, 1920, 1923, 1924, సంవత్సరములలో నొసంగిన పత్రముల ధనమునుండి యీసంవత్సరము పత్రములనుండి గూడ పను చెయబడును. ఇకముందెప్పుడైన ధర రూ 100 పోయినపుడు పత్రము లొసంగినచో తిరిగి తగ్గిపోయినపుడు కొని వాటిని కద్దుజేయుటకు యీఫండు వినియోగించబడును. ఇక ముందెప్పుడు నా రు రూపాయలు బాండులు 95 తక్కువగా విక్రయింపబడినపుడు.

రూ 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు

తీర్పు, తేదీ:—ఈపత్రములను 1935 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన చెల్లించురు.

వడ్డీ:—నూటికి సాలు 1-కి రూ 5 చొ॥ మార్పు 15 వ తేదీన సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన చెల్లించబడును. ఈ వడ్డీపై రాబడి పన్ను విధింపబడును.

మార్పుకొను మరతులు

5½ వడ్డీ యుద్ధఋణములు 1925

రూ 100, 1925 యుద్ధఋణపత్రముల నగదుకు బదులుగా.

(1) రూ 5 వడ్డీతో రాబడిపన్ను లేని రూ 100 ఋణపత్రము, పైగా రూ 8 నగదు ఒసంగబడును. క్రొత్తపత్రము నకు 1922 అక్టోబరు 15 తేదీనుండి వడ్డీ కట్టబడును. 1925 సెప్టెంబరు 15 వతేదీన చెల్లించబడుచున్న 5½ వడ్డీ అర్ధసం త్సరము వడ్డీ మొత్తము, ఆపట్టిసంచి అక్టోబరు 14 వ తేదీ వరకు రావలసిన వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే నూతనపత్ర మొనరింపవచ్చును చెల్లించెదరు. లేదా,

(2) రూ 5 వడ్డీ 1935 పడెండ్ల ఋణపత్రము రూ 7 నగదు చెల్లించబడును. నూతన పత్రమునకు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ కట్టబడును. సెప్టెంబరు 15 తేదీన రావలసిన అర్ధ సంవత్సరము వడ్డీ ముందుగానే చెల్లించబడును.

రూ 6 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు 1926

1926, రూ 6 వడ్డీ ఋణపత్రములకు బదులుగ

(1) రాబడిపన్ను లేని రూ 5 వడ్డీ ఋణపత్రముల పైగా రూ 1½ నగదు ఒసంగబడును. నూతనపత్రములకు 1925 అక్టోబరు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ యుండును. రూ 6 చొప్పున అక్టోబరు 14 వ తేదీనకు రావలసిన వడ్డీ ముందుగానే చెల్లించబడును. లేదా,

(2) 1935 రూ 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు, ఇవిగాక రూ 5½ నగదు ఒసంగబడును. నూతనపత్రము వడ్డీ సెప్టెంబరు 15 తేదీనుండి నచ్చును. అంతవరకు రావలసిన రూ 6 చొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

రూ 6 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు 1927

1927 రూ 6 వడ్డీ పత్రములకు బదులుగా రూ 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని పత్రములు రూ 2-4 నగదు ఒసంగబడును. నూతన పత్రము వడ్డీ అక్టోబరు 15 వ తేదీనుండి నచ్చును. అంతవరకు రావలసిన రూ 6 చొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

5½ వడ్డీ యుద్ధ ఋణము 1928

1928 యుద్ధఋణపత్రములకు బదులుగా రూ 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని ఋణపత్ర, రూ 5½ నగదు యివబడును. నూతనపత్రమున 15 వ తేదీనుండి కట్టబడును. అంతవరకు రావలసిన రూ 5½ చొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

పదరు గజెటు ప్రత్యేకప్రచురమునందు యీఋణపత్రముల మార్పులనుగూర్చి మరికొన్ని సవరింపబడుటగూడ వివరింపబడినవి. మార్పుకొనుటకు చరఖాస్తులు పెట్టినచో యీ దినుష కార్యాలయములందు పుచ్చుకొనబడును:—

ఇంటిరీయలు బ్యాంకు స్టాంప్, కాఫీకార్యాలయములందు, కలకత్తా కలెన్సీ కలెక్టరు కచేరీయందు, బొంబాయి, ఢిల్లీ కలెన్సీ డిప్యూటీ కలెక్టరు కచేరీలందు, మద్రాసు, ఆళాం టెంటు జనరలు కచేరీయందు, ప్రభుత్వ టెజరీ, ముద్రాక్షరశాలందు.

రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల: బెజవాడ

ఈ క్రిందివిషయము ప్రకటనగా మంపబడినది. ఈసంస్థను రామమోహన ధర్మ వైద్యశాల హాలకసంఘమువారు స్థాపించి ఆంధ్రఆయుర్వేద వైద్యసమైక్యతను కనుబట్టుగా చేసియున్నారు. ఇది ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని మధ్యభాగమున బెజవాడయందుండుటచే ఆంధ్రదేశపు ఉత్తర పశ్చిమ ప్రాగాంగముల యందుండు ఆంధ్రుల కందరమను అందుబాటులో నుండును. ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠముయొక్కయు ఆంధ్రవైద్యమండలి యొక్కయు కళాశాలాపాలకవర్గముయొక్కయు నిర్ణయమున నీ కళాశాల నడుపబడును. పాలకవర్గమును ఆంధ్రవైద్యమండలియే దీని పరిపాలనమునకై ఉపసంఘము నొక దాని నెన్నుకొనియున్నారు. ఆ యుపసంఘము దీనిని పరిపాలించును. అందుచే నీది ఆంధ్రాయుర్వేద కళాశాల యన నొప్పుగలదు.

ఈ కళాశాలయందు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము వారు ఏర్పరచిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి సంస్కృతభాష చదువువ్రాయును. తెలియనివారినిమి త్తము "వైద్యవిద్యాకో" పరీక్షకును నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారు ఏర్పరచిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి సంస్కృతభాషను చదువున వ్రాయును. నేర్చియుండువారినిమి త్తము "భిషక్" ఆయుర్వేదవిశారద" పరీక్షలకును విద్యాశీక్షణ మొసంగబడును. బెజవాడ నగరమందలి ఆశ్రయము పలుకుబడిగలవారును నగు పెద్దల నేతలును స్థానికసంస్థలను ఈ సంస్థకు అనేకవిధముల సహాయమొనర్చు బానికపహించియున్నారు. ఆంధ్రవైద్యసౌదరులందరూ శ్రద్ధవహించిన నీసంస్థ మన మండలియాజమాన్యమున చాల నభివృద్ధిపంది ఆంధ్రదేశమధ్యమన చాల పెంపెక్కి పుకాశింపగలదు. ఈ సంస్థలన మన ఆంధ్రవైద్యమండలియు ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవిద్యాపీఠమును భారత భాగమందలి అన్ని ప్రాంతములకంటె చాల పున్నిధి నందగలదు. ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠముయొక్క ఆభిప్రాయములు విలక్షణములుగ నుండుట మన పత్రికా పాఠకులకు విశిష్టమై యున్నది. ఇట్టి యాత్మోన్మేషాయములను లోకమునకు అనుభవపూర్వకముగ జెల్లడించి ఆయుర్వేదమునకు సభ్యులగు నభివృద్ధి కలుగు మార్గముల జూపుట కీసంస్థ ఆంధ్రవైద్య సమైక్యతనున కెంతయు మంచి సాధనముగ నుండును. అందుచే ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠసభ్యులును ఆంధ్రవైద్య సమైక్యత సభ్యులును ఆంధ్రవైద్య సౌదరులందరూ రామమోహనరాయల నామముతో స్థాపితమైన ఈ ఆంధ్రఆయుర్వేద కళాశాలయందు అధికమగు ప్రయత్నము ఆదరమును అభిమానమును చూపి దీని యభివృద్ధికి తోడ్పడుదురని కోరుచున్నారము. ఆంధ్రవైద్య లండనును తమ విజ్ఞుల నీ కళాశాలకంటి విద్యాశీక్షణము చేయింప గోరుచున్నారును. ఏడెనిమిది సంవత్సరములనుండియు ఆయుర్వేద విద్యాశీక్షణముల విషయమున మనము (ఆంధ్రులము) మాపుమందు క్రొత్తపుంతలను ఉత్తమమార్గములను అవలంబించి మన కళాశాలయందు విద్యాశీక్షణ మొనర్పబడును. ప్రాచీనాయుర్వేదవిద్యాపీఠముల సరియైన మార్గమున శీక్షణ యొనర్పబడును. సంస్కృతభాష తెలిసినవారికిని తెలియనివారికిని అనుకూలములగు రెండువిధములగు శీక్షణములను ఆమహాత్ములు కల్పింపబడినది. ఆంధ్రులందరు దీనిపై నాదరముమాపుదురగా!! (ఆంధ్ర వైద్యసమైక్యత పత్రిక)

రైలుపట్టాలనుండి తొలగిపోవుట

రావల్పిండి, జూలై 3:— రావల్పిండి శివజనలు సూపరింటెండెంట్ టిట్లీ తంతు శేయుచున్నారు. పెనువర్తి రావల్పిండి మార్గమందు సంతివాలు, కాంపురైలుపురులకు మధ్య 504వ మైలువద్ద 108 నంబరుగల సామానుబండి యింజను వెనుకనున్న 6 సామానుపైలెంతో పట్టాలనుండి గం 5-30 లకు తప్పిపోయెను. దీనికి గారడమేమనగా నధిక వర్షములచే నీరు ప్రవహించి మట్టికొట్టుకొనివచ్చి పట్టాలనుకట్టి వెయ్యుటచే నీ ప్రమాదము తలపడినది. తోసాలు దీనికొనిపోవురైలు, ప్రయాణికుల గొనిపోవుబండి కాంపురైలుపురు, బాసాలు, గోల్రాద్దూరా పోవుచున్నవి. కాని 11 వ నంబరు యొక వకుపోవు బండి 12 వ నంబరు దిగుననుపోవు బండినుండి ప్రజలు బండ్లలోనుండియే మార్చబడిరి. గోల్రాద్దూర ప్రభావమార్గముతోగలవులకు లాచెన్నుపురము గోల్రామపట్ట తిరుగుటకు బండ్లెక్కువబడినవి. గోల్రామిడుగా సావేరియను ట్రేక్కులు లుకాకొక బండి నడపబడుచున్నది. దీనివలన నితర రైల్వలుగల మార్గములబడి పోవువారికి యూరపు మొదలకు విచేతములకు బోవువారికి సౌఖ్యము కాలగలదు. 4 నంబరుగల తోసాలు రైలు రెండవతేదీని మట్టి యొడుగుంట లాలస్యమునటుపహడ నట్టిదేకారణము. అది అటుక్కున కైరాబాదులమధ్య మార్గము కప్పపడుటవలనక కలిగినది. ఆమెయిలుబండి రావల్పిండిలో నయిదు గంట లాలస్యముగ బయలుదేరెను. కాంపురైలుపురము సంతిపురకుమధ్యమార్గము మూడవతేదీ 7 గంటలకు సరిచేయబడినది. మఱు రావల్పిండి, పెనువర్తిలకు సరిగా మార్గమేర్పడినది. (ఆంధ్రపత్రిక)

జాతీయమహాసభాసభ్యత్వ

నియమము మాటవలెను

అన్ని సభ్యులకును మహాసభయందు తావుండవలయును ప్రభుత్వము మనయొప్పుతముల నేడేర్పనిచో శాసనసభిక్యార్మమునకు, పన్నులనీయకుండుటకు సిద్ధముగానుండవలయును

అనూహదాదా, జూలై 3:— నేటిసాయంత్రము బహిరంగసభ జరిగెను. దానిలో కేంద్రశాసనసభ్యుల యగు వి. జె. పటేలుగారి నిట్లుపన్యసించిరి.

గుజరాతురాష్ట్రము కేంద్రశాసనసభకు జన్మదాను మెహతాగారి నెన్నుకొనినందుల కక్షేపణింపఁచియున్నది. దేశబంధుడు, మహాయోధావ్యమన దురదేంద్రుడు. స్వరాజ్యసక్తును ను బాగుగా స్థాపించి రెండుసంవత్సరములలో రెండురాష్ట్రములందైన ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియైను. కాని గ్రామనిర్మాణము కానిదే తుదికార్యములగు శాసనసభిక్యార్మము, పన్నులనీయకుండుట జరుగుట దుర్లభము. దేశమునకంతకు నొక్కజాతీయమహాసభ దక్కని తరసంఘములుండగూడదు. ఇతరసంస్థలన్నియు దానిలోనే యుండియుండవలయును. జాతీయమహాసభ యితర సంస్థలనుగూడ సభలోపాలుండునటులును, విరోధసంస్థలనేర్పరచుకుండునట్లును స్వజాతీయకార్యక్రమమును నిర్ధరింపవలయును. స్వల్పసంఖ్యాకులుగల సంస్థ లధికసంఖ్యాకులుగల సంస్థలను తమవైపునకు ద్రిష్టవశిస్ట ప్రయత్నము నేయవలయును. అందుకొఱకు మితవాదులు, స్వతంత్రులుగూడ జాతీయమహాసభలోని కీ వచ్చునట్లు చేయవలయును. పైసంఘములను మహాసభలో చేరకుండఁజేయు టెక్నాయుడెంబడిక, నాలుమరతు దీనివేయవలెను. జాతీయమహాసభ జాతీయసంస్థ దానిప్రధాన మాత్రముల నంగీకరించిన వారి కిం దు స్థానముండి తీరవలయును. మితవాదులను, స్వతంత్రులను జాతీయమహాసభలో చేరినను తేరకపోయినను, వారు చెరుటకవకాశములు మాత్రము కల్పింపఁబడివలెను. జాతీయమహాసభాపాలనా సూత్రములను జాతుకన నేయరాదు. కాన జెంటి నే జాతీయమహాసభ కార్యసంఘమును గాని ప్రభుత్వసమావేశమునుగాని గూర్చి పూర్వపు సంధావనలోనే నిలువజేట్టి, స్వసంఘములు గలవి జాతీయకార్యక్రమము నొకదాని చేర్చబడవలయు ననిరి.

నిమ్మల సమ్మదాను మెహతాగారి దుపన్యసించునట్లు గూడ దేశమందుని మరణమునకు వగచుచున్నవి. ఆయన ఫరీదుపురోపన్యాసమే యాయనకు రాజకీయములం దనుసరణీయమగుస్ఫూర్తి. దాని నాచరణలో టెక్నాయుడెంబడిక సమయము వచ్చినది. ఆ ఫరీదుపురోపన్యాసమున దేశబంధుడు, తమదేశమునకు తప్పక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమిచ్చు సూచనలను నిశ్చయముగ చెలి యుచ్చుచో తాము సంతోషింతుమని చెలిపెను. అట్లే వారియ్య కొననిచో శాసనసభిక్యార్మము, పన్నుల నీయకుండుట గావించవలసి యుండును. జాతీయమహాసభవారి యాదేశమయినప్పడు ప్రధానమున శాసనసభిక్యార్మమునకు తాను సిద్ధముగ నుంటి నని మెహతాగారు నుడివరి. 1926 వ సంవత్సరము జనవరి మొదటి తేదీ కైనను ప్రభుత్వము ప్రజల యొప్పితము లిడేర్పనిచో ను మారు లక్షమందిగాని, 50 వేలమందిగాని యాదాయపు పన్నుల

నెగబెట్టి యితరులకు మార్గదర్శకులు కావలయును. నడితెర గతులవారే ముందువారికిని, పన్నుసాయనాగలను మార్గదర్శకులుగా నుండవలయును. నడితెరగతులవారు పన్ను నీయకుండుటవలన చెడిపోరు. రైతు లలుగాక వారు చాలబాధ పొందుటలసి యుండును. అట్టి శాసనసభిక్యార్మమునకు, పన్నుల నీయకుండుటకును, మితసంబంధమును పోరాటము లేదు గాన సుజరారు నంగరాష్ట్రములు సిద్ధముగా నున్నవి. (ఆంధ్రపత్రిక)

బక్రిదు పండుగ

శాంతముగ గడచిపోయెను

అలహాబాదు, జూలై 3:— ఏ విధమున వికృతులుగాని ఆచరణములుగాని సంభవించకుండ అలహాబాదునందు బక్రిదు పండుగ జరిగెను. (ఆంధ్రపత్రిక)

నాగపట్టణము, జూలై 3:— నాగపట్టణము నాగూరు లందు శాంతముగ బక్రిదు పండుగ జరుపబడెను. (ఆంధ్రపత్రిక)

శిర్డీ, జూలై 3:— నేటి ఉదయపు బక్రిదు పండుగ శాంతముగ జరిగినను చుండగొండ అలరింపుచు మానలేదు. సదారుబజారు దగ్గర నున్న టలివాడనుడివద్ద నెవడో ఎముకలను మాంసమును పాలవేసెనని మధ్యాహ్నము పండ్రెండుగంటలకు కొందరు హిందువులు రిపోర్టు చేయ పోలీసు కమిషనరు, డిప్యూటీ కమిషనరు ఆ ప్రాంతమునకు వెళ్లిరి. పోలీసు యీ విషయమై విచారణ చేయుచున్నారు. టాలీవాడనుండ గోవును అలంకరించి బలివేయుటకు ఒక మహమ్మదీయుడు దీసికొనిపోవుచున్నాడని పోలీసుప్రేషనులో మరియొకరిపోర్టు చేయబడెను. కాని హిందువులందులకు అడ్డుపెట్ట మునల్పాను గోవును సదరివేసి పారిపోయెను. గోవును, గోవుతోనున్న పిల్లవాడును పోలీసు ప్రేషనునకు దీసికొనిరాబడిరి. ఇరు పక్షముల ప్రేటు మెంటులను దీసికొని వారలు పోవుటకు మేజిస్ట్రేటు అనుజ్ఞ యిచ్చెను. భిక్షాదు రిజిస్టరు చేయబడెను. బక్రిదు పండుగ యనంతరము కేసు విచారణ చేయవచ్చును.

పానిపట్టణ బక్రిదుపండుగ శాంతముగా జరిగెను. కాని హిందూ, మహమ్మదీయ సాంఘిక లగవులు బహిష్కారము కాలేదు. (ఆంధ్రపత్రిక)

వర్ష పాతము

సిల్వా, జూలై 3:— తూర్పు సయ్యుక్తరాష్ట్రమువందలి వాయుభారము తేలికయగుటచే ఆ మట్టుపట్ల వర్షము హెచ్చుగ గురిసెను. దక్షిణబర్మాతీరమందు వర్షము దిట్టముగ గురియునునే యున్నది. కాని బెంగాలునందును మధ్యరాష్ట్రమునందును వర్ష పాతము తీరించినది. బంగాళాఖాతమున కుత్తరమున వాయు భారము తగ్గినది. దక్షిణ బర్మా, ఆస్సాము, ఉత్తరభాగము, చోటానాగపురము, సయ్యుక్తరాష్ట్రము, మధ్య యిండియా లందు వర్షసాధారణముగ నంటిను వర్షము గురిసెను. తూర్పు బీహారు, ఉత్తరపంజాబు, కొంకణము, మలయాళము, మార్గలం దచ్చటచ్చట వర్షము పడెను. ఉత్తరబర్మా, బెంగాలు, పంజాబు నందు వైశాలిమాలయందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను.

పాల్గు జేయరు 2, పెర్గు, బావాయి, డైమండుదీవి 3, మోర్యేను 1 1/2 మిల్లీమీ 1, అంకుల్ 4 కలుకం, రాంచి 1 1/2, హజరీబాగ్ 1, అలహాబాదు 2, ఖానుపురము 3, లక్నూబాపురం 6 ఆగ్రా, మసోరీ 1, డైరూహాను, ముక్తేశ్వరం, డోహాసి 2 నాగాంజలందు 3 ఆంకుళముల వాన గురిసెను.

సూచన:— మధ్యరాష్ట్రము, ఉత్తరబర్మాలందు అధిక మగ వర్షము కురియవచ్చును. (ఆంధ్రపత్రిక)

శ్రీ కృష్ణ వతార తత్త్వము

నకలపురాణాదర్శములనుండియు, మహావతార పారివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా నులభింప నుపయోగపడున నిర్ణయవ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగవట్లు అందుచు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషాంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుపాహరింపబడును. సాహాయమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవలన సాంధ్యపఠపడును. శ్రీకృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికీర్తనయొగజ్ఞానమార్గముల యెరువుల కిది కల్పకృత్తుము. మతభేదము లిదరిత్రమును జదివిన సమాప్తమునని గట్టిగా తెప్పగలను. ఇతర వేదతామ్రమును లిందుండవు. ఇట్టి యుక్తమగ్గంఘము చక్కగా ముద్రించి 320 పుటలకు దక్కినగాకయుండు ధైర్యముచేయించి మాడుకలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా వంపబడును. 12-0-0 లు చయచేయించువారి కేరలు పోషముని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగాదు. 1-0-0 ఆద్యాత్మతో జండావారులు తమ సమృద్ధిని చెబువలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతనేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఆంధ్రశ్రీమద్రామాంశము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర యు 12-0-0. వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

26, బాడే మదాను.

ఉత్తరములు చతురతో వ్రాయుపద్ధతి

ఒక ఉత్తరమును నేర్పుతో వ్రాయుటకు ఎంత చతురత కావలయునో మీకు తెలియునా? దానిని చదునట్టివారిని మైమరచునట్లుచేయు గొప్పకీర్తి దానికిగలదని మీకు ఎప్పుడైనను తెలుసుకొంటారా? ప్రస్తుతకాలమందు జయముకలుగుటకు ఉత్తరములు - వ్రాయుపద్ధతి తెలుసుకొనుట చాలముఖ్యము.

కె. ఎమ్. బె న ర్సి గా రి
Wide-World English Correspondence.
సహాయముచే సదగుపద్ధతులు చక్కగా నేర్పుకొనుడు

విషయములు

వర్తక, వ్యవహార సంబంధమైన ఉత్తరములు:— కష్టమహానుభావితో విరమతి, ఎగుచుకులనుగురించి వ్రాయు ఉత్తరములు, చిన్న వ్యాపారములు, విరమము, తపాల తంతిచిఫీసులు, కోర్టులు, న్యాయస్థానపు పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, యోగ్యతాపరీక్షలు, పెద్దముద్రాక్షరశాలలు, మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

కుటుంబ సంబంధమైన ప్రత్యుత్తరములు:— ఒకరికి పరిచయముచేయుట, అభివందనము, ఓదార్పు, స్నేహము, బంధుత్వము, సంఘము, దయా, సలహా, తుమాపణ, ఆహ్వానము, బహుమానములతో పంపు ఉత్తరములు మొదలగు సవిగల ఉత్తరములు.

పాఠశాలకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సాధారణమైన ఇతర ఉత్తరములు:— బిల్లుఆఫ్ ఎక్స్చేంజింగ్, క్రెడిట్ నోట్లు, బిల్లుఆఫ్ లెండింగ్, ఇన్ నాయిసు, ప్రామిసివోట్లు, బిల్లుఫారము, కంట్రాక్టుఫారములు, అగ్రిమెంటులు, చేబాలులు, వీలువ్రాయుపద్ధతి, విలాసమువ్రాయుట, మామూలుగావాడు పెద్దమాటలను వుడుచుచుండు నాక. సంబంధమైనపద్ధతులు, సర్కారుకు వ్రాయు ఉత్తరములు, తపాలాఫీసు నిబంధనలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, మిక్కిలి ముఖ్యమైనవాటి విషయమై వివరములు తెలుపు ఒక నూతన అధ్యాయముకూడ గలదు.

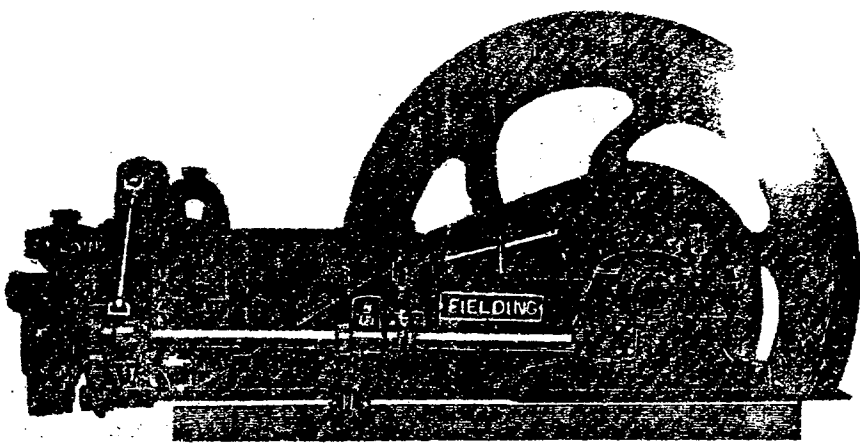
ధర 1 కి రూ 1-12-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

Industry Office Book Depot, Shambazar, CALCUTTA.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటుటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు కూడు ఆయుు ఇంజను

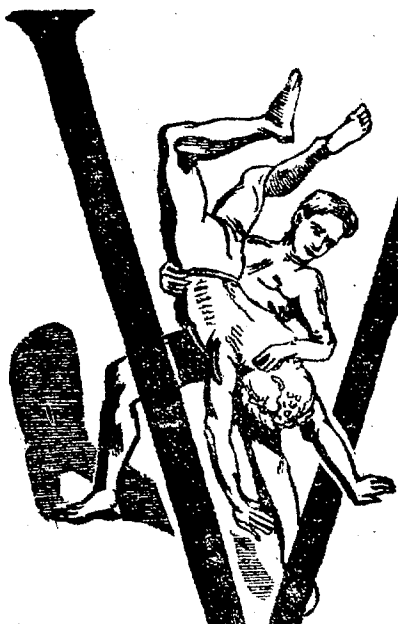
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చుల్లని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయులుతోనైనను అతిసంతుష్టికకముగా పనిచేయును. కూడు ఆయులు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యెంట్ల:—

కె. రెఫోస్ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టివిధి, మదరాసు. నెం 203 రు.

VIGOUR
Can Be YOURS

“నైట్” “వన్ దన్”

ఈ విశ్వవ్యాప్త ప్రసిద్ధి పురుష శాతులకు సంభవించు కఠిన బలహీనత, శుక్లశక్తి, నవ్రుంధత, స్వస్థ స్థూలము, అతీత శ్రమ సంభోగము వల్ల కలగిన చిక్కినవ్యాధిచిహ్నములకు నిస్సంశయమగు నివారిణి. ఇందులో (బ్రిట్ ష్ ఫార్మ్యూకోషియ) జీవక గ్రంథములవల్ల బయలుపడిన మిక్కిలి శుక్లమార శుక్రసేద బలవర్ధకావధముల (టూనిక్సులు) ముఖ్యముగా సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిలపటముచే తుదియైన యీ “వన్ దన్” అను సిద్ధావధము, నవీన రసవాద (Chemistry) వైద్యచికిత్స శాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయ చర్చలతో బయలుపడిన పరమలగు పట్టుకొనును. కలిగియు టూనిక్సులతో మిక్కిలి శ్రేష్టతమమైనవి సంతృప్తి ముగా నమ్ముచుగినది.

అతిబలహీనముగా నున్నప్పుడు “వన్ దన్” అనునది వైపూతగా నుపయోగించబడును. ఇది ఈక్రింద కనిపించునట్లు దొరకును:—

మదరాసు రాజధాని

సోల్ వజంట్లు

అయిన

దాదా అండు కో., కెమిస్ట్రీ, ఎన్ ట్ల నేడ్, మదరాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం జూలై నెల 4-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు

వియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
సువ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 8 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0	160 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0
పేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 186 మి. కొ. నూనె 182 0 0		
ఆముదము బా 1-కి ,,	138 0 0	134 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	185 0 0	
కూరపసుపు ,, ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,55	
కాళహ స్తిపాయకట్టు ,, ,,	70,75	
తెల్లము బా 1-కి రు	35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	32 0 0	33 0 0
చనరం ,, ,,	33 0 0	38 0 0
రవుండు ,, ,,	35 0 0	36 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు ,,	71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి ,,	18 7 8	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	253 0 0	256 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్రైర 226 పా గలవి	80 8 0	80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	64 0 0	70 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా	67 0 0	68 0 0

8. దూది

బోండావెస్తుబారువ 1-కి	రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	4 12 0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
నూకయేనుగ నెం 20 ,,	9 8 0	
జపాన్ నెం 20 ,,	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ తేలియ అయినను ,,	12 0 0	
వద్వాక్ నెం 24 1/2 ,,	10 0 0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి ,,	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె ,,	10 8 0	
నెం 22 ,, ,,	10 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్మ గు ,,	8 8 0	
నెం 14 1/2 ,, ,,	8 12 0	
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను ,,	7 6 0	
నెం 12 1/2 కొయిలుపట్టి ,,	0 10 0	
నెం 22 1/2 రంగవిలాస ,,	7 6 0	

సంపాదకులలో శ్రేష్ఠులు.

బహుమతిగా రకములన్నిటికంటే మేలైనది.

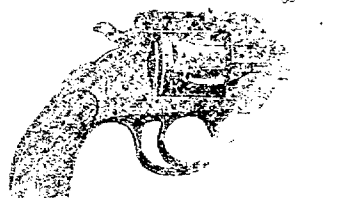
వెలలో సరసము.

రాజేశ్వరి బొర్రా క్కు సబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపురపులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ

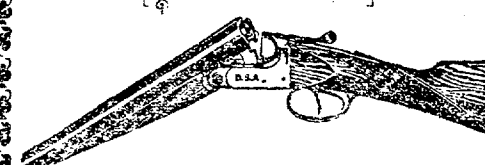
బెజవాడలో బొర్రా క్కు సబ్బు కంపెనీ వారిచే చేయబడ్డది.

ధరలు

సరసము.

క్యాటలాగు

ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆం. తోక విడుదలచేయు యెక్కనవి. [స్టాంపు రూ. 3 సం.]

నాగ్. నెం. 30, 32, 34 అంశములలో దొరుకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకో గొనినవికూడ దొరుకును. (8068)

యస్. వి. రామానుజుశెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ద్వితీయముద్రణము! త్వరపడు! త్వరపడు!! కొలదిప్రతులు మాత్రమే!!

క్రియత శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితముగు

సావిత్రి నాటకము వెల రు 1-0-0

ఇదివరకు ఆర్థరులకు సప్లయకానివారు తిరిగి ఆర్థరులను పంపవలయును

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారును,

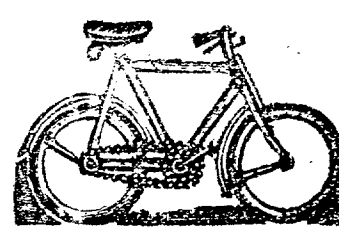
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారును ప్రదర్శించిన

దీ నాటక రాజమే

వలయువారు:— వ్రెండ్లు అండు కో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుదృఢమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

రడ్జివిట్ వర్త్ మాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు 1 కి ధర రు 190/-

రడ్జి ఎట్ వర్త్ వర్సు నెం 1 రు ధర రు 160/-

రడ్జి విట్ వర్త్ స్టాండర్డ్ నెం 25 రు ధర రు 139/-

ముఖ్యగమనింపు:— సరసమైన లాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు & ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, బ్రాంచి ఆఫీసు: నెం. 3 మాంటూరోడ్డు. 23, బ్రాడ్వే మదరాసు.

హిందూ ఛాందసులు-అస్పృశ్యులు

డా॥ జోషియా ఓల్డ్ ఫీల్డ్ గారు ఇంగ్లాండునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

హిందూ ఛాందసులకు బ్రాహ్మణులకు అస్పృశ్యులకుగల సంబంధముగూర్చి గాంధీగారు చెప్పిడి భావములను నేను శ్రద్ధగ పరికించుచున్నాను.

నేను తొలిసారి బొంబాయినుండి కత్తెవారు పోవుచున్న పుకు వ్యవస్థాపక వేడుకలలో బయటకు బోవునరికి ఒక పెదవిజ్ఞానక బాలుడగపడగా నొకనాణెము తీసి యిచ్చబోవునరికి నాతో నన్ను హిందువు ధోకము నాతోయిపట్టి వెనుకకు లాగెను. నేను ప్రమాదవశమున నైన ఆబాలుని తాకినచో నన్ను తిరిగి బండి లానికి రానియరని ఆయన చెప్పెను జాతిభేదముల బాగుగ గుర్తింపజేయుగల యీబాలుడు నాకిప్పటికిని జ్ఞాపకమున్నది.

జాతుల ప్రత్యేక విలువ నేను గుర్తించుచున్నాను. జీవి లేము శుభ్రవశమునకును టక్కు, గుణ సంపదన భిన్న భిన్న జేసికొనుటకు, ఉన్నతాశయములను పెంపొందించుకొనుటకు సాధనముగా ప్రథమమున ఈ జాతిభేదములు ఉపయోగపడె డివి. నేటికిగూడ ప్రజలు వివిధజాతులుగ ప్రపంచమండలము తారతమ్యము గల్గి యేయున్నారు.

ఈ సూచన ప్రకారము పరిణామమునకు ఇది అనుబంధముగనే యున్నది. అందువలనను ఒక ఉన్నతితరగతి గను, అసమము వన్నియు పెక్కువలెనగుటకు సుత్తింపబడుటకు ఈ యేర్పాటు ఒక సాధనముగ నున్నది.

ప్రస్తుతజాతివిభజనము కాలపరిణామమువల్ల చెడిపోయి నది. పూర్వకాలమున యీ ఉత్తమపద్ధతి యిప్పటి ఆర్థకులు మున్నగువారు తెలివిలేటలు లేక వక్రికి వక్రికి దించి, తేల్చాచకు డగు గౌతముని ఉన్నతోద్దేశమును తెలిసికొన జాలకున్నారు. ఇప్పటి ఆర్థకులు ఆమతములు కనిపెట్టిన మహాత్ముని ఉద్దేశ మును గ్రహించగలిగినచో జాతీయాన్నత్యము ఆధ్యాత్మిక తార తమ్యమునుబట్టి యున్నదేగాని భౌతిక సౌఖ్యముగాదని తెలిసికొన గల్గును. ఒకవర్గము జ్ఞానాభివృద్ధి చెందుచున్నకొలది జాతులు మారుచుండును. తక్కువ జాతీయుండి వైజాతి కెక్కుచుండు ననియు, ఉత్తమోత్తమడగు బ్రాహ్మణులకు అగృహగు కూ దుగని అస్పృశ్యులనుండి తొలగించి తనతో కూర్చుండజేయుకొన గల అధికార ముండుననియు తెలిసికొందున్నును. ఈ అధికార ము తెవత మైనది.

బ్రాహ్మణులిప్పుడీ అధికారమును గోల్పోయి, పూర్వ ఆశక్తిని తెలిసికొన జాలక పూర్వ పుటెన్నత్యము ననసరించి అస్పృశ్యులను ఎల్లకాలము దూర ముగ నుంచుచున్నారు.

గాంధీగారు మహాత్ముడగుటచే తన దిగ్గముగు దృష్టిచే తిరిగి ఆధ్యాత్మిక బ్రాహ్మణత్వము రాగల దని తెలిసికొను చున్నాడు ఆతని తలంపు జయము కాగలదు. జాతి విభజన యిట్లే యుండినను ఆర్థులగు ఉత్తములు అధమ జాతీయుండి తన నైతిక మానసికాధిక్యము లనుబట్టి ఉన్నతజాతిలోనికి మారుచుండగలడు. ఎవరి నైతిక మానసిక జ్ఞానాధిక్యమునుబట్టి అల్పాధికజాతితారతమ్యము లుగి డును. ఈ రీతిగ గౌతముని అభివృద్ధిమార్గము అమలునకు రా గలదు.

ఇండియాలో నేను బ్రాహ్మణునిగను, కొంతకాలము యోగిజీవితమును గడపుటచే, అస్పృశ్యులనుబడువారిలో కొందరి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసౌందర్యమును గమనింపగలిగితిని.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామ శాస్త్రి ఏ. కే. ఏ. సి వారి

క్రైరవర్ధని

తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేయు పథ్యములేని తియ్యని రసాయనము

వెల రు. 1-8-0 ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

మా యొద్ద ఇతర సుదృఢాయుర్వేదాపధములు లభించును. కోరువారికి కేల్లాగు పంపబడును.

రాజుల యొక్క ఆరోగ్యము

మీయొక్క కుటుంబములకు మీ బిడ్డలే రాజులు సమానమైనవారు కాబట్టి రాజులు పయోగించెడి యాహారమును పొందవలయునను స్వాతంత్ర్యమును మీబిడ్డలకును నున్నది. ఎంత శ్రేష్ఠమైన పాలుగా నున్నప్పటికిని రాజులయొక్క బిడ్డలకు సరిపడని సమయమున మీ బిడ్డలకును ఆయాహారము ఉపయోగపడదు. అయితే గ్లాక్సో నాలుగు రాజుల కుటుంబములలోని బిడ్డలకు యుపయోగపడుచున్నది. కాబట్టి ఆబిడ్డలందఱును మిక్కిలి సుఖముగా నున్నారు. ఈకారణము బట్టియే నేడే ఒక డబ్బాను తీయుము. బిడ్డలు మిక్కిలిదృఢశరీరులుగాను, మంచి యవయములతో సులభముగా పెరుటను గనునింపుడు. మీవైద్యుల ననుగుడు.

Glaxo

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గ్లాక్సో నాలుగు రాజులకు కుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
 టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగ్ అండు కో., లిమిటెడ్.
 (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

1888

జూన్ 15 తేదీన మువ్వల పంచమసోదరులు ఉరవ కొండనుండి గుంతెల్లకు పోవు మార్గమధ్యమునగల వజ్రకరూరు గ్రామమునకు నేడియో కార్మార్తమై ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు మూడుటికట్లనుకొని మోటారునం దాసీనులై యుండుతేరి సుందరమయ్యంగారను మోటారు ద్వారాగారు పంచములు కూర్చుండిన నేను మోటారునడుపుటలేదని శిష్యుడు పంచములను గురించి దీర్ఘవ్యాఖ్యాన మొనర్చజొచ్చిరి. అంతలో నచ్చటనున్న టికెటు కండక్టరును టికెట్లమ్మవాడును సమీపించి మోటారులో సుఖాసీనులైన పంచములనుజూచి తమనోట హీనోత్సలు చూచుచును క్రిందకుదిగుమని లాగజొచ్చిరి. పాపమా పంచములు తమకవసరమైన కార్యము కలవనియు టికెటు కొన్నా వనియు బ్రతిమాలినను ఇతర ప్రయాణికులు వారిని వెనుకభాగమున కూర్చుండజేసిన నష్ట మేమియు లేదని ఎన్నివిధముల శిష్యునను మువ్వల వినలేని కట్టుడపట ఆమువ్వల పంచములను మోటారునుండి దించివైచిరి బాపము వారు తమ ప్రయాణభంగమునకు విషాదమును వెంజల్లుచు వచ్చిన త్రోవనుజేరి పంచములు తమ భంగపాటునుగురించి ఉరిలోని పెద్దమునుష్యుల శేఖలలో చెప్పుకొన్నను యెవ్వరును చెవిని వేసికొనలేరి. మరుసటిదినము సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో అడ్మినిస్ట్రేటరుగ జూలై 11న తేది వాయిదా వేయబడినది. ఈవిషయము ఉరవకొండవాసులకు కలవరము జనింపజేసినది.

నిన్ను బాతులవారికి సమాన గౌరవస్వాతంత్ర్యము లావంకనిచో స్వరాజ్యసంపాదనకు అర్హులముకామని మన దేశీయ వాయుకలర మహాత్మ్యగంధిగారు ఘంఠాపథముగా శిష్యుల ప్రతిదినము వినుటలేదా? ఎందుకంత కలవరము?

బెల్లాం థామదానునాయుడు.

కర్నూలువార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

సానుధూ

జూన్ 28:—1 జులై మునిసిపల్ ఆఫీసు, మునిసిపల్ స్కూల్స్ ప్రైన్సిపాల్స్ సహా సెలవు ఇచ్చుటకున్న ఆసాయత్రం గాంధీమైదానములో దానుగారిని స్మరించుచు బహిరంగపథ జరుపుటకున్న మా మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించి వారు.

చాకలివారిసమ్మె

ప్రస్తుతంలో యీగ్రామంలో మోటారు జాన్తి అయినందున రోడ్లవీధి పనులు వెళ్ళరూడవని ప్రత్యక్షమవుటచే, వాండ్ల గాడివలను బండిలలో పెట్టిరి. ద్రవ్యమిచ్చి విడిపించుకొన్న ను పైగా సులూనివాండ్ల పకువులని తెలియగానే పోలీసువారు చార్జీ పెట్టెదరు. తిరిగి మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఖర్చిమానా విధించును. అందుచేత చాకలివారుమాత్రము

ఇప్పటికి సమ్మె తీసారు. 1 వాండ్ల పకువులకు యీకష్టము లేకుండా చేయవలెను. 2 చాకి బండ పన్ను పొవలెను. యింకా వారికుండు కష్టములన్నీ యీరోజు వాండ్ల కలసభలో తీర్మానించుకొందురు. అంతవరకు గ్రామంలో యెవ్వరిన ప్రములు వుత్తకగూడవనిన్ని అట్లు యెవరైనా వుత్తకినే కలసభ క్రింద రు 50 లు జరిమానా యివ్వవలెనని ముందు తీర్మానించుచున్నారు. ఇంకా సమ్మె సానునాయుడు

ఖర్చు

మా గ్రామములో నిదివరకు ఖర్చు కొరకుట చాలా కష్టముగా నున్నందున వర్తకలందరు ఖర్చుదిహా పెట్టులెనని ప్రయత్నిస్తున్నారని త్వరలో పెట్టుగలరు

మహాత్మునికి ఆహ్వానము

ఆంధ్రదేశమునకు మహాత్ముడు వచ్చినప్పుడు తగ్రామమునకుగూడ పిలిపించుటకుగాను, ఒక సంఘమును ఏర్పాటుచేసి ద్రవ్యము నమూనా చేయవలెనని అనుకుంటున్నాడు.

ఆర్యవైశ్య సేవాసంఘము

ఇదివరలో వైశ్యప్రముఖు లందరు చేరి యీసంఘమును స్థాపించియుండిరి. కేటలో గ్రంథాలయముపెట్టి వృద్ధిచేయుచున్నారు. వీరి కార్యదీక్ష నిరవమానము. త్వరలో రాత్రి పాఠశాల వీధివారికొరకు పెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

కాళి

కాకినాడ, మునిసిపల్ పాఠశాలల సూపరువైజురు 4వ విక్ర. నెల 1 కి రు 40-50 జీతము పైర పనిచేయుటకు 6 రుఖాస్తులను పంపుకొనవలెను 6 నెలలవరకు ప్రాజేక్షనగా పనిచేయవలసియుండును ఈ దిక్కుతెలుపబడిన విషయం అదరఖాస్తునందు తెలుపుకొనవలెను

1. కేరు 2. కలము 3. పుట్టిన తేది 4. జన్మస్థానము 5. యోగ్యత, ఏమిపనిలోనుండినది 6. యిదివరలో ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేసినది 7. ప్రస్తుతి ఉద్యోగము.

15-7-1925 తేదిలోగా దరఖాస్తులు ఈ దిక్కున విధానమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను

మునిసిపల్ ఆఫీసు } కె. సూర్యనారాయణమూర్తి
 కాకినాడ 28-25 } చెక్కు.

తిరుపతి

ఒకటిరివాసి శిక్షించబడుట

జూన్ 28 —తిరుపతి క్రొత్తవిధియందును తీర్మానములలో ప్రముఖులకు వారణాసి గురుమూర్తియవారిపై పోలీసువారు తనయింటిలో కాపురమున్నచారినగలను దొంగించి రని కేసుపెట్టిరి. ఈ కేసు 4 రోజులక్రిందట తీర్మానింపబడినది సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 4 నెలలుశిక్షయు, నూరురూపాయలు అపరాధమును విధించిరి ముద్దాయికెరఫున అప్పిలుచేయబడినది మరుసటిరోజు న జామియామోదవలబడిరి. సబ్ కలెక్టరువా, సుమారు 40 మైళ్లదూరమున మఖాంచేయుమండి. అన్వేషకవెల్లి, అప్పిలుచాటుచేసి, ఆర్యుల తేనెలివచ్చినది.

వారణాసి గురుమూర్తియవారు తనయింటిలో కాపురమున్న, దేవస్థానపు చాఖరియగు కృష్ణస్వామిరావుగారి భార్య నగలు సుమారు రు 900-ల విలువగలగింజాపాటిని అపహరించిరనియు నగలవర్తకులకు, దేవశిల్పవర్తకవెల్లి అమ్మిరనియు, పోలీసువారు చార్జీచేసిరి. పోలీసువారు తొలుదొల్లనే, ఈ వారణాసి గురుమూర్తిగారిని అరెస్టుచేసి, ఇల్లుసోదాచేసి నగలవర్తకులను విచారింపిరి. నగలు అన్నియదొరకినవి. ముద్దాయి తరఫున, సాక్షి సాధకములు పరిశీలించబడినవి. విచారణ చాల రోజులుజరిగినవి. శ్రీమూర్తి. దొరసామయ్యంగార్. బి. ఏ. వి. యల్. యం. యల్. ఏ. వారు, టి. కె. దొరసామయ్యంగార్. వి. ఏ. ప్లిడరువారును ముద్దాయికెరఫున హాజరయి చర్యలు జరిపిరి.

జైతికరు.

సంగం దివిక

అయిదవకూర్చు - మాతానాంకములందేర్చి ముద్రించితిమి.

ఈ గ్రంథము యొక్క యుపయోగము ఎల్లఱకును దెలిసియుండును. ఇందు 4 ము సూక్తులు, మూలకలు, అహోపదార్థములు, ఫలములు మొదలగు వానియొక్క సుగుణదుర్గుణములను జక్కగ వివరింపబడిన 1100 శ్లోకగ్రంథము నెల 5.0-0.

పోస్తుఖులు ప్రశ్నోక్తము.

యస్మాదా జగ్గరావు బ్రదర్స్,

రాజమండ్రి.

అమృతాంజలి

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి

వాణిముద్రాక్షరశాల.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుప్రాంపులు, స్టీల్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై
బ్రాకులు చేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

మ ద రా సు వె స్సి థ్ల ప్ర త్యేక సదుపాయములు-జూను నెలాఖరువరకు మాత్రమే

ఇప్పటి ధరలమీద 100 కి 5 చొప్పున తగ్గించడమైనది. చెన్నరాష్ట్రము, నైజామురాజ్యము, బొంబాయి రాష్ట్రములో బొంబాయివరకు
గల ఏపట్టణమునుండి అయినా 50 రూ. కు పైబడిన అర్డరుకు రైలుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

వ్యాపారస్తులకు మంచిలాభముగదా—తరుణము మించకుండగ ఆర్డరుపంపండి.

మ ద్రా సు వె స్సి లు ప్యా క్ట రి, -మ ద్రా సు.

1964

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది! స్క్విబ్స్ గుణము గల దని విడువక ఉండదగిన మిత్రము. కుదుర్చుటకంటె ఆటంకపరచుటమేలు
“నేను మద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని ప్రమాణము చేయుచున్నాను. “ఇది అద్భుతమైన నివారణ. మలేరియా
అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లెయెంజా, స్క్విబ్బు చలిజ్వరనివారణ అద్భుత జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెయెంజా జ్వరములకు
మలేరియా మొదలగువాటిచే కఠినముగా ఉండుగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉపయోగించుట రుజువైనది. ఒకటి
బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన యోగించినవా రందరు ఆది గుణము గల లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడూను
గుణ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, దని ప్రమాణము చేయుచున్నాను.” మకాముకు వెళ్లుటలేదు.” పోసా, బి. ఏ.
బాటు రోడ్డు, జి. కె. ఫేసి. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్స్,
కోలాలంపూరు, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్ ఏ. ఆండ్ బి. రైల్వే, అస్సాము, సానైంగు, బర్మా, ఇన్ ఫ్లెయెంజాహోమ్, మైలాపూరు, మద్రాసు.

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ ఔషధము

స్క్విబ్బు

చలిజ్వరనివారణ

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెయెంజా, చలిజ్వరము అన్నిటికిని

మెసర్స్ మాడన్ సన్స్ అండ్ కో.,

1681

కెమిస్టులు, క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో: ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పావ్ హామ్స్ బ్రాడ్వే

ఎవరును కాదన్నారే మేలు - వక్షిపాతము ప్రాక్టిసియన్లు కలియుట నిరాశ జేందినవోగులకు ఆశగలదు
“ప్రతివాదిపక్షము సాక్షిగాడ స్క్విబ్బు “పేరెంటు ఔషధము లనిన వాకు “నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు “మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన
సిద్ధాంతముయొక్క అమృతము, కీర్తిని గిట్టదు. అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము స్క్విబ్బు ఔషధము ను తీసికొను ఇద్దరు మిక్కిలి కఠినస్థితిలో నుండిరి
గుఠించి వ్యతిరేకభిప్రాయమును యవ్య అర్పి విధములగు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉప యోగించును. మంచిగుణ మిచ్చును.” మన్మాను. అది నాకు చాలగుణమిచ్చినది ” “వారిని వైద్యులు కూడ చేయి వదలిరి
జాలరు.” జస్టిసు ఎమ్. హెచ్. డబ్ల్యు. హెవార్డు, కె. సి. మెహతా, ట్రైబ్యునల్ కాల, కేంద్రీడ్జి, అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము వాణి
వి. సి. ఎస్. హైకోర్టు, బొంబాయి. రెవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, ఇంగ్లాండు, ప్రయోగ, హైదరాబాదు, (డక్కన్) “మంచిగుణ మిచ్చినది.”— సి. డి. ఎల్.
హైదరాబాదు. (డక్కన్)